

PENSIOENREGLEMENT

& STATUTEN

Inhoud

Onderwerp	Pagina
Statuten	2
Reglement voor de raad van advies	15
Reglement Klachteninstantie raad van advies	19
Reglement voor de commissie van beroep	25
Pensioenreglement	31
Pensioenreglement (bijlagen)	78
Overzicht van cijfers en bedragen geldend bij de toepassing van het pensioenreglement	86

Wijzigingen

In deze uitgave is een aantal wijzigingen aangebracht ten opzichte van de uitgave van januari 2001. De wijzigingen betreffen onder meer:

Statuten

- toevoeging van namen waarmee PGGM in het maatschappelijk verkeer ook kan worden aangeduid;
- toetsing kandidaat-bestuurslid door de Pensioen- en Verzekeringskamer;
- uitbreiding adviesbevoegdheid raad van advies;
- toekenning klachtrecht aan raad van advies;
- algemene bepalingen over Klachteninstantie en Reglement Klachteninstantie raad van advies;
- Verzekeringskamer gewijzigd in Pensioen- en Verzekeringskamer.

Reglement voor de raad van advies:

- toevoeging in welk geval het maximale aantal stemmen kan worden uitgebracht;
- algemene bepalingen omtrent de uitoefening van het klachtrecht.

Reglement Klachteninstantie raad van advies:

Dit (nieuwe) reglement regelt de procedurele en inhoudelijke afhandeling van een klacht.

Reglement voor de commissie van beroep:

- wijziging van de benoemingstermijn en opnemings van een overgangsregeling ter zake de zittingsperiode;
- het vervallen van de leeftijdsgrens van 70 jaar;
- een (tussentijds) nieuw benoemde voorzitter en nieuw benoemde leden of plaatsvervangende leden behoeven niet langer de zittingsperiode vol te maken van degene die wordt vervangen (betreffende lid uit artikel 2 is geschrapt).

Aanpassing pensioenreglement aan:

- de introductie van vrijwillige aanvullende pensioenvoorzieningen
- fiscale eisen, o.a. met betrekking tot uitstel van pensioen;
- inwerkingtreden van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000;
- invoering van de euro op 1 januari 2002;
- een wijziging van de regeling inzake de minimumberekeningsgrondslag OBU;
- een beleidswijziging met betrekking tot de wijze van verwerken van de onregelmatigheidstoeslag in de grondslag voor arbeidsongeschiktheidspensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid;
- actualisering en verduidelijking van bestaande teksten en het aanbrengen van een structuur in het pensioenreglement in de vorm van een indeling in hoofdstukken.

Bovenstaande en andere wijzigingen in statuten, reglementen en bijlagen zijn in deze uitgave per artikel weergegeven met een spaarvarken voor het artikelnummer en de bijlage-aanduiding.

STATUTEN

Inhoud

Artikel	Onderwerp	Pagina
1	Naam en zetel	3
2	Werkings sfeer	3
3	Begripsbepalingen	3
4	Doel, middelen en werkwijze	4
5	Aangesloten instellingen en deelnemers	4
6	Samenstelling en benoeming van het bestuur	4
7	Samenstelling van de agendacommissie	5
8	Bevoegdheden	5
9	Vertegenwoordiging	6
10	Vergaderingen van het bestuur	6
11	Raad van advies	8
12	Klachtrecht	9
13	Vacatiegelden en reis- en verblijfkosten van de leden van het bestuur, de agendacommissie, de raad van advies en de door het bestuur aangewezen commissies	9
14	Geheimhoudingsplicht	9
15	Directie	10
16	Actuarieel adviseur	10
17	Medisch adviseur	10
18	Accountant	10
19	Beleggingen	11
20	Boekjaar	11
21	Rekening en verantwoording van het bestuur	11
22	Overeenkomsten met andere pensioenfondsen en met verzekeraars	11
23	Het pensioenreglement	12
24	Wijziging van de statuten, het pensioenreglement, de actuariële en bedrijfstechnische nota en het reglement voor de raad van advies	12
25	Informatieverstrekking aan deelnemer, aangesloten instellingen en andere belanghebbenden	13
26	Beroep	13
27	Ontbinding	13
28	Bepalingen geldend bij de oprichting van het fonds .	14
29	Inwerkingtreding	14

Artikel 1

Naam en zetel

1. De stichting draagt de naam "Stichting Pensioenfonds voor de Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke Belangen".
2. De stichting is gevestigd te Utrecht.
3. De in de leden 1 en 2 genoemde stichting kan zich in het maatschappelijk verkeer ook presenteren onder een van de volgende benamingen:
  - Pensioenfonds PGGM,
  - PGGM,
  - Pensionfund PGGM en
  - Pension Fund PGGM.

Artikel 2

Werkingsfeer

1. De in artikel 1 genoemde stichting werkt op het gebied van de gezondheid, geestelijke en maatschappelijke belangen. Dat gebied omvat de instellingen die diensten verlenen in de vorm van lichamelijke, geestelijke of sociale zorg of hulp.
2. Onder de in het eerste lid bedoelde instellingen worden in ieder geval begrepen de instellingen werkzaam in de sectoren:
  - a. gezondheidszorg met daaronder begrepen geestelijke gezondheidszorg;
  - b. bejaardenzorg;
  - c. gehandicaptenzorg;
  - d. thuiszorg;
  - e. jeugdhulpverlening;
  - f. welzijnszorg.
3. De stichting werkt voorts op het gebied van instellingen die door en/of ten behoeve van de in het eerste lid bedoelde instellingen in het leven zijn geroepen en een taak hebben die ligt op het gebied van die instellingen.
4. De stichting werkt bovendien op het gebied van de instellingen die in het verleden al zijn aangesloten dan wel vallen onder een uit het verleden daterende verplichtstelling.

Artikel 3

Begripsbepalingen

In deze statuten en het pensioenreglement wordt verstaan onder:

- a. het fonds: de in artikel 1 genoemde stichting;
- b. de instelling: de inrichting of ander lichaam, werkzaam op het in artikel 2 bedoelde gebied, of de als werkgever op vorenbedoeld gebied optredende natuurlijke persoon;
- c. de werknemer: ieder die een arbeidsovereenkomst volgens burgerlijk recht heeft met een instelling resp. aan een instelling verbonden is tot het persoonlijk verrichten van arbeid, waaronder begrepen de als werkgever optredende natuurlijke persoon als bedoeld onder b.
Hierbij wordt degene, die uitsluitend op afroep werkt, geacht gedurende de gehele kalendermaand een arbeidsovereenkomst te hebben, indien hij in die kalendermaand heeft gewerkt en geen arbeidsovereenkomst te hebben in een kalendermaand waarin hij niet heeft gewerkt. De werknemer die over een periode geen recht heeft op betaling van het salaris, het in artikel 7:628 Burgerlijk Wetboek bedoelde deel van zijn salaris, dan wel van ziekengeld ingevolge de Ziektewet anders dan op grond van de nawerkingsbepalingen van de Ziektewet, wordt geacht in die periode geen arbeidsovereenkomst te hebben.

Artikel 4

Doel, middelen en werkwijze

1. Het fonds heeft ten doel werknemers, gewezen werknemers en hun nagelaten betrekkingen te beschermen tegen geldelijke gevolgen van ouderdom, invaliditeit en overlijden. Het fonds beoogt niet het maken van winst.
2. Het fonds tracht dit doel te bereiken door:
  - a. het volgens de bij het pensioenreglement te stellen regelen innen van geldelijke bijdragen van de aangesloten instellingen als bedoeld in het eerste lid van artikel 5, deze gelden te beleggen en te beheren en daaruit, volgens regelen, eveneens vastgesteld bij vorenbedoeld pensioenreglement, uitkeringen toe te kennen bij ouderdom, invaliditeit en overlijden;
  - b. volgens door het bestuur nader te stellen regelen aangesloten instellingen en deelnemers de mogelijkheid te bieden tot het sluiten van overeenkomsten met betrekking tot een aanvulling op de rechten op pensioen volgens het pensioenreglement, en
  - c. het aanwenden van andere wettige middelen.
3. Het fonds werkt volgens een actuariële en bedrijfstechnische nota betreffende het te voeren beleid, waarin de financiële opzet van het fonds en de grondslagen waarop het rust zijn omschreven.

Artikel 5

Aangesloten instellingen en deelnemers

1. Aangesloten instelling is de instelling die:
  - a. krachtens artikel 3 van de Wet betreffende verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 verplicht is tot naleving van het bij of krachtens deze statuten en het pensioenreglement bepaalde, of
  - b. op haar verzoek als zodanig door het bestuur is aanvaard.
2. Deelnemer is de werknemer die:
  - a. verplicht is tot deelneming in het fonds krachtens artikel 3 van de Wet betreffende verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000, of
  - b. op door het bestuur te stellen voorwaarden als deelnemer is toegelaten.
3. De toelating als deelnemer ingevolge het bepaalde in het tweede lid onder b is alleen mogelijk indien de aangesloten instelling voor alle aan haar verbonden werknemers, die tot eenzelfde groep behoren, om toelating verzoekt.

Artikel 6

Samenstelling en benoeming van het bestuur

1. Het fonds wordt bestuurd door een bestuur van twaalf leden, bestaande voor de helft uit vertegenwoordigers van de instellingen en voor de andere helft uit vertegenwoordigers van de werknemers. Van genoemd aantal worden benoemd:
  - a. één door de NVZ vereniging van ziekenhuizen;
  - b. één door Arcares;
  - c. één door de Vereniging van Ondernemingen in de Gepremieerde en Gesubsidieerde Sector;
  - d. één door de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland;
  - e. één door de Landelijke Vereniging voor Thuiszorg;
  - f. één door de Vereniging Geestelijke Gezondheidszorg Nederland;
  - g. drie door ABVAKABO-FNV;
  - h. twee door CFO: CNV-bond voor Overheid, Zorgsector en Verzelfstandigde Overheidsinstellingen;
  - i. één door NU '91.

Indien het bestuur buiten zijn midden een voorzitter benoemt, bestaat het bestuur uit een lid meer.

2. Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter, een secretaris en een plaatsvervangend secretaris. De functies van voorzitter en plaatsvervangend voorzitter, respectievelijk secretaris en plaatsvervangend secretaris worden afwisselend, telkens voor de duur van vijf jaren, vervuld door vertegenwoordigers van de instellingen resp. vertegenwoordigers van de werknemers.
3. Het bestuur is bevoegd buiten zijn midden een voorzitter te benoemen, die niet behoort tot de in het eerste lid genoemde organisaties. Indien het bestuur een voorzitter buiten zijn midden benoemt, is het in het vorige lid bepaalde alleen van toepassing op de plaatsvervangend voorzitter, de secretaris en de plaatsvervangend secretaris. De voorzitter, die buiten het bestuur is benoemd, heeft dezelfde bevoegdheden als de door de in het eerste lid genoemde organisaties benoemde leden van het bestuur, tenzij in deze statuten anders is bepaald.
4. Indien de voorzitter verhinderd is een hem ingevolge deze statuten opgelegde taak te verrichten treedt de plaatsvervangend voorzitter in zijn plaats op. Hetzelfde geldt bij verhindering van de secretaris ten aanzien van de plaatsvervangend secretaris.
5. De leden van het bestuur en de voorzitter die buiten het bestuur is benoemd, worden benoemd voor vijf jaren. Zij treden af volgens een door het bestuur vastgesteld rooster van aftreden. De leden van het bestuur en de voorzitter zijn na afloop van deze periode opnieuw benoembaar. Het bestuur is bevoegd om een rooster van aftreden vast te stellen en daarbij ten aanzien van ieder zittend lid afzonderlijk éénmalig te bepalen dat diens benoeming geacht wordt geschied te zijn voor een kortere duur dan vijf jaren.
6. Het lidmaatschap van een lid van het bestuur eindigt vóór de afloop van zijn zittingsperiode door vrijwillig aftreden, overlijden of intrekking van zijn benoeming door de organisatie die hem heeft benoemd.
7. De organisatie die een te vervangen lid heeft benoemd voorziet zo spoedig mogelijk in de tussentijdse vacature.
8. Het nieuw benoemde lid heeft zitting voor de tijd, die het te vervangen lid nog had te vervullen en is na afloop van deze periode terstond benoembaar.
9. De in de leden 1 en 7 genoemde organisaties hebben de wettelijke verplichting om gegevens, zoals omschreven in artikel 4 van de door de Pensioen- en Verzekeringskamer vastgestelde 'Beleidsregels beleidsbepaling en toetsing pensioenfondsen', van het te benoemen kandidaat-lid ter toetsing voor te leggen aan de Pensioen- en Verzekeringskamer. Artikel 7 van voren genoemde beleidsregels bepaalt op welk moment de benoemende organisatie tot definitieve benoeming kan overgaan.

Artikel 7

Samenstelling van de agendacommissie

De voorzitter en de secretaris van het bestuur hebben van rechtswege zitting in de agendacommissie, die tot taak heeft de vergaderingen van het bestuur voor te bereiden. Bij benoeming van een voorzitter buiten het bestuur, hebben van rechtswege zitting in de agendacommissie de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en de secretaris.

Artikel 8

Bevoegdheden

1. Het bestuur draagt zorg voor de uitvoering van de statuten en het pensioenreglement. Bij het vervullen van die taak zorgt het bestuur ervoor dat alle belanghebbenden zich op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.

2. Het bestuur is bevoegd tot alle daden van beheer en beschikking binnen de kring van de doelstelling van het fonds. Derhalve is het bestuur bevoegd tot het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, verkrijgen, vervreemden of bezwaren van registergoederen, tevens tot het sluiten van overeenkomsten, waarbij het fonds zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidsstelling voor een schuld van een derde verbindt.
3. Met uitzondering van de na te melden bevoegdheden, kan het bestuur bevoegdheden geheel of gedeeltelijk delegeren aan de directie of aan één of meer door het bestuur aangewezen commissies.
Van deze delegatie zijn uitgezonderd:
  - a. de benoeming van de directie, de actuariel adviseur, de accountant, de medisch adviseur en de leden van de beleggingscommissie;
  - b. de wijziging van de statuten en het pensioenreglement;
  - c. het uitbrengen van het jaarverslag, en
  - d. het verrichten van alle overige rechtshandelingen die ingevolge wet of statuten bij uitsluiting aan het bestuur zijn opgedragen.

Degenen aan wie bevoegdheden zijn gedelegeerd, zijn voor de uitoefening van die bevoegdheden verantwoording schuldig aan het bestuur.

Artikel 9

Vertegenwoordiging

1. Het fonds wordt in en buiten rechte door het bestuur vertegenwoordigd.
2. Het fonds wordt bovendien in en buiten rechte vertegenwoordigd door respectievelijk:
  - a. de uit het midden van het bestuur gekozen voorzitter en de secretaris van het bestuur gezamenlijk;
  - b. ten minste twee leden van de directie.
Het bestuur is bevoegd een lid van de directie diens bevoegdheid tot vertegenwoordiging van het fonds te ontnemen.
3. Bij benoeming van een voorzitter buiten het bestuur wordt het fonds, onverlet de in het tweede lid onder b bedoelde mogelijkheid, bovendien in en buiten rechte vertegenwoordigd door de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en de secretaris. Bij afwezigheid van de voorzitter, die buiten het bestuur is benoemd, wordt het fonds vertegenwoordigd door de plaatsvervangend voorzitter en de secretaris. Bij afwezigheid van de plaatsvervangend voorzitter treedt een door het bestuur aangewezen bestuurslid in zijn plaats op, dat tot de vertegenwoordigers van de instellingen behoort, indien de plaatsvervangend voorzitter een vertegenwoordiger van de instellingen is, respectievelijk tot de vertegenwoordigers van de werknemers behoort, indien de plaatsvervangend voorzitter een vertegenwoordiger van de werknemers is. Op overeenkomstige wijze wordt gehandeld indien bij afwezigheid van de secretaris ook zijn plaatsvervanger afwezig is.
4. De tot vertegenwoordiging bevoegden kunnen rechtsgeldig, zowel aan een of meer werknemers van het fonds als aan derden, een schriftelijke volmacht of procuratie tot vertegenwoordiging geven en intrekken.

Artikel 10

Vergaderingen van het bestuur

1. Het bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter of ten minste drie andere leden van het bestuur dit gewenst achten, doch ten minste eenmaal per jaar.
2. De oproeping voor een vergadering van het bestuur geschiedt in opdracht van de voorzitter resp. van de in het vorige lid genoemde leden, schriftelijk

en op een termijn van ten minste veertien dagen. In spoedeisende gevallen ter beoordeling van de voorzitter kan van deze voorwaarden worden afgeweken.

3. De oproeping vermeldt het tijdstip, de plaats van de vergadering en de te behandelen onderwerpen.
4. In een vergadering, die niet met inachtneming van het in de voorgaande leden bepaalde is bijeengeroepen, kunnen slechts besluiten worden genomen indien alle leden van het bestuur aanwezig zijn en geen der aanwezigen daartegen bezwaar maakt.
5. De vergadering van het bestuur wordt geleid door de voorzitter. Indien de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter afwezig zijn kiezen de aanwezige leden voor die vergadering uit hun midden een voorzitter.
6. Tenzij de statuten anders bepalen kunnen in een vergadering besluiten genomen worden indien ten minste de helft van het aantal leden aanwezig is en van de aanwezige leden ten minste één lid vertegenwoordiger van de instellingen is en één lid vertegenwoordiger van de werknemers.
7. In spoedeisende gevallen ter beoordeling van de voorzitter kan het bestuur schriftelijk een besluit nemen, tenzij door één of meer van de leden van het bestuur binnen de daarvoor door de voorzitter te stellen termijn hiertegen bezwaar wordt gemaakt.
8. De leden van het bestuur hebben ieder één stem indien de vertegenwoordigers van de instellingen en van de werknemers in gelijken getale aanwezig zijn. Zijn de vertegenwoordigers van de instellingen en van de werknemers in ongelijke getale aanwezig, dan brengt ieder van de vertegenwoordigers van de instellingen, onderscheidenlijk van de werknemers, evenveel stemmen uit als er van de andere groep vertegenwoordigers aanwezig zijn. De voorzitter die buiten het midden van het bestuur is benoemd heeft geen stemrecht.
9. Tenzij de statuten anders bepalen, worden besluiten genomen bij volstreekte meerderheid van stemmen. De stemming ter vergadering geschiedt mondeling, tenzij een derde van het aantal aanwezige leden van het bestuur verzoekt de stemming schriftelijk te doen plaatsvinden. Een schriftelijke stemming geschiedt bij gesloten en ongetekende briefjes. Blanco stemmen en stemmen van onwaarde worden als niet uitgebracht beschouwd.
10. Bij staking van stemmen over zaken wordt het nemen van een besluit uitgesteld tot een volgende vergadering. Indien bij een stemming over één persoon de stemmen staken of indien bij een stemming over twee personen niemand de volstreekte meerderheid verkrijgt, vindt een herstemming plaats. Indien bij een stemming over meer dan twee personen niemand de volstreekte meerderheid verkrijgt, vindt een herstemming plaats tussen de twee personen die de meeste stemmen verkregen respectievelijk tussen de meer dan twee personen die de meeste en tevens een gelijk aantal stemmen verkregen of tussen degene die de meeste stemmen verkreeg en de twee of meer personen, die het daaropvolgende, gelijke aantal stemmen verkregen. Indien bij een herstemming over twee of meer personen opnieuw niemand de volstreekte meerderheid verkrijgt beslist het lot.
11. Indien in een vergadering geen besluiten zijn genomen omdat niet voldaan werd aan het bepaalde in het zesde lid, wordt niet eerder dan twee weken na de eerste vergadering een tweede vergadering bijeengeroepen. Indien in de tweede vergadering wederom niet voldaan wordt aan het bepaalde in het zesde lid kunnen besluiten worden genomen over de onderwerpen van de eerste vergadering met ten minste twee derde van de uitgebrachte stemmen,

mits van de aanwezige leden ten minste één lid vertegenwoordiger van de instellingen is en één lid vertegenwoordiger van de werknemers.

12. Van de vergaderingen van het bestuur worden notulen gehouden welke, na goedkeuring door het bestuur, door de voorzitter en de secretaris worden ondertekend.

Artikel 11

Raad van advies

1. Er is een raad van advies, bestaande uit vierentachtig leden, van wie de helft vertegenwoordigers van de instellingen zijn en de helft vertegenwoordigers van de werknemers en de gewezen werknemers. Van genoemd aantal worden benoemd:
  - a. zeven door de NVZ vereniging van ziekenhuizen;
  - b. zeven door Arcares;
  - c. zeven door de Vereniging van Ondernemingen in de Gepremieerde en Gesubsidieerde Sector;
  - d. zeven door de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland;
  - e. zeven door de Landelijke Vereniging voor Thuiszorg;
  - f. zeven door de Vereniging Geestelijke Gezondheidszorg Nederland;
  - g. veertien door ABVAKABO-FNV, waarvan ten minste één als vertegenwoordiger van gepensioneerden;
  - h. twaalf door CFO: CNV-bond voor Overheid, Zorgsector en Verzelfstandigde Overheidsinstellingen, waarvan ten minste één als vertegenwoordiger van gepensioneerden;
  - i. zeven door NU '91, waarvan ten minste één als vertegenwoordiger van gepensioneerden;
  - j. zes door de Federatie van verenigingen van hogere functionarissen in de gezondheids- en bejaardenzorg, waarvan ten minste één als vertegenwoordiger van gepensioneerden;
  - k. drie door de Belangenvereniging van Pensioengerechtigden PGGM namens het Coördinatieorgaan Samenwerkende Ouderenbonden (CSO).De sub g tot en met j genoemde organisaties geven bij de benoeming of de herbenoeming van een gepensioneerde werknemer aan of deze al dan niet is aangewezen als vertegenwoordiger van gepensioneerden.

Bestuursleden van het fonds zijn niet benoembaar tot lid van de raad.

2. De in het eerste lid genoemde organisaties kunnen ter vervanging van de door die organisaties benoemde leden van de raad van advies een aantal plaatsvervangende leden benoemen. Bedoeld aantal mag niet uitgaan boven het aantal genoemd in het eerste lid. Hetgeen in deze statuten is bepaald ten aanzien van leden van de raad van advies is evenzeer van toepassing op plaatsvervangende leden van de raad van advies.
3. Het bepaalde in het vijfde tot en met het achtste lid van artikel 6 is van overeenkomstige toepassing op de benoeming van de leden van de raad van advies, met uitzondering van de tweede en derde volzin van artikel 6, vijfde lid.
4. De raad heeft tot taak het bestuur van advies te dienen in alle gevallen, waarin het bestuur het wenselijk acht de raad te horen. Voorts kan de raad het bestuur uit eigen beweging van advies dienen over alle zaken, het beleid van het fonds betreffende.

Het advies van de raad van advies wordt voorts, in aanvulling op hetgeen elders in de statuten staat vermeld, ingewonnen over voorgenomen besluiten:

  - tot het nemen van maatregelen van algemene strekking, waaronder te verstaan maatregelen die het fonds in zijn algemeenheid of groepen van deelnemers aangaan;
  - inzake de wijziging van de hoogte van de ingegane pensioenen in gevallen waarin de financiële toestand van het fonds daartoe aanleiding geeft;

- inzake de verlening van toeslagen op ingegane pensioenen;
- inzake de gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het fonds;
- inzake de begroting.

5. Aan de raad van advies komt een klachtrecht toe. Het bestuur stelt, gehoord de raad van advies, de regeling van het klachtrecht en wijzigingen daarin vast.
6. De raad van advies vergadert ten minste eenmaal per jaar. De vergaderingen worden geleid door de voorzitter van het bestuur van het fonds.
7. Tot de vergaderingen van de raad van advies hebben tevens recht van toegang en in die vergaderingen hebben tevens het recht het woord te voeren:
  - a. de leden van het bestuur van het fonds;
  - b. de actuariel adviseur en de accountant als bedoeld in respectievelijk artikel 16 en 18;
  - c. de directie van het fonds;
  - d. andere werknemers van het fonds, daartoe door de voorzitter van het fonds uitgenodigd.
8. De werkwijze van de raad van advies wordt geregeld in het reglement voor de raad van advies, dat door het bestuur wordt vastgesteld.

Artikel 12

Klachtrecht

1. De leden van de raad van advies kunnen van het klachtrecht gebruik maken rekening houdend met de in het reglement voor de raad van advies daartoe opgenomen voorwaarden.
2. De samenstelling, taak en bevoegdheid van de klachteninstantie wordt geregeld in het Reglement Klachteninstantie raad van advies, dat door het bestuur wordt vastgesteld.
3. De door het bestuur te benoemen leden van de klachteninstantie raad van advies dienen een onafhankelijke positie ten opzichte van PGGM in te nemen.
4. Het bepaalde in het tweede lid en derde lid van artikel 23 en in artikel 24 is ten aanzien van het Reglement Klachteninstantie raad van advies van overeenkomstige toepassing.

Artikel 13

Vacatiegelden en reis- en verblijfkosten van de leden van het bestuur, de agendacommissie, de raad van advies en de door het bestuur aangewezen commissies

De leden van het bestuur, de agendacommissie, de raad van advies en de door het bestuur aangewezen commissies ontvangen reis- en verblijfkosten en eventueel andere vergoedingen volgens door het bestuur vastgestelde regels.

Artikel 14

Geheimhoudingsplicht

De leden van het bestuur, de agendacommissie, de raad van advies en de door het bestuur aangewezen commissies zijn verplicht geheim te houden hetgeen hun in deze functie ter kennis is gekomen en waarvan de geheimhoudingsplicht uit de aard der zaak voortvloeit of waarvoor hun voorzitter geheimhoudingsplicht heeft opgelegd.

Artikel 15

Directie

1. Er is een directie bestaande uit ten minste twee en ten hoogste vijf leden. De leden van de directie worden door het bestuur benoemd en ontslagen. Een van hen wordt benoemd tot voorzitter. De arbeidsvoorwaarden van de leden van de directie worden door het bestuur vastgesteld.
2. De directie is belast met:
  - de dagelijkse leiding van het fonds;
  - de beleidsadvisering van het bestuur binnen het kader van de doelstellingen van het fonds;
  - de uitvoering van de beleids- en beheersbeslissingen van het bestuur.De taken en bevoegdheden van de directie worden geregeld bij reglement, dat door het bestuur, gehoord de directie, wordt vastgesteld en gewijzigd.
3. De leden van de directie zijn, met inachtneming van het in het vorige lid bedoelde reglement, voor hun werkzaamheden verantwoording schuldig aan het bestuur.
4. De leden van de directie zijn verplicht geheim te houden hetgeen hun in deze functie ter kennis is gekomen en waarvan de geheimhoudingsplicht uit de aard der zaak voortvloeit of waarvoor het bestuur geheimhoudingsplicht heeft opgelegd.

Artikel 16

Actuarieel adviseur

1. Het bestuur benoemt en ontslaat een actuarieel adviseur gehoord de directie. Het bestuur is bevoegd meer actuarieel adviseurs te benoemen. Bij benoeming van meer dan één actuarieel adviseur zijn de bepalingen in deze statuten en het pensioenreglement betreffende de actuarieel adviseur op elk der actuarieel adviseurs van toepassing. Bij benoeming van meer dan één actuarieel adviseur kan het bestuur hun taakverdeling vaststellen.
2. De actuarieel adviseur is belast met het geven van advies aan het bestuur over de actuariële grondslagen waarop de uitvoering berust van hetgeen bepaald is in het pensioenreglement met betrekking tot de te verlenen pensioenen. Tevens is de actuarieel adviseur belast met de samenstelling van de wetenschappelijke balans en verlies- en winstrekening, alsmede van het actuariële verslag, bedoeld in artikel 21.

Artikel 17

Medisch adviseur

1. Het bestuur benoemt en ontslaat een medisch adviseur gehoord de directie. Het bestuur is bevoegd meer medisch adviseurs te benoemen. Bij benoeming van meer dan één medisch adviseur zijn de bepalingen in deze statuten en het pensioenreglement betreffende de medisch adviseur op elk der medisch adviseurs van toepassing. Bij benoeming van meer dan één medisch adviseur kan het bestuur hun taakverdeling vaststellen.
2. De medisch adviseur is belast met het desgevraagd uitbrengen aan het bestuur van advies terzake van de gezondheidstoestand van de deelnemers.

Artikel 18

Accountant

1. Het bestuur benoemt en ontslaat een accountant gehoord de directie. Het bestuur is bevoegd meer accountants te benoemen. Bij benoeming van meer dan één accountant zijn de bepalingen in deze statuten en het pensioenreglement betreffende de accountant op elk der accountants van toepassing. Bij benoeming van meer dan één accountant kan het bestuur hun taakverdeling vaststellen.

2. De accountant is belast met de controle van de administratie van het fonds, met het jaarlijks uitbrengen van een rapport over de financiële toestand van het fonds en met de controle van het door het bestuur uit te brengen verslag, bedoeld in artikel 21.

Artikel 19

Beleggingen

1. De beschikbare gelden van het fonds worden door het bestuur belegd met inachtneming van redelijke eisen van liquiditeit en rendement en met inachtneming van een zo juist mogelijke risicoverdeling.
2. Terzake van de bewaring van de bezittingen van het fonds zorgt het bestuur voor de nodige waarborgen ter voorkoming van vermogensschade.
3. Er wordt een beleggingscommissie ingesteld, nader te noemen de bestuurscommissie beleggingen, bestaande uit vier bestuursleden, twee afkomstig uit de vertegenwoordigers van de instellingen en twee uit de vertegenwoordigers van de werknemers. Aan de commissie worden op gezamenlijke voordracht van de bestuursleden en van de directie enige externe deskundigen als adviseur toegevoegd. Het bestuur benoemt zowel de leden van de commissie als de externe deskundigen.
4. De taken en bevoegdheden van de bestuurscommissie beleggingen worden in een afzonderlijk reglement opgenomen, dat door het bestuur wordt vastgesteld.

Artikel 20

Boekjaar

Het boekjaar van het fonds valt samen met het kalenderjaar.

Artikel 21

Rekening en verantwoording van het bestuur

1. Jaarlijks na afloop van het boekjaar stelt het bestuur, gehoord de raad van advies, een balans en een rekening van lasten en baten vast, alsmede een verslag over de toestand van het fonds. Het bestuur verleent de directie décharge voor het in het afgelopen boekjaar gevoerde beheer.
2. Het bestuur draagt zorg dat de aangesloten instellingen en de deelnemers van het verslag, eventueel van een samenvatting van het verslag, kennis kunnen nemen.
3. Het bestuur legt aan de Pensioen- en Verzekeringskamer éénmaal in de vijf jaren of indien de Pensioen- en Verzekeringskamer dit nodig acht, binnen een kortere termijn, een door de actuarieel adviseur samengestelde wetenschappelijke balans en winst- en verliesrekening over, alsmede een actuarieel verslag over het fonds, en jaarlijks een door de accountant gecontroleerd verslag, waarin een volledig beeld van de financiële toestand van het fonds wordt gegeven. Het samenstellen en indienen van deze bescheiden dient te geschieden met inachtneming van terzake door de Pensioen- en Verzekeringskamer gegeven aanwijzingen.

Artikel 22

Overeenkomsten met pensioenfondsen en met verzekeraars

1. Het bestuur is bevoegd met andere pensioenfondsen, die werkzaam zijn op het gebied van de gezondheid, geestelijke en maatschappelijke belangen overeenkomsten te sluiten, welke ten doel hebben om bij overgang van alle deelnemers of een bepaalde groep van deelnemers van het andere pensioenfonds naar het fonds:

- a. de verplichtingen van het andere pensioenfonds jegens deze deelnemers, de gewezen deelnemers die behoord hebben tot dezelfde groep deelnemers die overgaat, en de nagelaten betrekkingen van deze deelnemers en gewezen deelnemers over te nemen, of
  - b. aan deze deelnemers, de gewezen deelnemers die behoord hebben tot dezelfde groep deelnemers die overgaat, en de nagelaten betrekkingen van deze deelnemers en gewezen deelnemers, aanspraken op pensioen te verlenen volgens het pensioenreglement van het fonds.
2. Het bestuur kan in verband met het in het vorige lid bepaalde ten aanzien van de betrokken deelnemers afwijken van de bepalingen in de statuten en het pensioenreglement.
  3. Het bestuur is bevoegd met andere pensioeninstanties zoals bedoeld in artikel 32a, onderdeel c van de Pensioen- en spaarfondsenwet, alsmede met de betrokken werkgever indien dit noodzakelijk zal zijn, overeenkomsten te sluiten, welke ten doel hebben om bij verandering van pensioeninstantie reservewaarden over te dragen dan wel in te nemen.
  4. Het bepaalde in het derde lid is van overeenkomstige toepassing op buitenlandse pensioeninstanties indien en voorzover de Pensioen- en Verzekeringskamer de daartoe noodzakelijke ontheffing heeft verleend.
  5. Het bestuur is bevoegd met andere pensioenfondsen die werkzaam zijn op het gebied van de gezondheid, geestelijke en maatschappelijke belangen overeenkomsten aan te gaan welke ten doel hebben werkzaamheden van het fonds te doen uitvoeren door deze andere pensioenfondsen resp. werkzaamheden van deze andere pensioenfondsen te doen uitvoeren door het fonds.
  6. Het bestuur is bevoegd overeenkomsten aan te gaan met anderen zoals pensioenfondsen, levensverzekeringsmaatschappijen, uitvoeringsinstellingen en de Sociale Verzekeringsbank, welke ten doel hebben regelingen te treffen voor coördinatie van werkzaamheden welke zowel tot de taak van het fonds als tot die van een of meer andere partijen bij de overeenkomst behoren.
  7. Het bestuur is bevoegd met een aan het fonds verbonden verzekeraar die ingevolge de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 in Nederland het verzekeringsbedrijf mag uitoefenen een overeenkomst aan te gaan met het doel het fonds bepaalde werkzaamheden van die verzekeraar te doen uitvoeren.

Artikel 23

Het pensioenreglement

1. Het bestuur stelt, gehoord de actuarieel adviseur, het pensioenreglement vast.
2. Het pensioenreglement treedt in werking op de door het bestuur bepaalde datum.
3. Het pensioenreglement mag geen bepalingen bevatten die met deze statuten in strijd zijn.

Artikel 24

Wijziging van de statuten, het pensioenreglement, de actuariële en bedrijfstechnische nota en het reglement voor de raad van advies.

1. Wijziging van de statuten, het pensioenreglement, de actuariële en bedrijfstechnische nota en het reglement voor de raad van advies geschiedt door het bestuur, gehoord de raad van advies.

2. De tekst van een voorstel tot wijziging wordt vóór de vergadering van het bestuur waarin het voorstel behandeld zal worden, schriftelijk ter kennis gebracht van het bestuur.
3. In spoedeisende gevallen ter beoordeling van de voorzitter kan het bestuur schriftelijk een besluit nemen over de schriftelijk voorgelegde tekst van een voorstel tot wijziging, tenzij door één of meer leden van het bestuur binnen de daarvoor door de voorzitter te stellen termijn hiertegen bezwaar wordt gemaakt.
4. Een besluit tot wijziging van de statuten, het pensioenreglement, de actuariële en bedrijfstechnische nota of het reglement voor de raad van advies wordt genomen met een meerderheid van ten minste twee derde van het aantal stemmen dat door de leden van het bestuur kan worden uitgebracht.
5. Indien in een vergadering geen besluit tot wijziging is genomen omdat niet voldaan werd aan het bepaalde in het vierde lid wordt niet eerder dan twee weken na de eerste vergadering een tweede vergadering bijeengeroepen. Indien in de tweede vergadering wederom niet wordt voldaan aan het bepaalde in het vierde lid kan een besluit worden genomen over de betreffende wijziging met ten minste twee derde van de geldig uitgebrachte stemmen, mits van de aanwezige leden ten minste één lid vertegenwoordiger van de instellingen is en één lid vertegenwoordiger van de werknemers.
6. Een wijziging van de statuten, het pensioenreglement, de actuariële en bedrijfstechnische nota of het reglement voor de raad van advies treedt in werking op de door het bestuur bepaalde datum.

Artikel 25

Informatieverstrekking aan deelnemers, aangesloten instellingen en andere belanghebbenden

Het bestuur draagt zorg voor een goede informatieverstrekking aan deelnemers, aangesloten instellingen en andere belanghebbenden.

Artikel 26

Beroep

1. Van de besluiten van het bestuur, niet zijnde besluiten van algemene strekking, staat voor de betrokken instelling, deelnemer, gewezen deelnemer, hun rechtverkrijgende of een ander die rechtstreeks in zijn belang wordt getroffen, beroep open bij de commissie van beroep.
2. De samenstelling, taak en bevoegdheid van de commissie van beroep worden geregeld in het reglement voor de commissie van beroep, dat door het bestuur wordt vastgesteld.
3. Het bepaalde in het tweede en derde lid van artikel 23 en in artikel 24 is ten aanzien van het reglement voor de commissie van beroep van overeenkomstige toepassing.

Artikel 27

Ontbinding

1. De ontbinding van het fonds geschiedt door het bestuur, gehoord de raad van advies.
2. Een voorstel tot ontbinding van het fonds wordt vóór de vergadering waarin het voorstel zal worden behandeld, schriftelijk en gemotiveerd ter kennis gebracht van het bestuur.

3. Een besluit tot ontbinding van het fonds kan slechts genomen worden in een uitdrukkelijk daartoe bijeengeroepen vergadering van het bestuur, waarin ten minste drie vierde van het aantal leden aanwezig is, met een meerderheid van ten minste twee derde van het aantal stemmen, dat door de leden van het bestuur kan worden uitgebracht.
4. De afwikkeling geschiedt door het bestuur. Het bestuur is bevoegd door coöptatie in vacatures te voorzien.
5. Het bestuur stelt de rechten van de deelnemers en hun nabestaanden vast op basis van de bepalingen van het pensioenreglement. Hierbij worden zo mogelijk de bepalingen van het pensioenreglement over de rechten bij tussentijds eindigen van het deelnemerschap nagevolgd en komen voorts in aanmerking de rechten die verworven zouden zijn indien het fonds niet was ontbonden. Bij een eventueel tekort worden de ten tijde van de ontbinding bestaande rechten van de deelnemers, de gewezen deelnemers en hun nageblaten betrekkingen naar evenredigheid verminderd. Het bestuur is bevoegd de reeds ingegane pensioenen geheel of gedeeltelijk van deze vermindering uit te sluiten. Het bestuur is voorts bevoegd de volgens het bepaalde in dit lid vastgestelde pensioenverplichtingen van het fonds over te dragen aan een ander pensioenfonds waarop de Pensioen- en spaarfondsenwet van toepassing is.
6. Indien na toepassing van het bepaalde in het vorige lid een overschot overblijft, wordt dit zoveel mogelijk besteed in overeenstemming met het doel van het fonds.
7. De slotrekening van de liquidatie behoeft de goedkeuring van de in het eerste lid van artikel 6 genoemde organisaties.

Artikel 28

Bepalingen geldend bij de oprichting van het fonds

1. Het fonds is opgericht door de Stichting Nationale Ziekenhuisraad, de Algemene Bond van Ambtenaren, de Katholieke Bond van Overheids-personeel en de Nederlandse Christelijke Bond van Overheidspersoneel.
2. De statuten zijn voor de eerste maal vastgesteld door de in het vorige lid genoemde organisaties.
3. Het eerste boekjaar van het fonds loopt van de datum van oprichting tot en met 31 december 1970.
4. De eerste zittingsperiode van het bestuur eindigt op 31 december 1971.

Artikel 29

Inwerkingtreding

Het fonds vangt zijn werkzaamheden aan op 1 juli 1969. ¹⁾

¹⁾ De statuten zijn laatstelijk gewijzigd bij notariële akte van 2 oktober 2001.

REGLEMENT VOOR DE RAAD VAN ADVIES

Inhoud

Artikel	Onderwerp	Pagina
1	Begripsbepalingen	16
2	Secretariaat	16
3-4	Werkwijze	16
5	Vergaderorde	17
6	Wijziging van de statuten, het pensioenreglement, de actuariële en bedrijfstechnische nota en het reglement voor de raad van advies	17
7	Klachtrecht	18
8	Inwerkingtreding	18

Artikel 1

Begripsbepalingen

De in de statuten gebruikte begripsbepalingen worden geacht deel uit te maken van dit reglement.

Artikel 2

Secretariaat

1. De raad heeft een secretariaat dat berust bij de directie van het fonds.
2. De directie wordt in haar secretariaatswerkzaamheden bijgestaan door één of meer door haar aan te wijzen functionarissen van het fonds.

Artikel 3

Werkwijze

1. De raad komt ten behoeve van de uitoefening van zijn taak bijeen in de navolgende gevallen;
  - a. op verzoek van de voorzitter van het bestuur van het fonds;
  - b. op verzoek van ten minste tien leden van de raad.
2. De voorzitter bepaalt tijd en plaats van de vergadering. Een vergadering op verzoek van de leden van de raad wordt gehouden binnen zestig dagen nadat het verzoek bij de voorzitter is ingekomen.
3. De oproeping voor een vergadering van de raad geschiedt in opdracht van de voorzitter, schriftelijk en op termijn van ten minste veertien dagen. In spoedeisende gevallen ter beoordeling van de voorzitter, kan van deze voorwaarden worden afgeweken. De oproeping vermeldt de te behandelen onderwerpen.
4. Onderwerpen, welke ten minste acht dagen vóór de dag van de vergadering door één of meer leden van de raad van advies schriftelijk bij de voorzitter ter behandeling in deze vergadering zijn ingediend, worden door de voorzitter aan de agenda toegevoegd. Deze aanvulling wordt ten minste vier dagen voor de dag van de vergadering aan de leden van de raad toegezonden.
5. Ter vergadering worden geen onderwerpen in behandeling genomen, welke niet op de agenda voorkomen.
6. Bij ontstentenis van de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter kiezen de aanwezige leden van het bestuur uit hun midden een voorzitter voor de vergadering.

Artikel 4

1. De adviezen van de raad worden uitgebracht overeenkomstig het gevoelen van de meerderheid van de aanwezige leden. Van afwijkende opvattingen wordt desverlangd melding gemaakt.
2. De leden van de raad zijn bevoegd minderheidsnota's bij het advies te voegen, indien de daarin uitgesproken opvatting is verdedigd in de vergadering, waarin het uit te brengen advies werd behandeld.

3. a. Indien geen der leden stemming verlangt, wordt de raad geacht positief over het voorstel te hebben geadviseerd.
  - b. De stemming ter vergadering geschiedt mondeling. Per werkgevers- dan wel werknemersorganisatie kan het maximale aantal stemmen, dat gelijk is aan het formele aantal vertegenwoordigers per werkgever- dan wel werknemersorganisatie in de raad van advies, worden uitgebracht, indien tenminste twee leden van de werkgevers- dan wel werknemersorganisatie aanwezig zijn.
  - c. Bij staking van stemmen wordt de raad geacht negatief over het voorstel te hebben geadviseerd.
4. Van de vergaderingen van de raad van advies worden notulen gehouden welke, na goedkeuring door de raad, door de voorzitter worden ondertekend.

Artikel 5

Vergaderorde

1. De voorzitter regelt de orde der werkzaamheden tijdens de vergadering.
2. Een lid van de raad, dat het woord wenst te voeren, dient dit voor de aanvang van de vergadering te kennen te geven door intekening op een daarop strekkende sprekerslijst. Hij wordt door de voorzitter in de gelegenheid gesteld ten hoogste tweemaal het woord te voeren.
3. De raad kan voor de aanvang of in de loop van de vergadering op voorstel van de voorzitter of van ten minste vijf leden van de raad regelen stellen ten aanzien van de spreektijd van de leden als bedoeld in het vorige lid. Daarbij kan tevens worden bepaald, dat elke spreker slechts eenmaal het woord zal mogen voeren.

Artikel 6

Wijziging van de statuten, het pensioenreglement, de actuariële en bedrijfstechnische nota en het reglement voor de raad van advies

1. De tekst van een voorstel tot wijziging van de statuten, van het pensioenreglement, van de actuariële en bedrijfstechnische nota en van het reglement voor de raad van advies, waarover het bestuur van het fonds de raad van advies dient te horen, wordt voor de vergadering waarin het voorstel behandeld zal worden, schriftelijk ter kennis gebracht van de raad.
2. In spoedeisende gevallen ter beoordeling van de voorzitter van het bestuur van het fonds kan een voorstel tot wijziging aan de raad van advies worden voorgelegd, zonder voor de behandeling van het voorstel een vergadering van de raad uit te schrijven. In die gevallen wordt de raad geacht over het voorstel positief te hebben geadviseerd, tenzij door ten minste 25 leden van de raad binnen de daarvoor door de voorzitter te stellen termijn hiertegen bezwaar wordt gemaakt.

Artikel 7

Klachtrecht

1. Indien de raad van advies of een gedeelte van tenminste 10% van de leden van de raad van oordeel is dat het bestuur bij een gelegenheid waarover het bestuur ingevolge de statuten van de stichting verplicht is het advies van de raad in te winnen, de belangen van de belanghebbenden niet op evenwichtige wijze behartigt, kan de raad of bedoeld gedeelte van de raad een klacht indienen bij een door het bestuur aan te wijzen klachteninstantie.
2. De klacht wordt ingediend binnen een maand nadat de raad van advies is meegedeeld in hoeverre het advies wordt gevolgd.
3. De klachteninstantie geeft zo spoedig mogelijk, doch in elk geval binnen twaalf weken na de dagtekening van de klacht een oordeel. Zij stelt de raad van advies en het bestuur daarvan zo spoedig mogelijk in kennis.
4. Indien de klachteninstantie de klacht geheel of gedeeltelijk gegrond verklaart, deelt het bestuur de raad van advies en de klachteninstantie binnen twaalf weken na de kennisgeving bedoeld in het vorige lid zijn zienswijze mee.

Artikel 8

Inwerkingtreding

Dit reglement wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 januari 1981.

REGLEMENT KLACHTENINSTANTIE

RAAD VAN ADVIES

Inhoud

Artikel	Onderwerp	Pagina
1	Algemene bepalingen	20
2	De klacht	20
3	De wijze en termijn van indiening van de klacht	20
4	De behandeling van de klacht	21
5	Ontvangstbevestiging	21
6	Samenstelling klachteninstantie	21
7	Geen verplichting tot behandeling van de klacht ...	22
8	Het horen	22
9	Verweerschrift	22
10	Bijstand en vertegenwoordiging	22
11	Besloten zitting	22
12	Het oordeel	23
13	Registratie	23
14	Kennisgevingen van het bestuur	23
15	Citeertitel	23
16	Inwerkingtreding	23

Artikel 1

Algemene bepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. de raad: de raad van advies van PGGM, zoals bedoeld in artikel 11 van de statuten van PGGM;
- b. het fonds: PGGM;
- c. een klachtgerechtigd gedeelte van de raad: het gedeelte van de raad dat ten minste uit 8 leden van de raad bestaat;
- d. het bestuur: het bestuur van PGGM;
- e. het reglement: het reglement voor de raad van advies van PGGM;
- f. de Klachteninstantie: de onafhankelijke Klachteninstantie, bestaande uit een voorzitter en 4 leden, die op grond van artikel 7 van het reglement, de klachten, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van het reglement beoordeelt en als zodanig is aangewezen door het bestuur;
- g. de secretaris: de secretaris van de Klachteninstantie dan wel bij diens ontstentenis de plaatsvervangend secretaris van de Klachteninstantie;
- h. de belanghebbende: de belanghebbende of belanghebbenden, zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid van het reglement;
- i. de indieners: degenen die een klacht indienen bij de Klachteninstantie en daartoe gerechtigd zijn op grond van dit reglement.

Artikel 2

De klacht

1. De raad dan wel een klachtgerechtigd gedeelte van de raad, kan een klacht als bedoeld in artikel 7 van het reglement indienen bij de Klachteninstantie, indien de raad of het klachtgerechtigd gedeelte van de raad van oordeel is dat het bestuur bij een aangelegenheid waarover het bestuur ingevolge de statuten van PGGM verplicht is het advies van de raad in te winnen, de belangen van de belanghebbenden niet op evenwichtige wijze heeft behartigd.
2. Onder een klacht als bedoeld in artikel 7 van het reglement wordt mede begrepen een klacht over een voorgenomen besluit van het bestuur over aangelegenheden als bedoeld in artikel 6b van de Pensioen- en spaarfondsenwet, tot:
  - a. het nemen van maatregelen van algemene strekking;
  - b. wijziging van de statuten en reglementen van het fonds;
  - c. vaststelling van het jaarverslag, de begroting en de bescheiden, bedoeld in de artikelen 10 en 11 van de Pensioen- en spaarfondsenwet voorzover voor het fonds van toepassing;
  - d. wijziging van de hoogte van ingegane pensioenen indien toepassing wordt gegeven aan het gestelde in artikel 7, eerste lid, onderdeel 1 van de Pensioen- en spaarfondsenwet;
  - e. het verlenen van toeslagen hoe ook genoemd of het aanbrenge van wijziging daarin voorzover die besluiten niet reeds onder onderdeel b vallen of verband houden met een toezegging neergelegd in een statutaire of reglementaire bepaling van het fonds;
  - f. gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het fonds;
  - g. liquidatie van het fonds.

Artikel 3

De wijze en termijn van indiening van de klacht

1. De klacht wordt gemotiveerd en schriftelijk ingediend ter attentie van de voorzitter van de Klachteninstantie raad van advies.
2. De klacht wordt uiterlijk ingediend binnen een termijn van een maand nadat het bestuur aan de raad heeft meegedeeld in hoeverre een door de raad aan het bestuur uitgebracht advies door het bestuur wordt gevolgd, dan wel nadat -bij gebreke van deze mededeling- de raad dan wel het klachtgerechtigd gedeelte van de raad is gebleken dat het bestuur uitvoering geeft aan een besluit waarbij het advies niet dan wel niet geheel wordt gevolgd.

Artikel 4

De behandeling van de klacht

1. De Klachteninstantie draagt, met inachtneming van dit reglement, zorg voor een behoorlijke behandeling van de klacht.
2. Zodra het bestuur naar tevredenheid van de indiener of indieners van de klacht aan de klacht tegemoet is gekomen, vervalt de verplichting tot het behandelen of verder behandelen van de klacht.
3. De behandeling van de klacht vangt aan na ontvangst van een klaagschrift dat aan de vereisten, genoemd in het vierde en vijfde lid, voldoet.
4. Het klaagschrift bevat:
  - a) de naam en het adres van de indieners en is ondertekend door tenminste acht (8) indieners die ten tijde van de indiening lid of plaatsvervangend lid zijn van de raad;
  - b) de dagtekening van de indiening;
  - c) een omschrijving van de aangelegenheid waarin naar het oordeel van de indieners de belangen van de belanghebbenden niet op evenwichtige wijze zijn behartigd;
  - d) een motivering die aangeeft welke belangen van welke belanghebbenden door welke besluit of voorgenomen besluit van het bestuur, naar het oordeel van de klagers niet evenwichtig zijn behartigd en tevens waarom naar het oordeel van de indieners sprake is van onevenwichtige behartiging van die belangen. De motivering bevat tevens de aanduiding van de grondslag voor de adviesverplichting van het bestuur in de desbetreffende aangelegenheid.
5. Het klaagschrift is gesteld in de Nederlandse taal.

Artikel 5

Ontvangstbevestiging

1. De Klachteninstantie bevestigt de ontvangst van een klaagschrift dat aan de in artikel 4 genoemde vereisten voldoet, per ommegaande schriftelijk aan de indieners en zendt een afschrift van het klaagschrift en de meegezonden stukken aan de raad en het bestuur.
2. Indien het klaagschrift niet aan de in artikel 4 genoemde vereisten voldoet, zendt de Klachteninstantie daarvan per ommegaande bericht aan de indieners.
3. De indieners kunnen binnen tien (10) dagen, nadat het bericht als bedoeld in het tweede lid is gedagtekend, het verzuim herstellen. Gedurende deze termijn wordt de termijn als genoemd in artikel 12, lid 2 opgeschort.

Artikel 6

Samenstelling Klachteninstantie

1. De behandeling van de klacht geschiedt door de Klachteninstantie die voor de behandeling van een bepaalde klacht in de regel bestaat uit de voorzitter en vier leden.
2. Bij ontstentenis van de voorzitter of een of meer leden, dan wel indien daar anderszins aanleiding toe is, kan de Klachteninstantie uit haar midden de voorzitter en twee leden of drie leden waarvan één lid als voorzitter optreedt, belasten met de behandeling van een bepaalde klacht.
3. De secretaris draagt er zorg voor dat direct na de ontvangst van een klaagschrift, in overleg met de voorzitter, de Klachteninstantie in de samenstelling als bedoeld in het eerste dan wel tweede lid, wordt uitgenodigd voor de behandeling van de klacht.
4. De voorzitter en de leden die de klacht behandelen, zijn niet bij de aangelegenheid waarop de klacht betrekking heeft betrokken geweest.
5. De voorzitter dient er voor zorg te dragen dat de vertrouwelijkheid in de procedure wordt gewaarborgd.

Artikel 7

Geen verplichting tot behandeling van de klacht

1. De Klachteninstantie is niet verplicht de klacht te behandelen indien zij betrekking heeft op een aangelegenheid:
  - a) waarover reeds eerder een klacht is ingediend die met inachtneming van dit reglement is behandeld;
  - b) die aan het oordeel van een rechterlijke instantie onderworpen is, dan wel onderworpen is geweest;
  - c) of terzake waarvan een opsporingsonderzoek op bevel van de officier van justitie of een vervolging gaande is, dan wel die deel uitmaakt van de opsporing of vervolging van een strafbaar feit terzake waarvan een opsporingsonderzoek op bevel van de officier van justitie of een vervolging gaande is.
2. De Klachteninstantie is niet verplicht de klacht te behandelen, indien het belang van de indieners dan wel het gewicht van de aangelegenheid naar haar oordeel kennelijk onvoldoende is.
3. Van het niet in behandeling nemen van de klacht worden de indieners, de raad en het bestuur zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier (4) weken na ontvangst van het klaagschrift door de Klachteninstantie schriftelijk gemotiveerd in kennis gesteld.

Artikel 8

Het horen

1. De Klachteninstantie stelt de indieners en het bestuur in de gelegenheid te worden gehoord.
2. Het horen geschiedt door de Klachteninstantie in de in artikel 6 bedoelde samenstelling.
3. Van het horen kan worden afgezien, indien de klacht kennelijk ongegrond is dan wel indien de indieners hebben verklaard geen gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord.
4. De voorzitter van de Klachteninstantie stelt de datum van de hoorzitting vast.
5. De secretaris zendt de indieners en het bestuur, uiterlijk veertien (14) dagen tevoren, een uitnodiging voor het horen.
6. Van het horen wordt een verslag gemaakt.

Artikel 9

Verweerschrift

1. De Klachteninstantie stelt het bestuur in de gelegenheid uiterlijk tien (10) dagen voorafgaand aan het horen een verweerschrift in te dienen.
2. Het verweerschrift wordt zo spoedig mogelijk door de secretaris aan de indieners gezonden.
3. De voorzitter kan, indien hem dit wenselijk voorkomt, partijen opdragen nadere stukken in te dienen binnen een door hem te stellen termijn.

Artikel 10

Bijstand en vertegenwoordiging

De indieners kunnen zich bij de indiening en behandeling van de klacht doen bijstaan door een raadsman of doen vertegenwoordigen.

Artikel 11

Besloten zitting

De Klachteninstantie behandelt de klacht in een besloten zitting, tenzij de indieners en het bestuur op voorstel van de voorzitter uitdrukkelijk instemmen met een andere wijze van behandeling.

Artikel 12

Het oordeel

1. De Klachteninstantie beslist bij meerderheid van stemmen.
2. De Klachteninstantie geeft zo spoedig mogelijk, maar in elk geval binnen twaalf (12) weken na dagtekening van de klacht, een mondeling of schriftelijk oordeel over de klacht aan het bestuur en aan de indieners en doet daarvan gelijktijdig mededeling aan de raad.
3. Indien de Klachteninstantie een mondeling oordeel geeft, wordt dat binnen uiterlijk vier (4) weken gevolgd door een schriftelijk oordeel.
4. Het schriftelijk oordeel is gemotiveerd en gaat vergezeld van een verslag van het horen.
5. De raad ontvangt een afschrift van het schriftelijk oordeel en het verslag.

Artikel 13

Registratie

1. De Klachteninstantie draagt zorg voor de registratie van de bij haar ingediende klachten en de daarop gegeven reacties of oordelen.
2. De geregistreerde klachten en de reacties of oordelen van de Klachteninstantie worden jaarlijks gepubliceerd.

Artikel 14

Kennisgevingen van het bestuur

1. Indien de Klachteninstantie de klacht geheel of gedeeltelijk gegrond acht, deelt het bestuur aan de raad en aan de Klachteninstantie uiterlijk twaalf (12) weken na ontvangst van het schriftelijk oordeel mee wat zijn zienswijze daarover is.
2. Het bestuur stelt de indieners binnen de in het eerste lid genoemde termijn schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn zienswijze over het oordeel, alsmede van de conclusies die het daaraan verbindt, en zendt daarvan een afschrift aan de raad en de Klachteninstantie.
3. Indien de zienswijze of de conclusies van het bestuur afwijken van het oordeel wordt de reden voor die afwijking vermeld en wordt het oordeel meegezonden met de kennisgeving, bedoeld in het tweede lid.

Artikel 15

Citeertitel

Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement Klachteninstantie raad van advies.

Artikel 16

Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking na vaststelling door het bestuur.

Aldus vastgesteld door het bestuur in zijn vergadering op 31 mei 2001.

REGLEMENT VOOR DE COMMISSIE VAN BEROEP

Inhoud

Artikel	Onderwerp	Pagina
1	Begripsbepalingen	26
2	Samenstelling en benoeming van de commissie van beroep	26
3	Secretaris	27
4	Geheimhoudingsplicht en vergoedingen	27
5	Bevoegdheid van de commissie van beroep	27
6	Aanhangig maken van een geschil	27
7 - 9	Behandeling van een geschil	28
10	Beslissing van de commissie van beroep	29
11	Inhoud van de beslissing	29
12	Kosten	29

Artikel 1

Begripsbepalingen

De in de statuten en het pensioenreglement gebruikte begripsbepalingen worden geacht deel uit te maken van dit reglement.

Artikel 2

Samenstelling en benoeming van de commissie van beroep

1. De commissie van beroep bestaat uit een voorzitter en twee leden.
2. Het bestuur benoemt de voorzitter en de leden van de commissie van beroep, alsmede voor ieder van de leden een plaatsvervanger. Bij afwezigheid van de voorzitter treedt het lid van de commissie van beroep dat het langste zitting heeft in de commissie, als plaatsvervangend voorzitter op. De voorzitter, de leden en hun plaatsvervangers mogen geen persoonlijk belang bij de partijen in het geschil hebben.
3. De voorzitter, de leden van de commissie van beroep en hun plaatsvervangers worden benoemd voor een periode van 4 jaren en kunnen na afloop van hun eerste zittingsperiode éénmaal worden herbenoemd voor een nieuwe zittingsperiode van vier jaren. Het bestuur is bevoegd om op grond van gewichtige redenen af te wijken van de maximale zittingsperiode van 8 jaren.

Voor de leden van de commissie van wie de huidige zittingsperiode eindigt op 8 december 2000 en die reeds langer dan 8 jaren hebben deelgenomen in de commissie geldt een overgangsregeling. Deze overgangsregeling houdt in dat de laatste zittingsperiode ingaat op 8 december 2000 en eindigt op 8 december 2004.

4. Gedurende hun zittingsperiode kunnen de voorzitter, de leden van de commissie van beroep en hun plaatsvervangers, anders dan op eigen verzoek, door het bestuur van hun functie ontheven worden wegens dwingende reden. Een dergelijk besluit moet met redenen omkleed zijn. Een dwingende reden is aanwezig, wanneer de voorzitter, een lid van de commissie van beroep of een plaatsvervanger
  - a. uit hoofde van ziekten of gebreken blijvend ongeschikt is zijn functie te vervullen;
  - b. een ambt of betrekking aanvaardt waardoor naar het oordeel van het bestuur de onafhankelijkheid, vereist voor de vervulling van de functie, in gevaar kan komen;
  - c. bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens misdrijf is veroordeeld, dan wel bij een dergelijke uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft;
  - d. bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, surséance van betaling heeft verkregen of wegens schulden is gegijzeld;
  - e. het Nederlanderschap of het actief en passief kiesrecht verliest.
5. Indien de voorzitter, een lid van de commissie van beroep of een plaatsvervanger defungeert anders dan door ontheffing van zijn functie wegens dwingende reden, blijft hij bevoegd op te treden in geschillen, waarin de mondelinge behandeling reeds heeft plaatsgevonden.

Artikel 3

Secretaris

1. Het bestuur benoemt juristen tot secretaris en plaatsvervangend secretaris(sen) die niet tevens voorzitter, lid van de commissie van beroep of plaatsvervanger mogen zijn. Het bestuur is bevoegd hen te allen tijde van hun functie te ontheffen.
2. Het bepaalde in het tweede lid van artikel 2 en in artikel 4 is tevens van toepassing op de secretaris en plaatsvervangend secretaris(sen).

Artikel 4

Geheimhoudingsplicht en vergoedingen

1. De voorzitter, de leden van de commissie van beroep en hun plaatsvervangers zijn verplicht hetgeen hun in deze functie ter kennis is gekomen niet verder bekend te maken dan voor de behandeling van het geschil noodzakelijk is.
2. De voorzitter, de leden van de commissie van beroep en hun plaatsvervangers ontvangen reis- en verblijfkosten en eventueel andere vergoedingen volgens door het bestuur vastgestelde regels.

Artikel 5

Bevoegdheid van de commissie van beroep

Met inachtneming van de bepalingen van de statuten, het pensioenreglement en dit reglement is de commissie van beroep bevoegd tot het doen van uitspraak in geschillen tussen een aangesloten instelling, een deelnemer, een gewezen deelnemer, hun rechtverkrijgende of een ander die naar het oordeel van de commissie rechtstreeks in zijn belang wordt getroffen en het fonds inzake de besluiten van het bestuur, niet zijnde besluiten van algemene strekking.

Artikel 6

Aanhangig maken van een geschil

1. De partij die het geschil aanhangig wil maken dient een door of namens hem ondertekend beroepschrift in bij de secretaris, die ter zake van het geschil domicilie kiest ten kantore van het fonds.
2. Het beroepschrift moet bevatten:
  - a. de naam en het adres van de partij die het geschil aanhangig maakt en eventueel van zijn vertegenwoordiger;
  - b. een dagtekening;
  - c. een zo volledig mogelijke aanduiding van het bestuursbesluit waarover het geschil gaat;
  - d. de motieven op grond waarvan het bestuursbesluit door de partij die het geschil aanhangig maakt onjuist wordt geacht.
3. Het beroepschrift moet worden ingediend binnen een termijn van twee maanden nadat het betreffende bestuursbesluit schriftelijk ter kennis is gebracht van de partij die het geschil aanhangig maakt. De commissie van beroep kan in bijzondere gevallen, ter beoordeling van de commissie, deze termijn verlengen.

Artikel 7

Behandeling van het geschil

1. De secretaris zendt zo spoedig mogelijk een afschrift van het beroepschrift aan de voorzitter, de leden van de commissie van beroep en het fonds.
2. Het fonds is verplicht een afschrift van het bestuursbesluit waartegen het beroepschrift is gericht en eventueel daarbij behorende stukken aan de secretaris te zenden, hetgeen kan geschieden bij de toezending van het verweerschrift als bedoeld in het derde lid. De in dit lid bedoelde stukken worden door de secretaris zo spoedig mogelijk gezonden aan de voorzitter en de leden van commissie van beroep.
3. Het fonds is bevoegd binnen twee maanden na ontvangst van het beroepschrift een verweerschrift in te dienen bij de secretaris. De voorzitter van de commissie van beroep is bevoegd deze termijn te verlengen. De secretaris zendt het verweerschrift zo spoedig mogelijk aan de voorzitter en de leden van de commissie van beroep en aan de partij die het geschil aanhangig maakte.
4. De partij die het geschil aanhangig maakte en het fonds zijn bevoegd schriftelijk te verklaren van schriftelijke toelichting of verweer af te zien.

Artikel 8

1. Na ontvangst van het verweerschrift of van de schriftelijke verklaring dat van schriftelijk verweer wordt afgezien, doch uiterlijk na het verstrijken van de termijn voor het indienen van een verweerschrift bepaalt de voorzitter het tijdstip en de plaats van de vergadering waarin het geschil behandeld zal worden, behoudens het bepaalde in het vierde lid van dit artikel.
2. De partij die het geschil aanhangig maakte en het fonds worden per aangekend schrijven opgeroepen om ter vergadering te verschijnen.
3. Een in dit artikel bedoelde vergadering is niet openbaar.
4. De commissie van beroep is bevoegd om in naar haar eenparig oordeel eenvoudige geschillen uitspraak te doen op basis van de overgelegde stukken zonder dat een mondelinge behandeling plaatsvindt.

Artikel 9

1. De commissie van beroep bepaalt de wijze waarop met inachtneming van de bepalingen van dit reglement het geschil wordt behandeld.
2. De commissie hoort de partijen die ter vergadering verschenen zijn, tenzij het bepaalde in het vierde lid van artikel 8 van toepassing is.
3. Partijen zijn verplicht de commissie van beroep alle inlichtingen te verschaffen, die de commissie voor de behandeling van het geschil nodig acht.
4. Partijen kunnen ter vergadering zich door een schriftelijk gemachtigde doen vertegenwoordigen of door raadsliden doen bijstaan en -voor zover de commissie van beroep zulks gewenst acht voor de beslissing van het geschil- getuigen en/of deskundigen doen verschijnen.
5. Partijen zijn verplicht ten minste drie dagen voor de vergadering aan de secretaris en aan de tegenpartij schriftelijk mededeling te doen van de naam, de woonplaats en de hoedanigheid van de getuigen en/of deskundigen die zij willen doen horen. De commissie van beroep is bevoegd in bijzondere gevallen, ter beoordeling van de commissie, deze termijn te bekorten.
6. De commissie van beroep is bevoegd andere getuigen en/of deskundigen dan bedoeld in het vorige lid op te roepen en te horen.

7. Getuigen en deskundigen worden afzonderlijk gehoord in tegenwoordigheid van partijen of hun vertegenwoordigers en de raadslieden, die ter vergadering verschenen zijn.

Artikel 10

Beslissing van de commissie van beroep

1. De commissie van beroep oordeelt als goede mannen, naar billijkheid.
2. De commissie kan slechts een besluit nemen in een vergadering waarin de voorzitter en de twee leden of hun plaatsvervangers aanwezig zijn.
3. De commissie neemt haar beslissingen bij meerderheid van stemmen. De beslissing moet met redenen omkleed zijn en door de voorzitter en de secretaris worden ondertekend.
4. De secretaris zendt een gewaarmerkt exemplaar van de beslissing aan de partijen in het geschil.
5. De beslissing van de commissie van beroep is voor partijen bindend.

Artikel 11

Inhoud van de beslissing

1. De beslissing van de commissie van beroep kan inhouden:
  - a. dat de commissie zich onbevoegd verklaart;
  - b. dat de commissie de partij die het geschil aanhangig maakte niet ontvankelijk verklaart;
  - c. dat het bestuursbesluit al dan niet op dezelfde gronden wordt bevestigd;
  - d. dat het bestuursbesluit wordt vernietigd.
2. Indien het bestuursbesluit wordt vernietigd, kan de commissie van beroep:
  - a. in haar beslissing doen, wat naar haar mening het bestuur had behoren te doen, in welk geval de beslissing geldt als een bestuursbesluit;
  - b. een beslissing nemen over bepaalde in geschil zijnde punten en het bestuur opdragen om zo spoedig mogelijk, met inachtneming van deze beslissing, de zaak opnieuw te behandelen en af te doen.

Artikel 12

Kosten

De commissie van beroep stelt bij haar beslissing een regeling vast omtrent het dragen van de kosten van het geding, met dien verstande dat door het fonds steeds de navolgende kosten zullen worden gedragen:

- a. de administratie- en vergaderkosten van het geding;
- b. de reis- en verblijfkosten en de vergoedingen, bedoeld in het tweede lid van artikel 4.

PENSIOENREGLEMENT

Inhoud

Artikel	Onderwerp	Pagina
Hoofdstuk I	Basisregeling	
1	Algemene bepalingen	34
2	Werkings sfeer	35
3	Begin en einde van de deelneming	36
4	Medische keuring	36
5	Salaris	36
6	Berekeningsgrondslag	37
7	Aanspraken	41
8	Ouderdomspensioen	41
8a	Bijzonder Ouderdomspensioen	44
9	Arbeidsongeschiktheidspensioen	44
10	Premievrije voortzetting van de pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid	46
10a	Voortzetting van de pensioenopbouw wegens werkloosheid	47
11	Partnerpensioen	48
12	Bijzonder Partnerpensioen	49
13	Wezenpensioen	50
14	FLEX-pensioen	51
15	Overbruggingsuitkering	53
15a	Gedeeltelijk vervroegde Overbruggingsuitkering ...	55
16	Uitkering Ineens aan nabestaanden	56
17	Premie voor de pensioenrechten en Overbruggingsuitkering	57
17a	Vervallen	58
17b	Vervallen	58
17c	Vervallen	58
18	Rechten bij tussentijds eindigen van de deelneming .	58
19	Vrijwillige voortzetting van de deelneming	59
20	Vrijstelling van verplichte deelneming en premiebetaling	60
21	Vrijstelling wegens gemoedsbezwaren	60
22	Aanmelding en inlichtingen	61
23	Informatieverstrekking aan deelnemers, aangesloten instellingen en andere belanghebbenden	61
24	Toekenning en uitkering van pensioen	62

PENSIOENREGLEMENT

Artikel	Onderwerp	Pagina
25	Afwijkende regelingen	64
26	Overgangsrecht betrekking hebbend op de deelnemingsplicht	64
27	Overgangsrecht betrekking hebbend op de backservice-regeling	65
28	Overgangsrecht betrekking hebbend op de inbouwregeling	66
29	Overgangsrecht betrekking hebbend op grondslagen	67
30	Overgangsrecht betrekking hebbend op arbeidsongeschiktheid	68
31	Overgangsrecht betrekking hebbend op Partnerpensioen	69
32	Overgangsrecht betrekking hebbend op Wezenpensioen	70
32a	Overgangsrecht betrekking hebbend op de samenloop van nabestaandenvoorzieningen	70
33	Vervallen	70
33a	Overgangsrecht betrekking hebbend op de premie voor de pensioenrechten en de Overbruggingsuitkering	70
33b	Overgangsrecht betrekking hebbend op de invoering van een FLEX-pensioenhoudende verhoging van het FLEX-pensioen	71
33c	Overgangsrecht betrekking hebben op de invoering van een FLEX-pensioenhoudende premievrije voortzetting van de deelneming	72
Hoofdstuk II Aanvullende pensioenmodules		
34	Vrijwillige aanvullende pensioenmodules	73
35	Aanvullend Ouderdompensioen	73
36	Aanvullend Partnerpensioen	73
37	Aanvullend FLEX-pensioen	74
38	Premie voor vrijwillige aanvullende pensioenmodule	74
39	Bestemming premie voor vrijwillige aanvullende pensioenmodule	75
40	Kosten vrijwillige aanvullende pensioenmodules ...	75
41	Aanspraak ingevolge vrijwillige aanvullende pensioenmodules bij overlijden	75

PENSIOENREGLEMENT

Artikel	Onderwerp	Pagina
42	Omzetting kapitaal naar recht in vrijwillige aanvullende pensioenmodules	76
43	Indexering van aanspraken en rechten	76
44	Uitbetaling van de aanvullende pensioenen	76
45	Bevoegdheid tot het stellen van nadere regels	76
Hoofdstuk III Slotbepalingen		
46	Hardheidsclausule	77
47	Inwerkingtreding en geldigheidsduur	77
48	Fiscale correctiebepaling	77
Hoofdstuk IV Bijlagen		
Bijlage a	Aangesloten instellingen	78
Bijlage b	Voorwaarden en voorschriften bij vrijstelling als bedoeld in artikel 20 van het pensioenreglement	83
Bijlage c	Voorwaarden en regels bij vrijstelling wegens gemoedsbezwaren	84
Bijlage d	Regeling inzake de minimum-berekeningsgrondslag	86
	Overzicht van cijfers en bedragen geldend bij de toepassing van het pensioenreglement	87

Basisregeling

Algemene bepalingen

1. De in de statuten gebruikte begripsbepalingen worden geacht deel uit te maken van dit reglement.
2. Indien de werknemer gedurende enige periode verbonden is aan meer dan één aangesloten instelling of met één aangesloten instelling meer dienstverbanden heeft, is er gedurende die periode slechts sprake van één deelneming. Er is eveneens slechts sprake van één deelneming indien de werknemer gedurende enige periode verbonden is aan één of aan meer dan één aangesloten instelling en tegelijkertijd recht heeft op voortzetting van de pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid, werkloosheid, tijdens het genot van overbruggingsuitkering, gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering of voortzetting van de deelneming op grond van artikel 33c dan wel op grond van artikel 19 de deelneming vrijwillig voortzet.
3. Onder arbeidsongeschiktheidsuitkering wordt verstaan een arbeidsongeschiktheidsuitkering als bedoeld in de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen en/of de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten. Bij samenloop van arbeidsongeschiktheidsuitkeringen bepaalt het bestuur, indien de mate van arbeidsongeschiktheid voor de toepassing van een bepaling van dit reglement van belang is, welke mate van arbeidsongeschiktheid in aanmerking wordt genomen.
4. Onder partner wordt verstaan:
  - a. de echtgeno(o)t(e) van de deelnemer, de gewezen deelnemer of de gepensioneerde deelnemer;
  - b. de ongehuwde man of vrouw, met wie de ongehuwde deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde deelnemer blijkens een door een notaris opgesteld en ondertekend stuk een gemeenschappelijke huishouding voert vanaf een daarin vermelde datum, en met wie hij blijkens het bevolkingsregister vanaf die datum op hetzelfde adres woont, tenzij er tussen hen bloed- of aanverwantschap in de rechte lijn bestaat.

Voor de toepassing van dit reglement wordt de, op grond van het bepaalde in titel 5A van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, geregistreerde partner gelijkgesteld met de partner als bedoeld onder a. Met de beëindiging van het huwelijk door echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed worden gelijkgesteld de beëindiging van het geregistreerd partnerschap met wederzijds goedvinden en de ontbinding van het geregistreerd partnerschap door de rechter. Voor de toepassing van dit reglement kan een deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde deelnemer gedurende enige periode slechts met één partner en kan een partner gedurende enige periode slechts met één deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde deelnemer een gemeenschappelijke huishouding voeren.
5. Onder deeltijdfactor wordt verstaan de verhouding van de beperkte werktijd tot de werktijd die zou gelden indien de deelnemer zonder beperking in de werktijd verbonden was aan de aangesloten instelling. De deeltijdfactor wordt per kalenderjaar vastgesteld. Indien de deelneming in de loop van een kalenderjaar begint of eindigt, wordt de deeltijdfactor vastgesteld over de periode van deelneming in dat kalenderjaar. Indien een deelnemer in een kalenderjaar meerdere dienstverbanden heeft, wordt voor elk dienstverband afzonderlijk een deeltijdfactor vastgesteld. Het bestuur is bevoegd te bepalen dat de vaststelling van de deeltijdfactor voor een groep aangesloten instellingen op een andere wijze geschiedt. Bij de vaststelling van de deeltijdfactor telt alle gewerkte tijd mee behoudens de tijd welke door een deelnemer op

grond van gebruikmaking van een systeem van flexibele arbeidsvoorwaarden meer is gewerkt. Bij toepassing van het bepaalde in het tweede lid worden de betrokken deeltijdfactoren samengeteld, waarbij de uitkomst groter dan 1 kan zijn.

6. Onder werkloosheidsuitkering wordt verstaan een uitkering als bedoeld in artikel 1 onder g van Bijdragereglement 1999 van de Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering, bedoeld in artikel 2 van de Wet privatisering FVP van 2 juli 1998.

Artikel 2

Werkingsfeer

1. Dit reglement is van toepassing op aangesloten instellingen en hun werknemers.
2. Onder aangesloten instellingen worden verstaan:
  - a. de instellingen die krachtens artikel 2 van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 verplicht zijn tot naleving van het bij of krachtens de statuten en dit reglement bepaalde, zoals deze instellingen nader worden aangeduid in de bij dit reglement behorende bijlage a;
  - b. de instellingen die ingevolge het bepaalde in het tweede lid van artikel 25 als zodanig door het bestuur zijn aanvaard.
3. Onder werknemers worden verstaan:

de werknemers verbonden aan de in het tweede lid bedoelde aangesloten instellingen, met uitzondering van:

  - a. de werknemers die zonder arbeidsovereenkomst volgens burgerlijk recht aan een aangesloten instelling verbonden zijn tot het persoonlijk verrichten van arbeid, tenzij het een ontwikkelingswerker, een diacones, religeus(ze) of pastor, dan wel een aan een particulier bejaardentehuis verbonden als werkgever optredend natuurlijk persoon als bedoeld in artikel 3, onder c, van de statuten betreft;
  - b. de werknemers die de 65-jarige leeftijd reeds hebben bereikt, met dien verstande dat de werknemer die in de loop van een kalendermaand de leeftijd van 65 jaar bereikt, geacht wordt deze leeftijd op de eerste dag van die maand te hebben bereikt;
  - c. de werknemers die ingevolge enige beschikking krachtens artikel 2 van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 dan wel krachtens artikel 2 van de Wet betreffende verplichte deelneming in een beroepspensioenregeling, zoals die beschikking luidt op de datum waarop voor de werknemers van de desbetreffende categorie van instellingen de deelneming in het fonds is verplichtgesteld, reeds verplicht zijn tot deelneming in een ander bedrijfstakpensioenfonds dan wel in een beroepspensioenregeling;
  - d. de werknemers, die een dagopleiding volgen en uitsluitend gedurende hun school- of studievakanties werkzaam zijn voor een periode niet langer dan maximaal 6 weken achtereen en niet meer dan in totaal 60 dagen per kalenderjaar.
4. Voor niet-werknemers als bedoeld in het derde lid onder a op wie dit reglement van toepassing is, wordt, indien in dit reglement aansluiting wordt gezocht bij de arbeidsovereenkomst, voor de hoedanigheid van werknemer of het eindigen daarvan uitgegaan van het verbonden zijn aan de aangesloten instelling ten behoeve van het persoonlijk verrichten van arbeid respectievelijk het ophouden verbonden te zijn.

Artikel 3

Begin en einde van de deelneming

1. De deelneming begint zodra de werknemer voldoet aan het bepaalde in artikel 2 van dit reglement.
2. De deelneming eindigt:
  - a. zodra de deelnemer de hoedanigheid van werknemer verliest doch in ieder geval bij het ingaan van het ouderdomspensioen;
  - b. zodra de verplichting tot deelneming ophoudt te bestaan.
3. In afwijking van het bepaalde in het vorige lid eindigt de deelneming niet bij verlies van de hoedanigheid van werknemer zolang de deelnemer:
  - a. recht heeft op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid als bedoeld in artikel 10;
  - b. recht heeft op voortzetting van de pensioenopbouw wegens werkloosheid als bedoeld in artikel 10a;
  - c. recht heeft op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw tijdens het genot van overbruggingsuitkering of gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering;
  - d. de deelneming vrijwillig voortzet op grond van artikel 19;
  - e. recht heeft op premievrije voortzetting van de deelneming op grond van artikel 33c.

Artikel 4

Medische keuring

1. Bij het begin van de deelneming dan wel in de situatie dat een deelnemer gebruik maakt van een keuzemogelijkheid binnen de pensioenregeling, vindt geen medische keuring plaats.
2. In de situatie dat een deelnemer gebruik heeft gemaakt van een keuzemogelijkheid binnen de pensioenregeling en, indien en voor zover de pensioenregeling deze mogelijkheid biedt, een wijziging wenst van een eerder gemaakte keuze, kan een medische keuring plaatsvinden met inachtneming van het bepaalde in de Wet op de medische keuringen.

Artikel 5

Salaris

1. Als salaris vastgesteld voor enig kalenderjaar geldt:
  - a. het door de deelnemer met de aangesloten instelling voor dat jaar voor de bedongen arbeid overeengekomen structurele salaris;
  - b. indien door de deelnemer met de aangesloten instelling geen salaris is overeengekomen: het voor dat jaar voor de bedongen arbeid overeengekomen structurele salaris voor de deelnemers, die werkzaam zijn in een functie gelijk aan die, waarin de deelnemer werkzaam is. Indien een deelnemer meer dan één dienstverband heeft, wordt voor elk dienstverband afzonderlijk een salaris vastgesteld.
2. Onder salaris worden in ieder geval mede begrepen:
  - a. de vakantietoeslag;
  - b. de toeslag, onder welke benaming ook, voor het verrichten van onregelmatige diensten;
  - c. de toeslag, onder welke benaming ook, die naar aard en strekking overeenkomt met de toeslag genoemd onder b;
  - d. de geldelijke vergoeding in verband met het verrichten van overwerk voorzover met dat werk de normaal geldende werktijd niet wordt overschreden;
  - e. de toeslagen voor het bezit van diploma's die verband houden met de functie;
  - f. de geldswaarde van kost en inwoning en van het genot van een woning,

- zoals deze worden vastgesteld overeenkomstig het bepaalde krachtens het tweede lid van artikel 8 van de Coördinatiewet Sociale Verzekering;
- g. de structurele eindejaarsuitkering, onder welke benaming ook;
  - h. de functiegebonden toeslag, onder welke benaming ook.

3. Onder salaris worden in ieder geval niet begrepen:
- a. de toeslag voor vervanging in een hoger gesalarieerde functie;
  - b. de geldelijke vergoeding voor niet genoten vakantiedagen, indien de vergoeding wordt uitbetaald bij het einde van de arbeidsovereenkomst;
  - c. de tegemoetkoming verleend in verband met de beëindiging of vermindering van de toeslag voor het verrichten van onregelmatige diensten;
  - d. de toeslag, onder welke benaming ook, voor bereikbaarheids-, aanwezigheids- en slaapdiensten;
  - e. de toeslag, onder welke benaming ook, die naar aard en strekking overeenkomt met de toeslag genoemd onder d;
  - f. de geldelijke vergoeding in verband met het verrichten van overwerk voorzover met dat werk de normaal geldende werktijd wordt overschreden;
  - g. de vakantietoelage voorzover die wordt genoten in verband met het hebben van kinderen;
  - h. de geldswaarde van maaltijden, zoals deze wordt vastgesteld overeenkomstig het bepaalde krachtens het tweede lid van artikel 8 van de Coördinatiewet Sociale Verzekering;
  - i. de tegemoetkoming verleend in verband met de kosten van verzekering tegen ziektekosten;
  - j. de toeslag voor medisch specialisten die verband houdt met de wisselende praktijkomvang.
4. Bij de vaststelling van het salaris wordt uitgegaan van het bedrag dat voor de deelnemer geldt op 1 januari van het kalenderjaar. Begint de deelneming in de loop van een kalenderjaar, dan wordt uitgegaan van het bedrag bij het begin van de deelneming.
- Een toeslag voor het verrichten van onregelmatige diensten als bedoeld in het tweede lid onder b en c blijft bij de vaststelling van het bedrag bedoeld in dit lid buiten beschouwing.
- Bij een wijziging in het salaris op een andere datum dan op 1 januari wordt het salaris, als het bestuur daartoe besluit, al op een eerdere datum dan 1 januari van het volgende kalenderjaar aangepast.
- Bij een wijziging in het salaris als gevolg van een wijziging van de werktijd op een andere datum dan 1 januari wordt het salaris voor het betrokken kalenderjaar daaraan aangepast.
5. Indien in het salaris een toeslag voor het verrichten van onregelmatige diensten, bedoeld in het tweede lid onder b en c, is begrepen, geldt als salaris het bedrag vastgesteld op grond van het vorige lid, vermeerderd met het bedrag dat in of over het betreffende kalenderjaar als toeslag voor het verrichten van onregelmatige diensten is betaald.
6. Het salaris wordt in euro's naar boven afgerond.

Artikel 6

Berekeningsgrondslag

1. Onder berekeningsgrondslag wordt verstaan:
- a. voor de vaststelling van het recht op ouderdomspensioen en het recht op wezenpensioen: het gemiddelde van de salarissen, die zijn vastgesteld voor de laatste twee kalenderjaren, voorafgegaan aan het kalenderjaar, waarin de deelneming is geëindigd dan wel, indien gebruik gemaakt is van de overbruggingsregeling, voorafgegaan aan het kalenderjaar waarin de overbruggingsuitkering is ingegaan, een en ander verminderd met een franchise;

- b. voor de vaststelling van het recht op partnerpensioen: het gemiddelde van de salarissen, die zijn vastgesteld voor de laatste twee kalenderjaren, voorafgegaan aan het kalenderjaar, waarin de deelneming is geëindigd dan wel, indien gebruik gemaakt is van de overbruggingsregeling, voorafgegaan aan het kalenderjaar waarin de overbruggingsuitkering is ingegaan;
- c. voor de vaststelling van het recht op arbeidsongeschiktheidspensioen: het salaris dat is vastgesteld voor het kalenderjaar waarin de arbeidsongeschiktheidsuitkering is ingegaan. In afwijking van de vorige volzin wordt voor de vaststelling van de hoogte van de toeslag voor het verrichten van onregelmatige diensten uitgegaan van het gemiddelde van de betreffende toeslagen, die zijn vastgesteld voor de laatste twee kalenderjaren, voorafgegaan aan het kalenderjaar waarin de arbeidsongeschiktheidsuitkering is ingegaan;
- d. voor de vaststelling van het recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid: het salaris dat is vastgesteld voor het kalenderjaar waarin de arbeidsongeschiktheidsuitkering is ingegaan. Het bepaalde in de tweede volzin onder c is van overeenkomstige toepassing;
- e. voor de vaststelling van het recht op overbruggingsuitkering en van het recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw tijdens het genot van overbruggingsuitkering: het gemiddelde van de salarissen, die zijn vastgesteld voor de laatste twee kalenderjaren, voorafgegaan aan het kalenderjaar waarin de overbruggingsuitkering is ingegaan;
- f. voor de vaststelling van het recht op gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering en van het recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw tijdens het genot van gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering: het gemiddelde van de salarissen, die zijn vastgesteld voor de laatste twee kalenderjaren, voorafgegaan aan het kalenderjaar waarin de gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering is ingegaan. Indien van de gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering gebruik is gemaakt, wordt in afwijking van het bepaalde onder a, b en e voor de vaststelling van de berekeningsgrondslag uitgegaan van de in de vorige volzin bedoelde salarissen;
- g. voor de vaststelling van het recht op FLEX-pensioen: het gemiddelde van de salarissen die zijn vastgesteld voor de laatste twee kalenderjaren, voorafgegaan aan het kalenderjaar waarin de deelneming is geëindigd, indien het einde van de deelneming plaatsvindt vóór of op het bereiken van de 60-jarige leeftijd en tevens vóór of op de ingangsdatum van het FLEX-pensioen; dan wel het gemiddelde van de salarissen die zijn vastgesteld voor de laatste twee kalenderjaren, voorafgegaan aan het kalenderjaar waarin de 60-jarige leeftijd wordt bereikt, indien zowel het einde van de deelneming als de ingangsdatum van het FLEX-pensioen plaatsvinden na het bereiken van de 60-jarige leeftijd; dan wel het gemiddelde van de salarissen die zijn vastgesteld voor de laatste twee kalenderjaren, voorafgegaan aan het kalenderjaar waarin het FLEX-pensioen is ingegaan, indien het FLEX-pensioen ingaat vóór of op het bereiken van de 60-jarige leeftijd, terwijl de deelneming nog niet is geëindigd;
- h. voor de vaststelling van het recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw tijdens de deelneming op grond van artikel 33c: het gemiddelde van de salarissen die zijn vastgesteld voor de laatste twee kalenderjaren, voorafgegaan aan het kalenderjaar waarin het FLEX-pensioen ingaat indien het FLEX-pensioen ingaat vóór of op het bereiken van de 60-jarige leeftijd; dan wel het gemiddelde van de salarissen die zijn vastgesteld voor de laatste twee kalenderjaren, voorafgegaan aan het kalenderjaar waarin de

60-jarige leeftijd wordt bereikt indien het FLEX-pensioen ingaat na het bereiken van de 60-jarige leeftijd.

2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid onder a, b en g wordt voor de vaststelling van de berekeningsgrondslag uitgegaan van
  - a. het salaris voor het kalenderjaar voorafgegaan aan het kalenderjaar waarin de deelneming is geëindigd, indien de deelneming twee kalenderjaren of korter heeft geduurd;
  - b. het salaris dat bij het begin van de deelneming geldt, indien de deelneming een kalenderjaar of korter heeft geduurd.Indien bij de vaststelling van de berekeningsgrondslag voor het FLEX-pensioen de deelneming niet is geëindigd, wordt voor de toepassing van het bepaalde in dit lid de ingangsdatum van het FLEX-pensioen, maar uiterlijk de eerste dag van de maand waarin de 60-jarige leeftijd wordt bereikt, beschouwd als einde van de deelneming.
3. Indien voor een kalenderjaar meer dan één salaris is vastgesteld, wordt voor de vaststelling van de berekeningsgrondslag en de toepassing van het bepaalde in het negende lid uitgegaan van het in de tijd gewogen gemiddelde van de salarissen als salaris voor dat kalenderjaar.
4. De franchise, als bedoeld in het eerste lid onder a, wordt op 1 januari 1988 vastgesteld op het bedrag gelijk aan $10/7$ maal 12 maal de som van het bedrag van het ouderdomspensioen als bedoeld in het zesde lid onder b van artikel 9 van de Algemene Ouderdomswet en de daarbij behorende vakantiewet uitkering als bedoeld in het zevende lid onder b van artikel 29 van die wet, zoals deze op genoemde datum gelden.
Onverminderd het bepaalde in het tweede lid wordt, indien het gemiddelde van de salarissen, bedoeld in het eerste lid onder a, lager is dan het minimumloon op 1 januari 1999, zoals is vastgesteld op grond van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, de franchise verlaagd; hiertoe wordt de franchise vermenigvuldigd met dat gemiddelde gedeeld door dat wettelijk minimumloon.
De franchise wordt in euro's naar boven afgerond.
5. De berekeningsgrondslag wordt in euro's naar boven afgerond.
6. Indien bij de vaststelling van de berekeningsgrondslag een salaris in aanmerking wordt genomen, dat is vastgesteld voor een kalenderjaar waarin niet het gehele jaar is deelgenomen, en in dat salaris een toeslag voor het verrichten van onregelmatige diensten als bedoeld in het tweede lid onder b en c van artikel 5 is begrepen, wordt uitsluitend voor de vaststelling van de berekeningsgrondslag het bedrag van deze toeslag vermenigvuldigd met de breuk die de verhouding weergeeft van twaalf maanden tot het aantal maanden dat de deelneming in dat kalenderjaar heeft geduurd.
Indien bij de vaststelling van de berekeningsgrondslag voor het recht op voortzetting van de pensioenopbouw wegens werkloosheid een salaris in aanmerking wordt genomen waarin een toeslag voor het verrichten van onregelmatige diensten als bedoeld in het tweede lid onder b en c van artikel 5 is begrepen, wordt, indien de werkloosheidsuitkering in de loop van een kalenderjaar ingaat, uitsluitend voor de vaststelling van de berekeningsgrondslag slechts het bedrag van deze toeslag in aanmerking genomen, voorzover deze is betaald over de maanden in dat jaar, tot de datum waarop de werkloosheidsuitkering ingaat waarna bedoeld bedrag wordt verhoogd evenredig aan de verhouding van twaalf maanden tot het aantal maanden in dat jaar voorafgaand aan laatstbedoelde datum.
7. Indien het salaris is vastgesteld op basis van een beperkte werktijd, wordt voor de toepassing van het in dit artikel bepaalde ten aanzien van de vaststelling van het recht op ouderdomspensioen, het recht op voortzetting van de pensioenopbouw wegens werkloosheid, het recht op partnerpensioen,

het recht op wezenpensioen, het recht op FLEX-pensioen, het recht op overbruggingsuitkering en het recht op gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering dit salaris herleid tot het salaris dat zou gelden indien de deelnemer zonder beperking in de werktijd verbonden was aan de aangesloten instelling. Hiertoe wordt het salaris gedeeld door de deeltijdfactor.

8. Voor de vaststelling van de berekeningsgrondslag wordt de deelneming geacht niet tussentijds te zijn geëindigd indien in de deelneming een of meer onderbrekingen voorkomen.
9. Het bestuur kan besluiten dat voor de vaststelling van de berekeningsgrondslag, bedoeld in het eerste lid onder a, b en g, de deelneming geacht wordt te zijn geëindigd indien een salaris vastgesteld:
  - a. voor een jaar waarin de deelnemer de leeftijd van 55 jaar nog niet heeft bereikt, in vergelijking tot het salaris vastgesteld voor het voorafgaande jaar is gestegen of gedaald met meer dan 10%, zonder dat dit een gevolg is van een algemene salariswijziging;
  - b. voor een jaar waarin de deelnemer de leeftijd van 55 jaar bereikt of heeft bereikt, in vergelijking tot het salaris vastgesteld voor het voorafgaande jaar is gestegen met meer dan 5% of is gedaald met meer dan 2,5%, zonder dat dit een gevolg is van een algemene salariswijziging.Uitsluitend voor de vaststelling van de berekeningsgrondslag, bedoeld in het eerste lid onder a, b en g over de voorafgaande periode van deelneming wordt in de in dit lid bedoelde gevallen de deelneming geacht te zijn geëindigd op 31 december van het voorafgaande jaar.
10. Indien de deelneming door toepassing van het negende lid in verband met een salarisstijging geacht wordt te zijn beëindigd wordt de berekeningsgrondslag voor die periode van deelneming in afwijking van het bepaalde in het eerste lid onder a, b en g, als volgt vastgesteld. De berekeningsgrondslag is gelijk aan de berekeningsgrondslag die geldt voor de volgende periode van deelneming verminderd met het bedrag van de salarisstijging die tot toepassing van het negende lid heeft geleid. Bij de berekening van de vermindering bedoeld in de vorige volzin is het bepaalde in het zevende lid van overeenkomstige toepassing.
11. Het bestuur bepaalt, gehoord de actuariële adviseur, tenminste eenmaal per jaar of er, gelet op de wijzigingen van de salarissen in de collectieve arbeidsovereenkomsten geldend voor de instellingen als bedoeld in het tweede lid onder a van artikel 2 en op de ontwikkeling van de bedragen ingevolge de Algemene Ouderdomswet en de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag bedoeld in het vierde lid, aanleiding is de salarissen die in aanmerking komen voor de vaststelling van de berekeningsgrondslagen, de berekeningsgrondslagen en/of de franchise aan die wijzigingen en/of ontwikkeling aan te passen.
12. Indien de financiële toestand van het fonds dit noodzakelijk maakt is het bestuur bevoegd, gehoord de actuariële adviseur en de raad van advies, voor de vaststelling van de berekeningsgrondslagen uit te gaan van het gemiddelde van de salarissen over meer dan de laatste twee kalenderjaren, voorafgegaan aan het kalenderjaar waarin de deelneming is geëindigd, het FLEX-pensioen is ingegaan of de overbruggingsuitkering respectievelijk de gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering is ingegaan, dan wel van een percentage van de berekeningsgrondslagen.
13. In verband met het afschaffen van de overhevelingstoelage op 1 januari 2001:
  - a. worden de salarissen, die in aanmerking worden genomen voor de vaststelling van de berekeningsgrondslagen als bedoeld in het eerste lid, voor zover deze zijn vastgesteld voor enig kalenderjaar liggend vóór 2001, per 1 januari 2001 verhoogd met 1,9%, doch met maximaal € 792;

- b. wordt de franchise, zoals omschreven in het vierde lid van dit artikel, per 1 januari 2001 verhoogd met 1,9%;
- c. worden de uitkeringsbedragen die op de pensioenen in mindering worden gebracht ingevolge het vierde lid van artikel 11, het tweede lid van artikel 12 en het tweede, vierde en vijfde lid van artikel 28 per 1 januari 2001 verhoogd met 1,9%.

Artikel 7

Aanspraken

1. De deelnemer heeft indien en voor zover voor of door hem de verschuldigde premie is betaald met inachtneming van de bepalingen van dit reglement recht op ouderdomspensioen, recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid, recht op voortzetting van de pensioenopbouw wegens werkloosheid, recht op arbeidsongeschiktheids-pensioen en ten behoeve van hun partners en wezen recht op respectievelijk partnerpensioen en wezenpensioen, alsmede recht op overbruggingsuitkering, recht op gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering en recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw tijdens het genot van overbruggingsuitkering en/of gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering, recht op FLEX-pensioen en recht op premievrije voortzetting van de deelneming op grond artikel 33c.
2. De voortzetting van de pensioenopbouw, als bedoeld in het eerste lid, vindt plaats met inachtneming van de bepalingen van het reglement dat geldt in de periode waarover de voortzetting van de pensioenopbouw zich uitstrekt.
3. Voor de vaststelling van de rechten op ouderdomspensioen, FLEX-pensioen, partnerpensioen en wezenpensioen worden de jaren die de deelnemer met toepassing van het bepaalde in de overeenkomsten of in de Pensioen- en spaarfondsenwet inzake waarde-overdracht zijn toegekend, als jaren van deelneming in aanmerking genomen. Het bepaalde in het zesde en zevende lid van artikel 6 is van overeenkomstige toepassing op het salaris dat bij de vaststelling van het aantal jaren in aanmerking wordt genomen.
4. De aanspraken die voortvloeien uit dit reglement kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven, dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden, anders dan in de gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioen- en spaarfondsenwet en indien en voor zover deze afkoop is toegestaan op grond van artikel 18.

Artikel 8

Ouderdomspensioen

1. Het ouderdomspensioen gaat in met de eerste dag van de maand waarin de deelnemer of gewezen deelnemer de leeftijd van 65 jaar bereikt en kan met inachtneming van het bepaalde in het zevende respectievelijk het achtste lid worden vervroegd of uitgesteld. Het ouderdomspensioen eindigt met het einde van de maand waarin het overlijden plaatsvindt.
2. Het jaarlijkse ouderdomspensioen bedraagt voor elk jaar van deelneming 1,75% van de berekeningsgrondslag, voorzover het maximum bedoeld in het tiende lid nog niet is bereikt. Indien als gevolg van het eindigen van de deelneming meer berekeningsgrondslagen gelden, wordt het jaarlijkse ouderdomspensioen over elke periode van deelneming waarvoor een berekeningsgrondslag geldt, afzonderlijk berekend. Voor een gedeelte van een jaar wordt het jaarlijkse ouderdomspensioen naar evenredigheid vastgesteld; hierbij wordt een jaar op 360 dagen en een maand op 30 dagen gesteld.

3. Perioden van deelneming waarover het salaris is vastgesteld op basis van een beperkte werktijd tellen voor de berekening van het jaarlijkse ouderdomspensioen mee met toepassing van de deeltijdfactor. Indien in de laatste 5 kalenderjaren voorafgaande aan het kalenderjaar waarin de overbruggingsuitkering is ingegaan perioden van deelneming zijn geweest waarvoor een deeltijdfactor gold, telt de periode van deelneming gedurende welke een overbruggingsuitkering wordt genoten voor de berekening van het jaarlijkse ouderdomspensioen mee met toepassing van het in de tijd gewogen gemiddelde van de deeltijdfactoren die in bedoelde kalenderjaren hebben gegolden, dan wel indien de deelnemer recht heeft doen gelden op gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering met toepassing van het in de tijd gewogen gemiddelde van de deeltijdfactoren bedoeld in de derde en vierde volzin van het vierde lid van artikel 15. Het bepaalde in de vorige volzin is niet van toepassing indien een deelnemer na ingang van de overbruggingsuitkering verbonden is aan een aangesloten instelling en uit hoofde daarvan voldoet aan het bepaalde in artikel 2, en bovendien de deeltijdfactor gedurende enig kalenderjaar groter is dan het in de tijd gewogen gemiddelde van de deeltijdfactoren in de in de vorige volzin bedoelde kalenderjaren; in dat geval telt dat kalenderjaar voor de berekening van het jaarlijkse ouderdomspensioen mee met toepassing van de deeltijdfactor gedurende bedoeld kalenderjaar. De in de tweede en derde volzin van het eerste lid van artikel 15 bedoelde jaren worden voor de toepassing van het bepaalde in de tweede en derde volzin als jaren van deelneming in aanmerking genomen.
4. Indien artikel 8a van toepassing is, wordt het jaarlijkse ouderdomspensioen verminderd met een bedrag zoals dat bij de toepassing van dat artikel wordt vastgesteld en vanaf het tijdstip waarop deze vaststelling heeft plaatsgevonden, is en wordt aangepast met overeenkomstige toepassing van het bepaalde in het elfde lid van artikel 6. Onder ouderdomspensioen als bedoeld in dit lid wordt mede begrepen het aanvullend ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 35.
De vermindering wordt alleen toegepast bij de uitbetaling van het ouderdomspensioen en bij de vaststelling van de afkoopsom ervan.
5. Indien de deelnemer of de gewezen deelnemer, op grond van het bepaalde in het tweede lid van artikel 11, heeft gekozen voor een recht op partnerpensioen ten laste van zijn ouderdomspensioen, dan wordt zijn recht op ouderdomspensioen, zoals is vastgesteld op grond van het bepaalde in het tweede en derde lid, voor zover het betrekking heeft op deelnemingsjaren na 1 januari 1999, verminderd met 20%.
6. Indien het bepaalde in het zesde lid van artikel 14 van toepassing is, wordt het ouderdomspensioen, zoals vastgesteld op grond van het bepaalde in de voorgaande leden, verhoogd. Het bestuur bepaalt, gehoord de actuariële adviseur, de mate van verhoging van het ouderdomspensioen.
7. Het bestuur is bevoegd op verzoek van de deelnemer of gewezen deelnemer het ouderdomspensioen te doen ingaan vóór de eerste dag van de maand waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt, doch niet voor de eerste dag van de maand waarin hij de leeftijd van 55 jaar bereikt. Aan vervroeging kunnen door het bestuur voorwaarden worden verbonden. Het bedrag van het verminderde ouderdomspensioen wordt door het bestuur vastgesteld, gehoord de actuariële adviseur en met inachtneming van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen.
8. Het bestuur is bevoegd op verzoek van de deelnemer, indien en zolang de arbeidsovereenkomst dan wel arbeidsovereenkomsten ongewijzigd voortduurt respectievelijk voortduren, het ouderdomspensioen - met inachtneming van het bepaalde in het negende lid - te doen ingaan na het bereiken van de 65-jarige leeftijd. Aan uitstel kunnen door het bestuur voorwaarden worden verbonden.

Het bestuur stelt bij uitstel van de ingangsdatum van het ouderdomspensioen, gehoord de actuariel adviseur, vast met welk bedrag het ouderdomspensioen wordt verhoogd. De verhoging vindt plaats met inachtneming van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen, doch niet verder dan tot het maximum bedoeld in het tiende lid.

9. Het ouderdomspensioen gaat niet later in dan op het vroegste van de volgende tijdstippen:
  - a. ingeval een arbeidsovereenkomst eindigt voor de eerste dag van de maand waarin de deelnemer of gewezen deelnemer de leeftijd van 65 jaar bereikt: de eerste dag van de maand waarin betrokkene de leeftijd van 65 jaar bereikt;
  - b. ingeval een arbeidsovereenkomst eindigt op of na de eerste dag van de maand waarin de deelnemer of gewezen deelnemer de leeftijd van 65 jaar bereikt: het tijdstip waarop deze arbeidsovereenkomst eindigt;
  - c. ingeval het ouderdomspensioen het maximum bedoeld in het tiende lid komt te bedragen voordat de deelnemer of gewezen deelnemer de eerste dag van de maand heeft bereikt waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt: het tijdstip waarop hij de eerste dag van de maand bereikt waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt;
  - d. ingeval het ouderdomspensioen het maximum bedoeld in het tiende lid komt te bedragen op of na het tijdstip waarop de deelnemer of gewezen deelnemer de eerste dag van de maand heeft bereikt waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt: het tijdstip waarop dat maximum wordt bereikt;
  - e. het tijdstip waarop de werknemer de 70-jarige leeftijd bereikt.
10. Het ouderdomspensioen gaat niet uit boven 100% van het product van:
  - a. het gemiddelde van de salarissen bedoeld in het eerste lid van artikel 6, met overeenkomstige toepassing van het overigens in artikel 6 bepaalde, verminderd met het bedrag als bedoeld in artikel 18a lid 8 van de Wet op de loonbelasting 1964, en
  - b. het in de tijd gewogen gemiddelde van de deeltijdfactoren over de gehele periode van deelneming, dan wel de laatste deeltijdfactor als bedoeld in het vijfde lid van artikel 1, indien deze factor hoger is.

Onder ouderdomspensioen als bedoeld in dit lid wordt mede begrepen het aanvullend ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 35.

Indien het toetsingsmoment ligt voor de momenten genoemd in het eerste lid onder a van artikel 6 wordt voor de toepassing van het bepaalde in onderdeel a van de vorige volzin niet uitgegaan van het gemiddelde van de salarissen bedoeld in het eerste lid onder a van artikel 6, maar van het gemiddelde van de salarissen bedoeld in het eerste lid onder a van artikel 6 die zijn vastgesteld voor de laatste twee kalenderjaren voorafgaand aan het moment van toetsing.

Indien de deelneming in verband met een salarisdaling met toepassing van het negende lid van artikel 6 geacht wordt te zijn geëindigd, wordt voor de toepassing van het bepaalde in onderdeel a van de eerste volzin op door het bestuur te bepalen wijze rekening gehouden met het gemiddelde van de salarissen als in onderdeel a van de vorige volzin bepaald voor de te onderscheiden perioden van deelneming.

Indien onmiddellijk voorafgaand aan de ingangsdatum van het ouderdomspensioen het in dit lid bedoelde maximum wordt overschreden, wordt het meerdere, conform het bepaalde in het negende lid van artikel 18a van de Wet op de loonbelasting 1964, uitgekeerd als een bedrag ineens aan de deelnemer. Overschrijdingen van dit maximum die het gevolg zijn van situaties als bedoeld in artikel 18d van de Wet op de loonbelasting 1964 kunnen, met inachtneming van bedoeld wetsartikel, buiten beschouwing blijven.

Bijzonder Ouderdomspensioen

1. Recht op bijzonder ouderdomspensioen bestaat voor de gewezen echtgenoot van de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde deelnemer, indien bij huwelijksvoorwaarden of bij een bij geschrift gesloten overeenkomst met het oog op de scheiding een omzetting als bedoeld in artikel 5 van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding is overeengekomen en het fonds blijkens een desbetreffende verklaring daarmee heeft ingestemd.
2. Het bijzondere ouderdomspensioen gaat in met de eerste dag van de maand waarin de gewezen echtgenoot als bedoeld in het eerste lid de leeftijd van 65 jaar bereikt danwel, indien de echtscheiding heeft plaatsgevonden na dit tijdstip, op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de omzetting heeft plaatsgevonden. Het bijzondere ouderdomspensioen eindigt met het einde van de maand waarin de gewezen echtgenoot als bedoeld in het eerste lid overlijdt.
3. Het bedrag van het jaarlijkse bijzondere ouderdomspensioen wordt per de datum van echtscheiding vastgesteld op basis van de contante waarde van de aanspraak op bijzonder partnerpensioen, zoals ingevolge de artikelen 12 en 31 voor de gewezen echtgenoot vastgesteld, alsmede van de contante waarde van het deel van het ouderdomspensioen en het FLEX-pensioen van de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde deelnemer dat ingevolge de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding aan de gewezen echtgenoot moet worden uitbetaald. Onder ouderdomspensioen en FLEX-pensioen als bedoeld in dit lid worden mede begrepen het aanvullend ouderdomspensioen en het aanvullend FLEX-pensioen als bedoeld in de artikelen 35 respectievelijk 37.
De contante waarde wordt berekend volgens door het bestuur, gehoord de actuariële adviseur, vastgestelde grondslagen. Voor de vaststelling van de aanspraak op bijzonder partnerpensioen op grond van het bepaalde in artikel 12, wordt voor de vermindering als bedoeld in het tweede lid van dat artikel een bedrag in aanmerking genomen gelijk aan het bedrag als bedoeld onder b van dat lid. Het bedrag van het jaarlijkse bijzondere ouderdomspensioen wordt na vaststelling ervan aangepast met overeenkomstige toepassing van het bepaalde in het elfde lid van artikel 6.
4. Op het bijzonder ouderdomspensioen is het bepaalde in de artikelen 11, 12, 13, 16 en 31 niet van toepassing.
5. Indien recht bestaat op bijzonder ouderdomspensioen, vervalt voor de gewezen echtgenoot als bedoeld in het eerste lid, het recht op bijzonder partnerpensioen als bedoeld in de artikelen 12 en 31, alsmede het recht op uitbetaling als bedoeld in het vierde lid, aanhef en onder a, van artikel 24.

Arbeidsongeschiktheidspensioen

1. Gedurende de tijd waarover de deelnemer recht heeft op een uitkering krachtens de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, voor ziekte ontstaan tijdens de deelneming, heeft hij recht op arbeidsongeschiktheidspensioen wanneer hij voldoet aan een van beide of beide volgende voorwaarden:
  - hij heeft recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering gebaseerd op het maximale jaarloon voor de berekening van de uitkeringen ingevolge de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, terwijl zijn berekeningsgrondslag, danwel 261 maal zijn dagloon in de zin van genoemde wet, als dat mede inkomen omvat dat verdiend werd anders dan als deelnemer, dat maximale jaarloon overtreft;
  - hij heeft recht op een vervolguitkering als bedoeld in artikel 21 van die wet, zoals die wet op 1 augustus 1993 luidt, die hoger is dan het minimale bedrag dat ingevolge het derde lid in mindering komt.

Heeft een deelnemer geen recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering ingevolge de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering maar wel op een arbeidsongeschiktheidsuitkering ingevolge de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen dan wordt hij voor de toepassing van dit lid en van het derde lid geacht een arbeidsongeschiktheidsuitkering te hebben ingevolge de eerstgenoemde wet, berekend op basis van zijn berekeningsgrondslag tot ten hoogste het eerder bedoelde maximale jaarloon en van het uitkeringspercentage op basis waarvan zijn arbeidsongeschiktheidsuitkering is berekend.

2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid heeft, zolang de uitkeringspercentages als bedoeld in artikel 21 van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering niet wijzigen, de deelnemer, geboren voor 1 januari 1949, die recht heeft op een uitkering krachtens de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, voor ziekte ontstaan tijdens de deelneming, recht op arbeidsongeschiktheidspensioen indien:
  - a. hij op of na de eerste dag van de kalendermaand waarin hij de leeftijd van 55 jaar bereikt of heeft bereikt geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt wordt of is geworden;
  - b. zijn mate van arbeidsongeschiktheid op of na de eerste dag van de kalendermaand waarin hij de leeftijd van 55 jaar bereikt of heeft bereikt toeneemt of is toegenomen.
3. Het jaarlijkse arbeidsongeschiktheidspensioen bedoeld in het eerste lid bedraagt een percentage van de berekeningsgrondslag gelijk aan het uitkeringspercentage dat geldt voor de vaststelling van de arbeidsongeschiktheidsuitkering, onder aftrek van de loondervingsuitkering of vervolguitkering als bedoeld in artikel 21 van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering. Daarbij worden de loondervingsuitkering en vervolguitkering gesteld op het bedrag dat zou gelden bij berekening ervan op basis van de berekeningsgrondslag tot maximaal het maximale jaarloon als bedoeld in het eerste lid en vóór toepassing van artikel 25 van genoemde wet.

De vermindering als bedoeld in de eerste volzin bedraagt minimaal het daar bedoelde percentage van een bedrag gelijk aan 261 maal het bedrag als bedoeld in het tweede lid van artikel 13 van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering zoals deze luidt op 1 augustus 1993. Indien het dagloon mede betreft inkomen dat verdiend werd anders dan als deelnemer wordt de in mindering te brengen arbeidsongeschiktheidsuitkering niet gesteld op het bedrag dat zou gelden bij berekening ervan op basis van de berekeningsgrondslag maar op het bedrag dat geldt bij berekening ervan op basis van 261 maal het dagloon tot maximaal het maximale jaarloon, onder verlaging van dat bedrag evenredig aan de verhouding tussen de berekeningsgrondslag en 261 maal het dagloon; die verhouding wordt vastgesteld bij ingang van het arbeidsongeschiktheidspensioen. De minimale vermindering blijft dan buiten beschouwing.

Op de vermindering bedoeld in dit lid is het elfde lid van artikel 6 van overeenkomstige toepassing.
4. Het arbeidsongeschiktheidspensioen bedoeld in het tweede lid bedraagt een percentage van de berekeningsgrondslag. Voor de deelnemer als bedoeld in het tweede lid onder a, geboren voor 1 januari 1940, bedraagt dit percentage 10 bij volledige arbeidsongeschiktheid. Dit percentage wordt verlaagd met een procentpunt per geboortjaar tot een percentage van 1 voor de deelnemer die is geboren in 1948.

Bij een gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid wordt het percentage bedoeld in de vorige volzin vermenigvuldigd met het percentage als genoemd in artikel 10, eerste lid, behorend bij de mate van arbeidsongeschiktheid.

Voor de deelnemer als bedoeld in het tweede lid onder b wordt het percentage zoals vastgesteld op grond van de vorige volzinnen verminderd met het percentage dat zou gelden op grond van de laagste mate van arbeidsongeschiktheid zoals die gold op of na de laatste dag van de kalendermaand

voorafgaand aan de kalendermaand waarin de deelnemer de leeftijd van 55 jaar heeft bereikt.

In afwijking van het bepaalde in artikel 6, eerste lid onder c wordt bij de toepassing van het in dit lid bepaalde voor de deelnemer als bedoeld in het tweede lid onder b onder berekeningsgrondslag verstaan de som van de laatstelijk vóór de toeneming van de mate van arbeidsongeschiktheid vastgestelde salarissen, gedeeld door een percentage ter grootte van het verschil tussen 100 en het percentage als genoemd in artikel 10, eerste lid, behorend bij de mate van arbeidsongeschiktheid direct voorafgaand aan de toeneming van de mate van arbeidsongeschiktheid.

5. Het arbeidsongeschiktheidspensioen gaat in op de dag waarop aan de voorwaarden ervoor wordt voldaan en eindigt op de dag waarop daaraan niet meer wordt voldaan en in ieder geval op de laatste dag van de maand waarin de rechthebbende overlijdt.
6. Bij herziening van het uitkeringspercentage van de arbeidsongeschiktheidsuitkering als bedoeld in het eerste lid wordt het arbeidsongeschiktheidspensioen dienovereenkomstig gewijzigd. De deelnemer is verplicht het fonds onmiddellijk in kennis te stellen van elke herziening van het in dit lid bedoelde uitkeringspercentage.
7. Gedurende de tijd waarover de deelnemer recht heeft op een arbeidsongeschiktheidspensioen terwijl artikel 44 van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering op hem toepassing vindt, wordt het uitkeringspercentage dat geldt voor de vaststelling van het arbeidsongeschiktheidspensioen gesteld op het fictieve uitkeringspercentage dat geldt voor de vaststelling van de arbeidsongeschiktheidsuitkering op grond van het bepaalde in laatstgenoemd artikel.
Met inachtneming van het bepaalde in de vorige volzin wordt, indien een deelnemer terzake van hem verrichte arbeid inkomen geniet, daaronder begrepen ziekengeld en doorbetaald salaris tijdens ziekte, het arbeidsongeschiktheidspensioen verminderd met het bedrag waarmee de som van het arbeidsongeschiktheidspensioen, de arbeidsongeschiktheidsuitkering en bedoeld inkomen uitgaat boven zijn berekeningsgrondslag.
8. Het bestuur is bevoegd het bepaalde in de voorgaande leden van dit artikel op overeenkomstige wijze toe te passen ten aanzien van de deelnemer die niet verzekerd is op grond van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering dan wel reeds geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt is bij het begin van de deelneming. Het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt, voor zoveel mogelijk, vastgesteld en herzien overeenkomstig het bepaalde in de voorgaande leden van dit artikel.

Artikel 10

Premievrije voortzetting van de pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid

1. Gedurende de tijd waarover de deelnemer recht heeft op een uitkering krachtens de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, voor ziekte ontstaan tijdens de deelneming, heeft hij recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw en wel voor:
  - 100 % bij een arbeidsongeschiktheid van 80% of meer
  - 72,5% bij een arbeidsongeschiktheid van 65% of meer doch minder dan 80%
  - 60 % bij een arbeidsongeschiktheid van 55% of meer doch minder dan 65%
  - 50 % bij een arbeidsongeschiktheid van 45% of meer doch minder dan 55%
  - 40 % bij een arbeidsongeschiktheid van 35% of meer doch minder dan 45%
  - 30 % bij een arbeidsongeschiktheid van 25% of meer doch minder dan 35%
  - 20 % bij een arbeidsongeschiktheid van 15% of meer doch minder dan 25%.Indien een deelnemer die op grond van de vorige volzin recht heeft op pre-

mievrije voortzetting van de pensioenopbouw, overlijdt voor het bereiken van de 65-jarige leeftijd telt de tijd tussen dat overlijden en de datum waarop hij de 65-jarige leeftijd zou hebben bereikt, voor de berekening van het partner- en wezenpensioen mee voor het percentage waarvoor hij ten tijde van het overlijden recht had op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw.

2. De deelnemer is verplicht het fonds onmiddellijk in kennis te stellen van elke herziening van de mate van arbeidsongeschiktheid.
3. Het bestuur is bevoegd het bepaalde in de voorgaande leden van dit artikel op overeenkomstige wijze toe te passen ten aanzien van de deelnemer die niet verzekerd is op grond van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering dan wel reeds geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt is bij het begin van de deelneming. De premievrije voortzetting wordt, voor zoveel mogelijk, vastgesteld en herzien overeenkomstig het bepaalde in het eerste lid.
4. Gedurende de tijd waarover de deelnemer recht heeft op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid, terwijl artikel 44 van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering op hem toepassing vindt, wordt de mate van arbeidsongeschiktheid die bij de vaststelling van het percentage waarvoor hij recht heeft op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw in aanmerking wordt genomen, gesteld op het fictieve arbeidsongeschiktheidspercentage dat voor hem geldt op grond van het bepaalde in laatstgenoemd artikel.

Artikel 10a

Voortzetting van de pensioenopbouw wegens werkloosheid

1. Gedurende de tijd waarover een deelnemer recht heeft op een bijdrage ten behoeve van de pensioenopbouw ten laste van de Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering heeft hij, indien en voor zover door die stichting de premie wordt betaald, recht op voortzetting van de pensioenopbouw op basis van het salaris dat gold op de dag voorafgaand aan de dag waarop de werkloosheidsuitkering is ingegaan in het dienstverband waaruit de deelnemer werkloos is geworden, vermenigvuldigd met:
  - a. het voortzettingspercentage zoals vastgesteld op grond van het Bijdragereglement 1999 van de Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering, en
  - b. het verstrektingspercentage zoals op grond van het onder a bedoelde reglement is vastgesteld.Ten aanzien van het salaris zijn het zevende en elfde lid van artikel 6 van overeenkomstige toepassing.
2. Indien geen voortzetting van de pensioenopbouw op grond van het bepaalde in het eerste lid plaatsvindt als gevolg van een uitkering krachtens de Ziektewet, heeft de deelnemer over het salarisdeel tot het maximum dagloon als bedoeld in het eerste lid van artikel 9 van de Coördinatiewet Sociale Verzekering vermenigvuldigd met 260, recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw op basis van het salaris als bedoeld in het eerste lid en de deeltijdfactor als bedoeld in het vijfde lid van artikel 1, zoals deze gold direct voorafgaand aan de periode als bedoeld in het eerste lid.

Partnerpensioen

1. Na het overlijden van een deelnemer heeft zijn partner recht op partnerpensioen indien het huwelijk is gesloten of de gemeenschappelijke huishouding is begonnen vóór het bereiken van de 65-jarige leeftijd van de deelnemer. Na het overlijden van de gepensioneerde deelnemer heeft zijn partner recht op partnerpensioen indien deze deelnemer, conform het bepaalde in het tweede lid heeft gekozen voor een recht op partnerpensioen ten laste van zijn recht op ouderdompensioen en indien het huwelijk is gesloten of de gemeenschappelijke huishouding is begonnen vóór het bereiken van de 65-jarige leeftijd.
Geen recht op partnerpensioen heeft de partner van de deelnemer of gepensioneerde deelnemer indien:
  - a. de deelnemer of gepensioneerde deelnemer is overleden binnen een jaar nadat hij met de partner is gehuwd of een gemeenschappelijke huishouding is begonnen en de gezondheidstoestand ten tijde van de huwelijksluiting dan wel de aanvang van de gemeenschappelijke huishouding dit overlijden redelijkerwijs moest doen verwachten;
  - b. de deelnemer of gepensioneerde deelnemer opzettelijk door de partner dan wel met medeplichtigheid van de partner van het leven is beroofd.Het bestuur is bevoegd met betrekking tot de uitvoering van het bepaalde in de vorige volzin nadere regels te stellen.
Voor de toepassing van het bepaalde in dit artikel wordt onder gepensioneerde deelnemer mede verstaan degene wiens FLEX-pensioen is ingegaan.
2. Voorafgaand aan het ingaan van het FLEX-pensioen of ouderdompensioen heeft de deelnemer of de gewezen deelnemer eenmalig de keuze voor een verzekering van partnerpensioen ten laste van zijn ouderdompensioen. De keuze is onherroepelijk. Het bestuur is bevoegd met betrekking tot de keuze voor een partnerpensioen nadere regels te stellen.
3. Het partnerpensioen gaat in met de eerste dag van de maand volgend op die waarin de deelnemer of gepensioneerde deelnemer, die ingevolge het bepaalde in het tweede lid heeft gekozen voor een recht op partnerpensioen, overlijdt en eindigt met het einde van de maand waarin het overlijden van de partner plaatsvindt.
4. Het jaarlijkse partnerpensioen bedraagt voor elk jaar van deelneming 1,25% van de berekeningsgrondslag. De tweede en derde volzin van het tweede lid van artikel 8 zijn hierbij van overeenkomstige toepassing.
Op het aldus berekende jaarlijkse partnerpensioen wordt in mindering gebracht voor elk jaar van deelneming:
  - a. voor de partner die recht heeft op uitkering ingevolge de Algemene nabestaandenwet: 2,5% van de feitelijk ontvangen nabestaandenuitkering ingevolge de Algemene nabestaandenwet;
  - b. voor de partner die recht heeft op uitkering ingevolge de Algemene Ouderdomswet: 2,5% van het uitkeringsbedrag voor ongehuwden op grond van het bepaalde in het tiende lid van artikel 9 van de Algemene Ouderdomswet, verhoogd met de bijbehorende vakantie-uitkering.Voor de toepassing van het bepaalde onder a en b worden de uitkeringsbedragen in aanmerking genomen die zijn vastgesteld op grond van het bepaalde in artikel 82 van de Wet aanpassing uitkeringsregelingen overheveling opslagpremies, zoals deze gelden op 1 januari 1999. Het bestuur bepaalt met ingang van welke datum en in welke mate een wijziging in de in de vorige volzin bedoelde bedragen in aanmerking worden genomen bij de berekening van het partnerpensioen. Indien op grond van artikel 32c van de Algemene nabestaandenwet geen recht op nabestaandenuitkering bestaat wordt het recht op nabestaandenuitkering ingevolge de Algemene nabestaandenwet voor de toepassing van dit lid geacht volledig te zijn genoten. Voor wat betreft zowel de berekening van het jaarlijkse partnerpensioen als bedoeld in de eerste en tweede volzin als de berekening van de vermindere-

ring als bedoeld in de derde volzin geldt dat het bepaalde in het derde lid van artikel 8 van overeenkomstige toepassing is.

5. Indien de deelnemer overlijdt voor het bereiken van de 65-jarige leeftijd wordt verondersteld dat de deelneming tot het bereiken van de 65-jarige leeftijd zou hebben voortgeduurd op basis van een percentage van de normaal geldende werktijd dat wordt bepaald door het aantal uren dat de deelnemer in het kalenderkwartaal van overlijden gewerkt heeft te delen door de normaal geldende werktijd in dat kalenderkwartaal tot de datum van overlijden.

Indien een deelnemer of gewezen deelnemer overlijdt en door de Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering in verband daarmee een bijdrage ten behoeve van de inkoop van partnerpensioen wordt verstrekt, wordt verondersteld dat de deelneming tot het bereiken van de 65-jarige leeftijd zou hebben voortgeduurd voor een percentage, dat bepaald wordt door overeenkomstige toepassing van artikel 10a.

6. Over elk jaar van deelneming waarover, ingevolge het bepaalde in artikel 12 of 31, een aanspraak bestaat of heeft bestaan op bijzonder partnerpensioen, heeft de partner geen recht op partnerpensioen.

Artikel 12

Bijzonder Partnerpensioen

1. Indien het huwelijk van de gepensioneerde deelnemer, die, conform het bepaalde in het tweede lid van artikel 11, heeft gekozen voor een recht op partnerpensioen, na het moment van de keuze door echtscheiding of ontbinding na scheiding van tafel en bed is geëindigd dan wel indien een gemeenschappelijke huishouding is geëindigd, heeft de gewezen partner na het overlijden van de gepensioneerde deelnemer recht op bijzonder partnerpensioen. Onder partnerpensioen als bedoeld in dit lid wordt mede begrepen het aanvullend partnerpensioen als bedoeld in artikel 36. Het bepaalde in de derde en vierde volzin van het eerste lid van artikel 11 is van overeenkomstige toepassing. Voor de toepassing van het bepaalde in dit artikel wordt onder gepensioneerde deelnemer mede verstaan degene wiens FLEX-pensioen is ingegaan.
2. Het jaarlijkse bijzondere partnerpensioen bedraagt voor elk jaar van deelneming gelegen voor het moment waarop het huwelijk is geëindigd 1,25% van de berekeningsgrondslag. De tweede en derde volzin van het tweede lid van artikel 8 zijn hierbij van overeenkomstige toepassing. Op het aldus berekende jaarlijkse bijzondere partnerpensioen wordt in mindering gebracht voor elk jaar van deelneming:
  - a. voor de bijzondere partner die recht heeft op uitkering ingevolge de Algemene nabestaandenwet: 2,5% van de feitelijk ontvangen nabestaandenuitkering ingevolge de Algemene nabestaandenwet;
  - b. voor de bijzondere partner die recht heeft op een uitkering ingevolge de Algemene Ouderdomswet: 2,5% van het uitkeringsbedrag voor ongehuwden op grond van het bepaalde in het tiende lid van artikel 9 van de Algemene Ouderdomswet, verhoogd met de bijbehorende vakantie-uitkering.

Voor de toepassing van het bepaalde onder a en b worden de uitkeringsbedragen in aanmerking genomen die zijn vastgesteld op grond van het bepaalde in artikel 82 van de Wet aanpassing uitkeringsregelingen overheveling opslagpremies, zoals deze gelden op 1 januari 1999. Het bestuur bepaalt met ingang van welke datum en in welke mate een wijziging in de in de vorige volzin bedoelde bedragen in aanmerking worden genomen bij de berekening van het bijzonder partnerpensioen. Indien op grond van artikel 32c van de Algemene nabestaandenwet geen recht op nabestaandenuitkering bestaat wordt het recht op nabestaandenuitkering ingevolge de Alge-

mene nabestaandenwet voor de toepassing van dit lid geacht volledig te zijn genoten.

Voor wat betreft zowel de berekening van het jaarlijkse bijzonder partnerpensioen als bedoeld in de eerste volzin als de berekening van de vermindering als bedoeld in de derde volzin geldt dat het bepaalde in artikel 8, derde lid, van overeenkomstige toepassing is. Het bepaalde in het vijfde lid van artikel 11 is van overeenkomstige toepassing.

3. Voor het recht op bijzonder partnerpensioen dient het bestaan van een gemeenschappelijke huishouding tijdens de duur ervan door de gepensioneerde deelnemer bij het fonds te zijn gemeld onder overlegging van het door een notaris opgestelde en ondertekende stuk als bedoeld in het vierde lid onder b van artikel 1, alsmede van een uittreksel uit het bevolkingsregister waaruit blijkt dat de gepensioneerde deelnemer en zijn partner ten tijde van de melding op hetzelfde adres woonachtig zijn.
4. Het bestuur is bevoegd, in afwijking van het bepaalde in het derde lid, te bepalen dat in bijzondere gevallen van overlegging van een in dat lid bedoeld uittreksel uit het bevolkingsregister kan worden afgezien.
5. Als datum waarop de gemeenschappelijke huishouding eindigt, geldt behalve de datum waarop blijkt het bevolkingsregister geen sprake meer is van woonachtig zijn op hetzelfde adres:
  - a. de datum van overlijden van de partner;
  - b. de datum die als zodanig door de gepensioneerde deelnemer of zijn partner of gewezen partner aan het fonds wordt gemeld;
  - c. de datum waarop de gepensioneerde deelnemer of zijn partner een gemeenschappelijke huishouding is gaan voeren met een andere partner.
6. Indien de gewezen partners op de wettelijke voorgeschreven wijze overeen zijn gekomen af te wijken van het bepaalde in het eerste lid, en het bestuur heeft verklaard dat het bereid is het uit deze afwijking voortvloeiende pensioenrisico te dekken, vervalt het recht op bijzonder partnerpensioen.

Artikel 13

Wezenpensioen

1. Voor de toepassing van dit artikel en het tweede lid van artikel 16 worden onder wezen verstaan:
  - a. de kinderen, die tot de deelnemer of gepensioneerde deelnemer in familierechtelijke betrekking staan in de zin van het Burgerlijk Wetboek;
  - b. de niet erkende kinderen, voor wie de mannelijke deelnemer of gepensioneerde deelnemer onderhoudsplicht had;
  - c. de kinderen, voor wie de deelnemer ten tijde van het eindigen van de deelneming de zorg voor het onderhoud en de opvoeding droeg, als was het een eigen kind, onafhankelijk van enige verplichting daartoe of van het genieten van een vergoeding daarvoor.
2. Na het overlijden van een deelnemer of een gepensioneerde deelnemer heeft zijn wees recht op wezenpensioen.
3. Het wezenpensioen gaat in met de eerste dag van de maand volgende op die waarin de deelnemer of gepensioneerde deelnemer overlijdt en eindigt met het einde van de maand waarin de wees overlijdt doch uiterlijk met het einde van de maand waarin de wees de 21-jarige leeftijd bereikt.
4. Het jaarlijkse wezenpensioen van de wees bedraagt een/zevende respectievelijk twee/zevende gedeelte van het ouderdompensioen als bedoeld in de eerste drie leden van artikel 8, indien op grond van het overlijden van de deelnemer of gepensioneerde deelnemer wel respectievelijk geen recht op partnerpensioen of bijzonder partnerpensioen zou zijn ontstaan op grond

van het bepaalde in het pensioenreglement, zoals dat luidde op 31 december 1998. Het bepaalde in het vijfde lid van artikel 11 is van overeenkomstige toepassing.

5. Indien meer dan vijf wezen recht hebben op wezenpensioen, wordt het bedrag van het jaarlijkse wezenpensioen, vastgesteld op grond van het bepaalde in het vorige lid, verminderd door dit te vermenigvuldigen met een breuk waarvan de teller gelijk is aan vijf en de noemer aan het aantal wezen dat recht heeft op het wezenpensioen.

Artikel 14

FLEX-pensioen

1. Het recht op FLEX-pensioen gaat in met ingang van de eerste dag van de maand waarin de deelnemer of gewezen deelnemer de 60-jarige leeftijd heeft bereikt en kan met inachtneming van het bepaalde in het vijfde respectievelijk zesde lid worden vervroegd of uitgesteld.
Het FLEX-pensioen eindigt met het einde van de maand voorafgaande aan de maand waarin de 65-jarige leeftijd wordt bereikt dan wel bij overlijden vóór het bereiken van de leeftijd van 65 jaar met het einde van de maand waarin het overlijden plaatsvindt.
2. Geen recht op FLEX-pensioen heeft de deelnemer of gewezen deelnemer voor de deelneming of het gedeelte van de deelneming indien en voor zover hij:
  - a. op de ingangsdatum van het FLEX-pensioen voor of op de 60-jarige leeftijd recht heeft op een arbeidsongeschiktheidsuitkering als bedoeld in het derde lid van artikel 1;
  - b. recht heeft op een overbruggingsuitkering of ruiloverbruggingsuitkering en deze uitkering op verzoek heeft doen ingaan;
  - c. reeds een FLEX-pensioen heeft doen ingaan;
  - d. deelnemer is geweest op grond van het derde lid onder b van artikel 3.Voor de toepassing van het bepaalde onder a wordt een FLEX-pensioen dat ingaat na de 60-jarige leeftijd geacht te zijn ingegaan op de 60-jarige leeftijd.
3. Het FLEX-pensioen bedraagt, voor elk jaar van deelneming gelegen na 1 januari 1999 en voorafgaand aan de eerste dag van de maand waarin de 60-jarige leeftijd wordt bereikt, 1,75% van de berekeningsgrondslag. Indien als gevolg van het eindigen van de deelneming meerdere berekeningsgrondslagen gelden, wordt het jaarlijkse FLEX-pensioen over elke periode, waarvoor een berekeningsgrondslag geldt, afzonderlijk berekend. Voor een gedeelte van een jaar wordt het jaarlijkse FLEX-pensioen naar evenredigheid vastgesteld; hierbij wordt een jaar op 360 dagen en een maand op 30 dagen gesteld. Perioden van deelneming waarover het salaris is vastgesteld op basis van een beperkte werktijd tellen voor de berekening van het FLEX-pensioen mee met toepassing van de deeltijdfactor.
4. Indien artikel 8a van toepassing is, wordt het jaarlijkse FLEX-pensioen verminderd met een bedrag zoals dat bij de toepassing van dat artikel wordt vastgesteld en vanaf het tijdstip waarop deze vaststelling heeft plaatsgevonden, en wordt aangepast met overeenkomstige toepassing van het bepaalde in het elfde lid van artikel 6. Onder FLEX-pensioen als bedoeld in dit lid wordt mede begrepen het aanvullend FLEX-pensioen als bedoeld in artikel 37. De vermindering wordt alleen toegepast bij de uitbetaling van het FLEX-pensioen en bij de vaststelling van de afkoopsom ervan.
5. Het bestuur is bevoegd op verzoek van de deelnemer of gewezen deelnemer het FLEX-pensioen te doen ingaan voor de eerste dag van de maand waarin de 60-jarige leeftijd wordt bereikt, doch niet voor de eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer de leeftijd van 55 jaar bereikt. Aan vervroeging kunnen door het bestuur voorwaarden worden verbonden. Bij een ingangsdatum van het FLEX-pensioen voor de eerste dag van de

maand waarin de 60-jarige leeftijd wordt bereikt, wordt het op basis van de vorige leden berekende FLEX-pensioen als gevolg van deze vervroeging verlaagd. Het bestuur bepaalt, gehoord de actuariële adviseur, de mate van verlaging van het FLEX-pensioen. De verlaging vindt plaats met inachtneming van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen.

6. Het bestuur is bevoegd op verzoek van de deelnemer, indien en zolang de arbeidsovereenkomst dan wel arbeidsovereenkomsten ongewijzigd voortduurt respectievelijk voortduren, het FLEX-pensioen - met inachtneming van het bepaalde in het zevende lid - te doen ingaan na het bereiken van de 60-jarige leeftijd. Aan uitstel kunnen door het bestuur voorwaarden worden verbonden.
Het bestuur stelt bij uitstel van de ingangsdatum van het FLEX-pensioen, gehoord de actuariële adviseur, vast met welk bedrag het FLEX-pensioen wordt verhoogd.
De verhoging vindt plaats met inachtneming van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen, doch niet verder dan tot het tweede maximum genoemd in het achtste lid.
7. Het FLEX-pensioen gaat niet later in dan bij:
  - a. de eerste dag van de maand voorafgaande aan de maand waarin de 65-jarige leeftijd wordt bereikt;
  - b. de eerdere beëindigingsdatum van een arbeidsovereenkomst op of na de eerste dag van de maand waarin de deelnemer of gewezen deelnemer de 60-jarige leeftijd bereikt.
8. Het FLEX-pensioen gaat op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer of gewezen deelnemer de 60-jarige leeftijd bereikt niet uit boven 85% van het product van enerzijds de berekeningsgrondslag als bedoeld in het eerste lid onder g van artikel 6 en anderzijds de gewogen gemiddelde deeltijdfactor als bedoeld in het vijfde lid van artikel 1, over de gehele periode van deelneming, dan wel de laatste deeltijdfactor als bedoeld in het vijfde lid van artikel 1, indien deze factor hoger is. Ingeval het FLEX-pensioen later ingaat dan op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer of gewezen deelnemer de 60-jarige leeftijd bereikt, mag het FLEX-pensioen niet verder worden verhoogd dan tot 100% van het in de vorige volzin bedoelde product. Onder FLEX-pensioen als bedoeld in dit lid wordt mede begrepen het aanvullend FLEX-pensioen als bedoeld in artikel 37.
Overschrijdingen van het maximum genoemd in de eerste volzin kunnen, voorzover deze het gevolg zijn van situaties als bedoeld in artikel 18d lid 1 van de Wet op de loonbelasting 1964, met inachtneming van het bepaalde in bedoeld wetsartikel, buiten beschouwing blijven.
Indien door verhoging van het FLEX-pensioen in verband met uitstel het in dit lid bedoelde tweede maximum wordt bereikt, is het negende lid van toepassing.
9. Indien een deelnemer geen gebruik maakt van zijn recht op FLEX-pensioen dan wel als gevolg van uitstel - zonder toepassing van de tweede maximumgrens als bedoeld in het achtste lid - een recht op FLEX-pensioen zou verkrijgen dat dit maximum zou overschrijden, wordt het FLEX-pensioen voor het geheel respectievelijk voor zover het bedoeld maximum zou overschrijden omgezet in een verhoging van het ouderdomspensioen, met dien verstande dat na de omzetting het ouderdomspensioen niet meer kan bedragen dan het maximum als bedoeld in het tiende lid van artikel 8.
Onder FLEX-pensioen als bedoeld in dit lid wordt mede begrepen het aanvullend FLEX-pensioen als bedoeld in artikel 37.

Overbruggingsuitkering

1. Voor de deelnemer, geboren voor 1 januari 1949, die reeds op 31 december 1998 deelnemer was, ontstaat recht op overbruggingsuitkering:
  - a. met de eerste dag van de maand waarin de deelnemer de leeftijd van 60 jaar bereikt of met een datum daarna, indien de deelnemer onmiddellijk voorafgaande aan het bereiken van die dag of van een datum daarna ten minste tien jaren onafgebroken deelnemer is geweest en hij een verzoek daartoe heeft ingediend;
  - b. indien de deelnemer recht heeft doen gelden op de gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering met de eerste dag van de maand volgend op de dag waarop de gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering op grond van het bepaalde in de tweede volzin van het derde lid van artikel 15a is geëindigd.

De jaren die de deelnemer onmiddellijk voorafgaande aan de datum waarop zijn deelneming is begonnen aan de aangesloten instelling of haar rechtsvoorganger als werknemer verbonden is geweest, worden voor de toepassing van het bepaalde in de vorige volzin mede als deelnemersjaren in aanmerking genomen indien deze jaren als jaren van deelneming zouden hebben gegolden indien dit reglement toen op de deelnemer van toepassing was geweest.

Voor de toepassing van het bepaalde in de eerste volzin worden voor de werknemer die op 17 mei 1990 deelnemer is of op of na 17 mei 1990 deelnemer wordt mede als deelnemersjaren in aanmerking genomen de jaren doorgebracht bij een aangesloten instelling die als jaren van deelneming zouden hebben gegolden, indien de werknemer in die jaren uitsluitend in verband met het bepaalde in het derde lid onder a van artikel 2 van het pensioenreglement zoals dat tot 17 mei 1990 luidde geen deelnemer is geweest.

De jaren waarbij de deelneming uitsluitend is gebaseerd op het bepaalde in het derde lid onder b van artikel 3 worden niet als deelnemersjaren in aanmerking genomen voor de toepassing van het bepaalde in de eerste volzin.

Voor de toepassing van het bepaalde in dit lid worden kalendermaanden waarin de deelnemer ten minste op één dag bij een aangesloten instelling heeft gewerkt, niet als een onderbreking beschouwd en kalendermaanden waarin de deelnemer niet ten minste op een dag heeft gewerkt wel als een onderbreking beschouwd, tenzij hij in die kalendermaand deelnemer was. In afwijking van het bepaalde in de eerste volzin wordt één onderbreking in de deelneming van ten hoogste één kalendermaand gedurende bedoelde tien jaren buiten beschouwing gelaten.

Het bestuur is bevoegd in bijzondere gevallen een onderbreking in de deelneming van meer dan één kalendermaand gedurende bedoelde tien jaren buiten beschouwing te laten.

2. Geen recht op overbruggingsuitkering heeft de deelnemer voor de deelneming of het gedeelte van de deelneming waarvoor hij recht heeft op:
  - a. premievrije voortzetting van de pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid als bedoeld in artikel 10 danwel indien het vierde lid van artikel 10 op hem van toepassing is, recht zou hebben gehad, indien dat lid niet zou hebben gegolden;
  - b. voortzetting van de pensioenopbouw ten laste van de Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering als bedoeld in artikel 10a.
  - c. FLEX-pensioen en dit pensioen op verzoek heeft doen ingaan.
3. De overbruggingsuitkering gaat in met de eerste dag van de maand die de deelnemer in zijn verzoek heeft aangegeven, mits hij op die datum aan de voorwaarden voldoet. De overbruggingsuitkering eindigt met het einde van de maand voorafgaande aan de maand waarin de 65-jarige leeftijd wordt bereikt respectievelijk bij overlijden vóór het bereiken van de leeftijd van 65 jaar met het einde van de maand waarin het overlijden plaatsvindt.

4. De jaarlijkse overbruggingsuitkering bedraagt voor de deelnemer geboren:

- voor 1 januari 1940: 80%
- in 1940: 79%
- in 1941: 78%
- in 1942: 77%
- in 1943: 76%
- in 1944: 75%
- in 1945: 74%
- in 1946: 73%
- in 1947: 72%
- in 1948: 71%

a. van de berekeningsgrondslag indien de deelnemer in het kalenderjaar respectievelijk gedeelte van het kalenderjaar waarin hij overbruggingsuitkering ontvangt geen inkomen heeft in de vorm van een uitkering krachtens de sociale zekerheidswetgeving dan wel arbeidsongeschiktheidspensioen als bedoeld in artikel 9;

b. van het verschil tussen de berekeningsgrondslag en het hiervoor bedoelde inkomen in dat kalenderjaar respectievelijk gedeelte van dat kalenderjaar indien hij wel zo'n inkomen heeft; indien de deelnemer slechts een gedeelte van het kalenderjaar een overbruggingsuitkering ontvangt, wordt bedoeld inkomen verhoogd evenredig aan de verhouding van 12 maanden tot het aantal maanden dat de deelnemer in dat kalenderjaar overbruggingsuitkering ontvangt; indien er in de laatste vijf kalenderjaren voorafgaande aan het kalenderjaar waarin de overbruggingsuitkering ingaat perioden van deelneming zijn geweest waarin een deeltijdfactor gold, wordt bedoeld inkomen gedeeld door het in de tijd gewogen gemiddelde van de deeltijdfactoren in bedoelde vijf kalenderjaren;

een en ander met dien verstande dat de arbeidsongeschiktheidsuitkering en het arbeidsongeschiktheidspensioen, voor zover deze betrekking hebben op arbeidsongeschiktheid op grond waarvan het bepaalde in het tweede lid toepassing heeft gevonden, buiten beschouwing blijven bij de vaststelling van bedoeld inkomen. Indien in de laatste vijf kalenderjaren voorafgaande aan het kalenderjaar waarin de overbruggingsuitkering ingaat perioden van deelneming zijn geweest waarvoor een deeltijdfactor gold, wordt het percentage, behorend bij zijn geboortjaar, vermenigvuldigd met het in de tijd gewogen gemiddelde van de deeltijdfactoren van bedoelde vijf kalenderjaren, waarna het percentage in hele procenten naar boven wordt afgerond. Voor de deelnemer die recht heeft doen gelden op de gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering wordt, indien hij tot het in de laatste volzin van het derde lid van artikel 15a bedoelde tijdstip onafgebroken heeft deelgenomen op grond van een dienstverband bij een aangesloten instelling dan wel op grond van het bepaalde in artikel 10, artikel 10a of artikel 19, met inachtneming van het bepaalde in het vijfde lid van artikel 15a, uitgegaan van het in de tijd gewogen gemiddelde van de deeltijdfactoren in de vijf kalenderjaren voorafgaand aan genoemd tijdstip.

Indien er geen sprake is van ononderbroken deelneming als hiervoor bedoeld wordt uitgegaan van een deeltijdfactor van 50% dan wel indien in de laatste vijf kalenderjaren voorafgaande aan het kalenderjaar waarin de gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering is ingegaan perioden van deelneming zijn geweest waarvoor een deeltijdfactor gold van de helft van het in tijd gewogen gemiddelde van de deeltijdfactoren in bedoelde kalenderjaren. De in de tweede en derde volzin van het eerste lid bedoelde jaren worden voor de toepassing van het bepaalde in de tweede volzin als jaren van deelneming in aanmerking genomen.

5. Onverlet het bepaalde in de overige leden van dit artikel, geldt een minimumberekeningsgrondslag die zodanig wordt vastgesteld dat het niveau van de netto-overbruggingsuitkering zoveel mogelijk overeenkomt met dat van het netto-minimumloon. Indien de deelnemer in het kalenderjaar of gedeelte van het kalenderjaar waarin voor hem een minimum berekenings-

grondslag geldt inkomen heeft als bedoeld in de eerste volzin van het vorige lid, wordt voor de vaststelling van de overbruggingsuitkering bedoeld inkomen verhoogd evenredig aan de verhouding van de minimum berekeningsgrondslag en de berekeningsgrondslag. De vaststelling van de minimum berekenings-grondslag geschiedt volgens de regels die zijn opgenomen in de bij dit reglement behorende bijlage d.

6. Het bestuur is bevoegd inkomen op grond van een uitkering krachtens de sociale zekerheidswetgeving geheel of gedeeltelijk buiten beschouwing te laten voor zover die uitkering voortvloeit uit inkomsten uit arbeid die reeds gedurende tenminste vijf jaren voor ingang van de overbruggingsuitkering, dan wel indien van de gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering gebruikt is gemaakt vanaf de eerste dag van de maand waarin de deelnemer de leeftijd van 55 jaar heeft bereikt, werden genoten.

Artikel 15a

Gedeeltelijk vervroegde Overbruggingsuitkering

1. Voor de deelnemer, geboren voor 1 januari 1949, die reeds op 31 december 1998 deelnemer was, ontstaat met de eerste dag van de maand waarin hij de leeftijd van 58 jaar bereikt of met een datum daarna, recht op gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering, indien de deelnemer onmiddellijk voorafgaande aan het bereiken van die dag of van een datum daarna ten minste tien jaren onafgebroken deelnemer is geweest en hij een verzoek daartoe heeft ingediend.
Het bepaalde in de laatste zes volzinnen van het eerste lid van artikel 15 is van overeenkomstige toepassing.
2. Geen recht op overbruggingsuitkering heeft de deelnemer voor de deelneming of het gedeelte van de deelneming waarvoor hij recht heeft op:
  - a. premievrije voortzetting van de pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid als bedoeld in artikel 10 danwel indien het vierde lid van artikel 10 op hem van toepassing is, recht zou hebben gehad, indien dat lid niet zou hebben gegolden;
  - b. voortzetting van de pensioenopbouw ten laste van de Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering als bedoeld in artikel 10a.
  - c. FLEX-pensioen en dit pensioen op verzoek heeft doen ingaan.
3. De gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering gaat in met de eerste dag van de maand die de deelnemer in zijn verzoek heeft aangegeven, mits hij op die datum aan de voorwaarden voldoet.
De gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering eindigt met de eerste dag van de maand volgende op die waarin na de eerste dag van de maand waarin de deelnemer de 60-jarige leeftijd bereikt hetzelfde aantal kalendermaanden verstreken is als gelegen is tussen de dag waarop de gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering is ingegaan en de eerste dag van de maand waarin de deelnemer de 60-jarige leeftijd bereikt.
4. Onverminderd het bepaalde in de volgende volzin bedraagt de jaarlijkse gedeeltelijke vervroegde overbruggingsuitkering voor de deelnemer geboren:

- voor 1 januari 1940:	40%
- in 1940:	39,5%
- in 1941:	39%
- in 1942:	38,5%
- in 1943:	38%
- in 1944:	37,5%
- in 1945:	37%
- in 1946:	36,5%
- in 1947:	36%
- in 1948:	35,5%

van de berekeningsgrondslag.

Indien de deelnemer een inkomen heeft als bedoeld in het vierde lid van artikel 15, dat na toepassing van de daar bedoelde correcties, 50% van de berekeningsgrondslag overtreft, wordt een percentage, gelijk aan tweemaal het percentage behorend bij zijn geboortjaar als bedoeld in de vorige volzin, van dat meerdere inkomen in mindering gebracht. Indien de tweede correctie bedoeld in het vierde lid van artikel 15 is toegepast, wordt bedoelde vermindering vermenigvuldigd met het daar bedoelde gewogen gemiddelde. Indien er in de laatste vijf kalenderjaren voorafgaande aan het kalenderjaar waarin de gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering ingaat perioden van deelneming zijn geweest waarvoor een deeltijdfactor gold, wordt het percentage, behorend bij zijn geboortjaar, vermenigvuldigd met het in de tijd gewogen gemiddelde van de deeltijdfactoren van bedoelde vijf kalenderjaren, waarna het percentage in halve procenten naar boven wordt afgerond. Het bepaalde in het vijfde lid van artikel 15 is hierbij zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat alleen bij de vaststelling of het inkomen al dan niet 50% van de berekeningsgrondslag overtreft niet de minimumberekeningsgrondslag maar de werkelijke berekeningsgrondslag in beschouwing wordt genomen. Het bestuur is bevoegd de inkomsten uit arbeid of in verband met arbeid geheel of gedeeltelijk buiten beschouwing te laten voor zover die inkomsten ten minste vanaf de eerste dag van de maand waarin de deelnemer de leeftijd van 55 jaar bereikte werden genoten. Het bestuur heeft eenzelfde bevoegdheid ten aanzien van een uitkering krachtens de sociale zekerheidswetgeving terzake van die arbeid.

5. Gedurende de tijd waarover de gedeeltelijk vervroegde overbruggingsregeling van toepassing is, heeft de deelnemer recht op gedeeltelijke premievrije voortzetting van de pensioenopbouw. De premievrije voortzetting van de pensioenopbouw geschiedt op basis van een deeltijdfactor van 50%. Indien in de laatste vijf kalenderjaren voorafgaande aan het kalenderjaar waarin de gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering is ingegaan perioden van deelneming zijn geweest waarvoor een deeltijdfactor gold, wordt het percentage van 50% vermenigvuldigd met het in de tijd gewogen gemiddelde van de deeltijdfactoren in bedoelde kalenderjaren. Indien en voor zolang de deeltijdfactor of de som van de deeltijdfactoren die voor de deelnemer op grond van een dienstverband met een aangesloten instelling of aangesloten instellingen geldt meer bedraagt dan 50% respectievelijk 50% van het hiervoor bedoelde gewogen gemiddelde wordt de deeltijdfactor voor de premievrije voortzetting zodanig beperkt dat de som van deze deeltijdfactor en de deeltijdfactor of de som van de deeltijdfactoren die voor de deelnemer op grond van een dienstverband met een aangesloten instelling of aangesloten instellingen geldt niet meer bedraagt dan 100 respectievelijk niet meer bedraagt dan het bedoelde gewogen gemiddelde.

Artikel 16

Uitkering ineens aan nabestaanden

1. Na het overlijden van de gepensioneerde deelnemer, de deelnemer of gewezen deelnemer die FLEX-pensioen genoot, de deelnemer die overbruggingsuitkering dan wel gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering genoot of de deelnemer die arbeidsongeschiktheidspensioen genoot, ontvangt diens partner een uitkering ineens, gelijk aan drie maandelijkse termijnen van het ouderdomspensioen of FLEX-pensioen respectievelijk van de overbruggingsuitkering of gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering respectievelijk gelijk aan twee maandelijkse termijnen van het arbeidsongeschiktheidspensioen.
2. Indien na het overlijden van de gepensioneerde deelnemer, de deelnemer of gewezen deelnemer die FLEX-pensioen genoot, de deelnemer die overbruggingsuitkering dan wel gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering genoot of de deelnemer die arbeidsongeschiktheidspensioen genoot geen

partner aanspraak maakt op de uitkering ineens en wel wezen recht hebben op wezenpensioen, wordt de uitkering ineens als bedoeld in het vorige lid, uitgekeerd aan deze wezen gezamenlijk.

Premie voor de pensioenrechten en Overbruggingsuitkering

1. De jaarlijkse premie bedraagt door het bestuur, gehoord de actuariel adviseur, vast te stellen percentages van de volgende premiegrondslagen:
  - a. het salaris verminderd met de franchise als bedoeld in het vierde lid van artikel 6, eerste volzin, zoals deze op enig moment op grond van het bepaalde in het elfde lid van dat artikel is vastgesteld; indien het salaris lager is dan het minimumloon, zoals bedoeld in het vierde en elfde lid van artikel 6, wordt de franchise verlaagd door deze te vermenigvuldigen met het salaris gedeeld door dit minimumloon; voor de toepassing van het bepaalde in de vorige volzin wordt ingeval van een beperkte werktijd het salaris eerst herleid naar een salaris op basis van een volledige werktijd; ingeval van een beperkte werktijd wordt de franchise vermenigvuldigd met de deeltijdfactor; de franchise wordt in euro's naar boven afgerond;
  - b. het salaris verminderd met de franchise gelijk aan 261 maal het bedrag als bedoeld in het tweede lid van artikel 13 van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, zoals deze franchise op enig moment op grond van het bepaalde in het elfde lid van artikel 6 is vastgesteld;
  - c. het salaris.

De percentages worden elk jaar voor het begin van het nieuwe kalenderjaar bepaald volgens de methodiek, beschreven in de geldende actuariële en bedrijfstechnische nota. De vaststelling van de jaarlijkse premie volgens het bepaalde in dit lid geschiedt bij besluit van het bestuur.
2. De premie is aan het fonds verschuldigd door de aangesloten instelling. De aangesloten instelling kan de premie geheel dan wel gedeeltelijk verhalen op het salaris van de deelnemer volgens het daaromtrent bepaalde in de collectieve arbeidsovereenkomst die de instelling toepast of indien geen collectieve arbeidsovereenkomst wordt toegepast volgens de tussen de instelling en de deelnemer geldende regeling betreffende het verhaal van de premie.
3. De premie is verschuldigd van het begin van de deelneming tot en met de dag waarop de deelneming eindigt.
4. In afwijking van het bepaalde in het vorige lid is geen premie verschuldigd:
  - a. gedurende de tijd waarover de deelnemer recht heeft op een arbeidsongeschiktheidsuitkering, indien en voor zover hij recht heeft op voortzetting van de pensioenopbouw als bedoeld in artikel 10;
  - b. gedurende de tijd dat de deelnemer recht heeft op een overbruggingsuitkering, met dien verstande dat wel premie is verschuldigd indien en voor zover hij na de ingang van de overbruggingsuitkering verbonden is aan een aangesloten instelling en uit hoofde daarvan voldoet aan het bepaalde in artikel 2;
  - c. gedurende de tijd dat de gedeeltelijk vervroegde overbruggingsregeling van toepassing is, indien en voor zover de deelnemer recht heeft op gedeeltelijke premievrije voortzetting van de pensioenopbouw als bedoeld in het vijfde lid van artikel 15a.
5. De premie vervalt, ook zonder dat er terzake door het bestuur een nota is opgesteld, telkens direct nadat zij verschuldigd is geworden. Het bestuur is bevoegd een voorschot te vragen dat uiterlijk op de vervaldatum genoemd in de voorschotnota dient te worden voldaan. Een voorschotnota kan betrekking hebben op het gehele kalenderjaar of een gedeelte ervan. Het bestuur kan betaling in termijnen toestaan.
6. Voor betaling later dan twee weken na de vervaldatum van de premie is rente verschuldigd ter hoogte van de laagst geldende voorschotrente van de

Europese Centrale Bank, verhoogd met 2,5%. Voorts zijn aan het fonds verschuldigd alle kosten die door het fonds zijn gemaakt ter invordering van niet-tijdig betaalde premies en van de rente als bedoeld in de vorige volzin.

Artikel 17a

Vervallen

Artikel 17b

Vervallen

Artikel 17c

Vervallen

Artikel 18

Rechten bij tussentijds eindigen van de deelneming

1. Bij het eindigen van de deelneming anders dan door het ingaan van het ouderdomspensioen, FLEX-pensioen of door overlijden heeft de gewezen deelnemer een premievrij recht op ouderdomspensioen, FLEX-pensioen en ten behoeve van zijn nabestaanden een premievrij recht op wezenpensioen. Een premievrij recht op FLEX-pensioen ontstaat voor wat betreft het deel van het recht dat wordt bepaald in het tweede lid van artikel 33b niet eerder dan dat aan de aldaar bedoelde voorwaarden is voldaan.
2. De premievrije rechten op pensioen worden berekend en toegekend volgens het bepaalde in de artikelen 8, 11, 12, 13, 14 en artikel 33b van dit reglement over de volbrachte tijd van deelneming.
3. Het premievrije recht op pensioen, bedoeld in dit artikel, kan worden afgekocht, op schriftelijke aanvraag van de gewezen deelnemer, onder bijvoeging van de voor de regeling van de uitkering benodigde stukken, indien de gewezen deelnemer korter dan een jaar aan het fonds heeft deelgenomen, tenzij hij op grond van deelneming in een vroegere periode, hetzij in het fonds, hetzij in een of meer van de fondsen die ingevolge overeenkomst hun verplichtingen aan het fonds hebben overgedragen, reeds premievrije rechten op pensioen had verworven en/of opnieuw deelnemer wordt, voordat een jaar na het eindigen van de deelneming is verstreken. Onder pensioen als bedoeld in dit lid wordt mede begrepen het aanvullend pensioen als bedoeld in artikel 34. De uitbetaling van de afkoopsom vindt niet eerder plaats dan een jaar na het eindigen van de deelneming en niet later dan twee jaren na dat tijdstip, noch later dan het tijdstip waarop de gewezen deelnemer de leeftijd van 65 jaar bereikt.
4. Het premievrije recht op pensioen bedoeld in dit artikel wordt op verzoek van de gewezen deelnemer afgekocht indien de reservewaarde met toepassing van het bepaalde in de overeenkomsten of de Pensioen- en spaarfondsenwet inzake waarde-overdracht, met het oog op het verzekeren van aanspraken op pensioen wordt overgedragen aan een – in die overeenkomsten of wet bedoelde – instantie. Onder pensioen als bedoeld in dit lid wordt mede begrepen het aanvullend pensioen als bedoeld in artikel 34.
5. De afkoopsom bedoeld in het derde lid is gelijk aan de contante waarde van het premievrije recht, berekend volgens door het bestuur, gehoord de actuariële adviseur, vastgestelde grondslagen. De afkoopsom bedoeld in het vierde lid wordt aan de hand van de contante waarde van het premievrije recht op pensioen vastgesteld met toepassing van hetgeen terzake in bedoelde overeenkomsten of bedoelde wet is bepaald. Onder premievrij recht wordt mede begrepen het recht op aanvullend pensioen zoals bedoeld in het eerste lid van artikel 42.

6. Bij het eindigen van de deelneming na de ingangsdatum van het FLEX-pensioen anders dan door het ingaan van het ouderdompensioen of door overlijden heeft de gewezen deelnemer, die op grond van het bepaalde in het tweede lid van artikel 11 heeft gekozen voor verzekering van een partnerpensioen ten laste van het ouderdompensioen, een premievrij recht op ouderdompensioen, FLEX-pensioen en ten behoeve van zijn nabestaanden een premievrij recht op partnerpensioen en bijzonder partnerpensioen respectievelijk wezenpensioen. Voor de vaststelling van het premievrije recht op partnerpensioen en bijzonder partnerpensioen wordt voor de vermindering als bedoeld in de artikelen 11 en 12, een bedrag in aanmerking genomen gelijk aan het bedrag als bedoeld in het vierde lid onder b van artikel 11. Het bepaalde in het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 19

Vrijwillige voortzetting van de deelneming

1. De gewezen deelnemer van wie de deelneming anders dan door het ingaan van het ouderdompensioen is geëindigd en de deelnemer hebben recht om de deelneming geheel of gedeeltelijk - met inachtneming van de resterende of vervangende pensioenopbouw - voort te zetten:
  - a. indien en zolang de gewezen deelnemer of de deelnemer, in aansluiting op zijn dienstverband of een verlofperiode als bedoeld in artikel 19 lid 1 onder c, na onvrijwillig ontslag loongerelateerde uitkeringen ontvangt, die, indien er geen sprake is van een werkloosheidsuitkering, gegrond zijn op een collectieve arbeidsovereenkomst of bindend vastgestelde salarisregeling;
  - b. indien het salaris van de deelnemer na het bereiken van de leeftijd van 55 jaar daalt ten gevolge van het aanvaarden van een deeltijdfunctie of kleinere deeltijdfunctie die ten minste 50% van een voltijdfunctie belooft dan wel terugtreden naar een lager gekwalificeerde functie, en wel zolang de arbeidsovereenkomst voortduurt;
  - c. indien de gewezen deelnemer of deelnemer één van de volgende vormen van verlof geniet:
    1. ouderschapsverlof als bedoeld in artikel 644 van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek voor maximaal twee jaar;
    2. sabbatsverlof krachtens een schriftelijke vastgelegde regeling van de inhoudingsplichtige gedurende een periode van maximaal 1 jaar;
    3. studieverlof voor cursussen, voor opleidingen of studie voor een beroep, voor het op peil houden van de vakkennis en voor cursussen, opleidingen of studie die door de inhoudingsplichtige worden gefinancierd voor maximaal twee jaar;
    4. verlof als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering loopbaanonderbreking voor maximaal 18 maanden.

Indien de deelneming of een gedeelte van de deelneming is voortgezet op grond van het bepaalde in dit lid, is na beëindiging van die betreffende deelneming of dat gedeelte van de deelneming voortzetting hiervan niet meer mogelijk.

Indien de deelneming of een gedeelte van een deelneming is gebaseerd op het bepaalde in artikel 3, derde lid, onder b, wordt deze voor de toepassing van het eerste lid geacht te zijn geëindigd op de dag voorafgaand aan die waarop de deelneming of het gedeelte van de deelneming is gebaseerd op het bepaalde in artikel 3, derde lid onder b.
2. De voortzetting van de deelneming vindt plaats op basis van een salaris gelijk aan het salaris dat of de salarissen, die voor de deelnemer of de gewezen deelnemer golden direct voorafgaand aan het intreden van een van de in het eerste lid bedoelde omstandigheden, verminderd met
  - a. het salaris of de salarissen die voor de deelnemer gelden op grond van een dienstverband met een aangesloten instelling en
  - b. indien artikel 10 toepassing heeft gevonden, de berekeningsgrondslag bedoeld in het eerste lid onder c van artikel 6;

Het bepaalde in het elfde lid van artikel 6 is van overeenkomstige toepassing op het salaris of de salarissen bedoeld in de aanhef van dit lid.

3. Tenzij het bestuur in bijzondere gevallen anders beslist, vervalt het recht om de deelneming voort te zetten, indien de deelnemer niet binnen een jaar nadat een van de in het eerste lid bedoelde omstandigheden is ingetreden, een verzoek daartoe heeft ingediend.
4. Voor de voortzetting van de deelneming is door de deelnemer een premie verschuldigd op basis van de percentages bedoeld in het eerste lid van artikel 17 en een salaris zoals dat voortvloeit uit het derde lid. Indien artikel 10a toepassing heeft gevonden wordt deze premie verminderd met de bijdrage ten laste van de Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering, als bedoeld in het eerste lid van dat artikel.
5. Het bestuur is bevoegd met betrekking tot de vrijwillige voortzetting van de deelneming nadere regels te stellen.

Artikel 20

Vrijstelling van verplichte deelneming en premiebetaling

1. Het bestuur verleent, op verzoek van een instelling, vrijstelling van de verplichting tot deelneming in het fonds dan wel trekt deze vrijstelling in, met inachtneming van de regels gesteld bij of krachtens de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000:
  - a. indien de werknemers van die instelling al deelnemen in een pensioenregeling die al ten minste zes maanden voor het moment van indiening van de aanvraag tot verplichtstelling van kracht was respectievelijk indien de instelling voor zijn werknemers al een pensioenvoorziening heeft getroffen die al ten minste zes maanden voor het moment dat de verplichtstelling op hem van toepassing wordt, van kracht was;
  - b. indien die instelling deel uitmaakt of deel is gaan uitmaken van een concern, als bedoeld in artikel 3 van het Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000;
  - c. voor zover een besluit tot algemeenverbindendverklaring van bepalingen van een collectieve arbeidsovereenkomst op die instelling niet van toepassing is of, indien dat besluit wel op hem van toepassing is, voor zover hij hiervan dispensatie heeft gekregen en met de bij het arbeidsvoorwaardenoverleg betrokken vakorganisaties een afzonderlijke pensioenvoorziening is overeengekomen;
  - d. indien uit de performancetoets blijkt dat het feitelijk behaalde beleggingsrendement van het fonds in negatieve zin aanzienlijk afwijkt van de door het fonds vastgestelde normportefeuille;
  - e. indien het fonds niet of in onvoldoende mate heeft voldaan aan het jaarlijks tijdig opstellen van een adequaat beleggingsbeleid of het jaarlijks opstellen van een normportefeuille;
  - f. indien het fonds, bij het opnieuw vaststellen van een eenmaal vastgesteld beleggingsbeleid respectievelijk vastgestelde normportefeuille, niet of in onvoldoende mate heeft voldaan aan de vereisten welke aan een dergelijke wijziging zijn gesteld.
2. Het bestuur kan, op verzoek van een instelling als bedoeld in artikel 1 van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000, vrijstelling verlenen van de verplichte deelneming om andere redenen zoals bedoeld in artikel 6 van het Vrijstellingsbesluit Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 wanneer is voldaan aan het bepaalde in de bij dit reglement behorende bijlage b.

Artikel 21

Vrijstelling wegens gemoedsbezwaren

1. Van de verplichting tot naleving van het bij of krachtens de statuten en dit reglement met betrekking tot de pensioenregeling te zijnen aanzien bepaalde kan op zijn verzoek door het bestuur worden vrijgesteld degene die gemoedsbezwaren heeft tegen iedere vorm van verzekering, alsmede de rechtspersoon waarbij natuurlijke personen betrokken zijn, die zodanige bezwaren hebben. De voorwaarden en regels die hierbij gelden zijn opgenomen in de bij dit reglement behorende bijlage c.
2. Het bestuur is verplicht een vrijstelling als bedoeld in het eerste lid, in te trekken:
  - a. op verzoek van hem, aan wie de vrijstelling is verleend;
  - b. indien naar het oordeel van het bestuur de gemoedsbezwaren op grond waarvan de vrijstelling is verleend, niet langer geacht kunnen worden te bestaan.
3. Het bestuur is bevoegd een vrijstelling als bedoeld in het eerste lid in te trekken, indien de betrokkene de daarbij gestelde voorwaarden niet of niet behoorlijk naleeft.
4. Onverminderd het bepaalde in het tweede en derde lid vervalt de vrijstelling, welke is verleend aan een rechtspersoon, na verloop van vijf jaar na de datum van ingang van de vrijstelling. Met ingang van de datum, waarop een vrijstelling is vervallen, kan een nieuwe vrijstelling worden verleend.

Artikel 22

Aanmelding en inlichtingen

1. De instellingen waaraan werknemers verbonden zijn, die volgens de bepalingen van dit reglement tot deelneming zijn verplicht, zijn gehouden die werknemers op een door het bestuur te bepalen wijze als deelnemers bij het fonds aan te melden zodra de verplichting tot deelneming ontstaat.
2. De aangesloten instellingen, de deelnemers en degenen die volgens de bepalingen van dit reglement recht op pensioen of een andere uitkering hebben, zijn verplicht aan het bestuur de opgaven te verstrekken, zomede de verklaringen en bescheiden over te leggen, en in het algemeen die inlichtingen te verstrekken, waarvan de verstrekking en overlegging door het bestuur nodig worden geoordeeld voor de juiste uitvoering van dit reglement. De aangesloten instelling is bovendien verplicht aan door het bestuur aan te wijzen personen toegang te verlenen tot haar administratie. Deze verplichtingen eindigen niet door het eindigen van de aansluiting of de deelneming.
3. Indien een instelling, een deelnemer of degene, die volgens de bepalingen van dit reglement recht op pensioen of een andere uitkering heeft, na van het bestuur een schriftelijke waarschuwing te hebben ontvangen, weigert de gevraagde opgaven te verstrekken of de gevraagde verklaringen en bescheiden over te leggen, is het bestuur bevoegd, zonodig na ingewonnen advies van de actuariel adviseur of van de medisch adviseur, de benodigde gegevens ambtshalve vast te stellen.
Mocht blijken dat onjuiste opgaven zijn verstrekt, dan is het bestuur bevoegd de toegekende aanspraken of rechten te herzien.

Artikel 23

Informatieverstrekking aan deelnemers, aangesloten instellingen en andere belanghebbenden

1. Het bestuur zorgt ervoor dat de deelnemers bij toetreding een bewijs van deelneming ontvangen en schriftelijke informatie over de inhoud van de geldende statuten en reglementen. Daarna worden zij jaarlijks door het

bestuur schriftelijk geïnformeerd over de wijzigingen in die stukken. Bovendien ontvangt iedere deelnemer op zijn verzoek kosteloos een exemplaar van de geldende statuten en reglementen.

2. Zolang de deelneming voortduurt, verstrekt het bestuur jaarlijks aan de deelnemer kosteloos een opgave van de reeds bereikte en te bereiken rechten op pensioen. Na beëindiging van de deelneming anders dan door ingang van het ouderdomspensioen of overlijden gebeurt dit voor het laatst in het jaar na dat waarin de deelneming eindigde. Bovendien ontvangt iedere deelnemer of gewezen deelnemer op zijn verzoek zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen drie maanden een opgave van de reeds bereikte rechten op pensioen.
3. Aan de gewezen partner die op grond van de artikelen 12, 18 of 31 recht heeft op bijzonder partnerpensioen wordt een opgave van dat recht verstrekt. Aan de gewezen echtgenoot, die ingevolge het bepaalde in artikel 8a recht heeft op een bijzonder ouderdomspensioen wordt een opgave van dat recht verstrekt. De deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde deelnemer ontvangt daarvan een afschrift en tevens een opgave van zijn verminderd pensioen. Aan de echtgenoot of gewezen echtgenoot, die ingevolge het bepaalde in het vierde lid, aanhef en onder a, van artikel 24 recht heeft op uitbetaling van een deel van het FLEX-pensioen of ouderdomspensioen van de rechthebbende, wordt na ontvangst van het formulier als bedoeld in het tweede lid van artikel 2 van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding, danwel het afschrift of uittreksel van de overeenkomst als bedoeld in artikel 4, eerste lid van die wet, opgave verstrekt van de tijdens het huwelijk opgebouwde aanspraak waarop de verevening zal worden gebaseerd, en van de ingangsdatum van de uitbetaling. De deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde deelnemer ontvangt daarvan een afschrift.
4. Het bestuur verstrekt elke instelling bij aansluiting schriftelijke informatie over de inhoud van de geldende statuten en reglementen. Daarna wordt zij jaarlijks door het bestuur schriftelijk geïnformeerd over de wijzigingen van die stukken. Bovendien ontvangt elke aangesloten instelling kosteloos een exemplaar van de geldende statuten en reglementen.
5. Het bestuur zorgt ervoor dat andere belanghebbenden dan deelnemers en aangesloten instellingen op gemakkelijke wijze van de inhoud van de geldende statuten en reglementen kennis kunnen nemen.

Artikel 24

Toekenning en uitkering van pensioen

1. Toekenning van pensioen geschiedt door het bestuur, op schriftelijke aanvraag door of vanwege de rechthebbende, onder bijvoeging van de voor de regeling van het pensioen benodigde stukken. Het bestuur is bevoegd in bijzondere gevallen ambtshalve een pensioen toe te kennen indien de schriftelijke aanvraag achterwege is gebleven.
2. Het pensioen wordt uitbetaald vanaf de dag waarop het recht daarop ingaat. Pensioentermijnen die betrekking hebben op een periode gelegen meer dan vijf jaren voor de eerste dag van de maand waarin om uitbetaling wordt gevraagd, worden niet meer uitbetaald. Het bestuur is bevoegd in bijzondere gevallen ten gunste van de rechthebbende af te wijken van de termijn van vijf jaar bedoeld in de vorige volzin.
3. Van het jaarlijkse pensioen wordt uitbetaald:
  - a. maandelijks bij nabetaling $1/12$ deel van $100/(100 + X)$ van het jaarlijkse pensioen, waarin X het door het bestuur voor de vakantietoelage vastgestelde percentage is;
  - b. jaarlijks in de maand mei het door het bestuur voor de vakantietoelage

vastgestelde percentage van de som van de maandelijkse pensioenbedragen die in de periode van twaalf maanden, onmiddellijk voorafgaande aan de maand mei, werden uitbetaald; indien een pensioen tussentijds eindigt, wordt de vakantietoelage zo spoedig mogelijk aan de rechthebbende uitbetaald.

4. In geval van echtscheiding of scheiding van tafel en bed, waarbij sprake is van toepassing van artikel 2 van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding, wordt van het jaarlijkse FLEX-pensioen of ouderdomspensioen uitbetaald:
  - a. aan de echtgenoot of gewezen echtgenoot van de rechthebbende: dat deel van de pensioentermijn waarop de echtgenoot of gewezen echtgenoot recht heeft ingevolge de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding. Het bedrag dat aan de echtgenoot of de gewezen echtgenoot van de rechthebbende dient te worden uitbetaald, wordt vastgesteld op de datum van echtscheiding of scheiding van tafel en bed en wordt, als ware het een ouderdomspensioen, aangepast met toepassing van het bepaalde in het elfde lid van artikel 6.
  - b. aan de rechthebbende: dat deel van de pensioentermijn, dat resteert na aftrek van het onder a genoemde deel.

Het recht op uitbetaling van de echtgenoot of gewezen echtgenoot eindigt met het einde van de maand waarin de echtgenoot of de gewezen echtgenoot dan wel de rechthebbende overlijdt of eerder met het einde van de maand waarin de betrokkenen aan het bestuur schriftelijk hebben meegedeeld dat zij met elkaar zijn hertrouwd, dan wel, ingeval van scheiding van tafel en bed, zich hebben verzoend.

5. Op verzoek van de rechthebbende wordt een recht op pensioen dat bij ingang per jaar minder bedraagt dan het bedrag bedoeld in artikel 32 van de Pensioen- en spaarfondsenwet afgekocht. In het geval de rechthebbende zich in het buitenland heeft gevestigd, wordt op zijn verzoek een aanspraak op pensioen, die minder bedraagt dan het bedrag bedoeld in artikel 32 van de Pensioen- en spaarfondsenwet, ook vóór ingang van het recht op pensioen afgekocht.

De afkoopsom wordt door het bestuur, op advies van de actuariële adviseur, vastgesteld. Indien het recht op ouderdomspensioen betreft, worden in de afkoopsom mede de bij het ouderdomspensioen behorende rechten op wezenpensioen en, onder voorwaarde dat hierop recht bestaat, partnerpensioen betrokken. Voor de toepassing van het bepaalde in dit lid wordt het FLEX-pensioen geacht niet eerder in te gaan dan op 60-jarige leeftijd. Onder pensioen als bedoeld in dit lid wordt mede begrepen het aanvullend pensioen als bedoeld in artikel 34.

Bij de vaststelling van de aanspraak als bedoeld in dit lid is het bepaalde in de tweede volzin van het zesde lid van artikel 18 van overeenkomstige toepassing.

6. Het bestuur is bevoegd:
  - a. in bijzondere gevallen de pensioenen in andere dan maandelijkse termijnen uit te keren;
  - b. een recht op pensioen dat bij ingang per jaar minder bedraagt dan het bedrag bedoeld in artikel 32 van de Pensioen- en spaarfondsenwet af te kopen. De afkoopsom wordt door het bestuur, op advies van de actuariële adviseur, vastgesteld; indien het een recht op ouderdomspensioen betreft worden in de afkoopsom mede de bij het ouderdomspensioen behorende rechten op wezenpensioen en, onder voorwaarde dat hierop recht bestaat, partnerpensioen betrokken. Het bepaalde in de vijfde en zesde volzin van het vorige lid is van overeenkomstige toepassing.
7. Het in dit artikel bepaalde is zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing op de uitkeringen als bedoeld in de artikelen 15, 15a, 16 en 33b.

Afwijkende regelingen

1. Het bestuur is bevoegd, op verzoek van een aangesloten instelling:
  - a. voor één of meer deelnemers, verbonden aan de aangesloten instelling, de rechten op pensioen volgens dit reglement te verhogen met inachtneming van de bij of krachtens de Wet op de loonbelasting 1964 voor pensioenregelingen geldende bepalingen;
  - b. voor één of meer werknemers, verbonden aan de aangesloten instelling, die niet tot deelneming verplicht zijn, rechten te verlenen volgens de bepalingen van dit reglement.
2. Het bestuur is bevoegd, op verzoek van een instelling, die geen aangesloten instelling is in de zin van het tweede lid onder a van artikel 2 van dit reglement, voor alle werknemers of bepaalde groepen van werknemers, verbonden aan de instelling, rechten te verlenen volgens de bepalingen van dit reglement, zulks met uitzondering van de als werkgever optredende natuurlijke persoon als bedoeld in artikel 3, onder c, van de statuten. Het bestuur stelt de premie of de koopsom vast, gehoord de actuariel adviseur, en bepaalt de overige voorwaarden voor het verlenen van deze rechten.
3. Het bestuur is bevoegd, op verzoek van een deelnemer, met deze een overeenkomst te sluiten, waarbij de rechten op pensioen waarop hij volgens dit reglement recht heeft kunnen worden verhoogd, voor zover dit mogelijk is binnen het raam van de regeling als bedoeld in het vierde lid van artikel 13 van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993. Het bestuur stelt de premie of de koopsom vast, gehoord de actuariel adviseur, en bepaalt de overige voorwaarden met betrekking tot deze overeenkomst.

Overgangsrecht betrekking hebbend op de deelnemingsplicht

1. Voor de deelnemer of gewezen deelnemer, van wie de deelneming vóór 1 januari 1982 is begonnen, gelden jaren vóór het bereiken van de 25-jarige leeftijd, die op grond van de bepalingen van het pensioenreglement zoals dat op 31 december 1981 luidde, als jaren van deelneming voor de vaststelling van de rechten op pensioen in aanmerking zijn genomen, als jaren van deelneming voor de toepassing van dit reglement, een en ander met dien verstande dat voor de vaststelling van de rechten op pensioen, ingegaan vóór 1 januari 1999, in het totaal ten hoogste 40 jaren in aanmerking worden genomen.
2. Op de in het eerste lid bedoelde deelnemer die op 1 januari 1982 de 25-jarige leeftijd nog niet heeft bereikt, is op 1 januari 1982 het bepaalde in artikel 18 van overeenkomstige toepassing, tenzij de deelneming op verzoek van de deelnemer is voortgezet. Ten aanzien van de rechten op pensioen, ingegaan vóór 1 januari 1999, is in dat geval het in het eerste lid genoemde maximum mede op deze tijd van deelneming van toepassing.
3. Het bedrag van het jaarlijkse ouderdomspensioen, respectievelijk het partnerpensioen, het bijzondere partnerpensioen en het wezenpensioen voor de deelnemer of gewezen deelnemer die op 31 december 1972 uitzicht had op pensioen volgens het toen voor hem geldende pensioenreglement A van de stichting 'Pensioenfonds Volksgezondheid en Maatschappelijk Werk', is niet lager dan het bedrag waarop voor hem op 31 december 1972 volgens de bepalingen van dat reglement uitzicht bestond. Onverminderd het hiervoor bepaalde zijn in de volgens de bepalingen van dit reglement vastgestelde rechten op pensioen begrepen en komen op die rechten in mindering de aanspraken welke op 31 december 1972 zijn verworven op grond van een door een aangesloten instelling getroffen

pensioenvoorziening, voor zover deze aanspraken zijn begrepen in de rechten op pensioen en op deze rechten in mindering komen volgens de bepalingen van het pensioenreglement zoals dat op 31 december 1981 luidde.

4. Een op 31 december 1981 bestaande verplichting van een aangesloten instelling tot voortzetting van de deelneming, indien en voor zolang de werktijd van de betrokken deelnemer meer dan 8 uren per week bedraagt, blijft ook na genoemde datum van kracht.

Artikel 27

Overgangsrecht betrekking hebbend op de backservice-regeling

1. Voor de deelnemer, van wie de deelneming voor 1 februari 1990 op de datum van verplichtstelling is begonnen, worden mede als jaren van deelneming in aanmerking genomen de jaren die hij vóór het begin van zijn deelneming verbonden is geweest aan de instelling waar zijn deelneming is begonnen. Het in de vorige volzin bepaalde geldt onder de voorwaarde dat bedoelde jaren op grond van de bepalingen van het pensioenreglement zoals dit op 31 december 1989 luidde, als jaren van deelneming in aanmerking zouden zijn genomen. Indien in de in de eerste volzin bedoelde jaren een beperkte werktijd heeft gegolden, tellen deze voor de vaststelling van de deelnemersjaren mee met de toepassing van de deeltijdfactor.
De in de eerste volzin bedoelde jaren waarover:
  - a. pensioenrechten zijn afgekocht die verworven waren op grond van een door de instelling getroffen pensioenvoorziening;
  - b. geen pensioenrechten zijn verworven, omdat de werknemer weigerde deel te nemen aan de door de instelling voor al haar werknemers of voor een groep van werknemers waartoe de deelnemer behoorde getroffen pensioenvoorziening, worden niet als deelnemersjaren in aanmerking genomen.
2. In afwijking van het bepaalde in de laatste volzin van het vorige lid worden de in die volzin bedoelde jaren voor de deelnemer, van wie de deelneming vóór 1 januari 1988 is begonnen, voor 2/3 deel als deelnemersjaren in aanmerking genomen.
3. Onverlet het bepaalde in het vijfde lid worden voor de deelnemer, van wie de deelneming vóór 1 januari 1987 is begonnen, mede als jaren van deelneming in aanmerking genomen de jaren dat hij vóór het begin van zijn deelneming verbonden is geweest aan een op 31 december 1986 aangesloten instelling als bedoeld in het tweede lid van artikel 2.
Het in de vorige volzin bepaalde geldt onder de voorwaarde dat bedoelde jaren op grond van de bepalingen van het pensioenreglement zoals dat op 31 december 1986 luidde, als jaren van deelneming in aanmerking zouden zijn genomen.
4. De rechten op pensioen die betrekking hebben op de in de vorige leden bedoelde jaren en die verworven zijn op grond van een pensioenvoorziening getroffen door de in die leden bedoelde instellingen, worden op de over bedoelde jaren volgens de bepalingen van dit reglement berekende rechten op pensioen in mindering gebracht, voor zover eerstbedoelde rechten op pensioen niet uitgaan boven de rechten op pensioen over de in de vorige leden bedoelde jaren zoals deze op 31 december 1991 volgens de bepalingen van het toen geldende reglement bestonden.
Het bestuur bepaalt de regels voor de vaststelling van de verworven rechten op pensioen die ingevolge het in dit lid bepaalde in mindering worden gebracht, indien de vorm van die pensioenrechten afwijkt van de vorm van de pensioenrechten volgens dit reglement.

Artikel 28

5. Voor de deelnemer of gewezen deelnemer, van wie de deelneming vóór 1 januari 1982 is begonnen, worden mede die jaren als jaren van deelneming in aanmerking genomen, die op grond van het pensioenreglement zoals dat op 31 december 1981 luidde, op 31 december 1986 als jaren van deelneming in aanmerking zijn genomen. Ten aanzien van de rechten op pensioen, ingegaan vóór 1 januari 1999, is in dat geval een maximum van 40 jaren op deze tijd van deelneming van toepassing. De aanspraken op pensioen over de in dit lid bedoelde jaren van deelneming zijn niet lager dan de aanspraken op pensioen over die jaren zoals deze op 31 december 1981 volgens de bepalingen van het toen geldende pensioenreglement bestonden.
6. De toepassing van het in de vorige leden bepaalde geschiedt aan de hand van een schriftelijke opgave, die door de aangesloten instelling bij het begin van de deelneming bij het fonds wordt ingediend en door de deelnemer voor akkoord is ondertekend.
7. De op 31 december 1981 bestaande rekeningen voor backservice ten name van een aangesloten instelling dan wel ten name van een groep aangesloten instellingen blijven voorshands na deze datum gehandhaafd. Het bestuur stelt de jaarlijkse interest van de rekeningen voor backservice vast aan de hand van het saldo van de rekeningen voor backservice en het rendement van de door het fonds belegde middelen. Ten aanzien van de rekeningen voor backservice ten name van een aangesloten instelling blijven de bij of krachtens het pensioenreglement zoals dat op 31 december 1981 luidde, gegeven beschikkingmogelijkheden bestaan.

Overgangsrecht betrekking hebbend op de inbouwregeling

1. Onverminderd het bepaalde in de tweede volzin van het tweede lid en in de eerste volzin van het derde lid van artikel 8 en onverminderd het bepaalde in artikel 29, eerste en tweede lid, bedraagt het jaarlijkse ouderdomspensioen voor elk jaar van deelneming gelegen voor 1 januari 1988 1,75% van de berekeningsgrondslag als bedoeld in artikel 6 van het pensioenreglement, zoals dat op 31 december 1987 luidde.
2. Op het volgens het vorige lid vastgestelde jaarlijkse ouderdomspensioen wordt in mindering gebracht voor elk jaar van deelneming gelegen voor 1 januari 1988:
  - a. voor de gehuwde mannelijke gepensioneerde deelnemer:
2% van het bedrag gelijk aan 24 maal de som van het bedrag van het ouderdomspensioen als bedoeld in het zesde lid onder a van artikel 9 van de Algemene Ouderdomswet en de daarbij behorende vakantietoelating als bedoeld in het zevende lid onder c van artikel 29 van die wet, zoals deze op 1 januari 1988 gelden;
  - b. voor de ongehuwde gepensioneerde deelnemer en de gehuwde vrouwelijke gepensioneerde deelnemer:
2% van het bedrag gelijk aan 12 maal de som van het bedrag van het ouderdomspensioen als bedoeld in het zesde lid onder b van artikel 9 van de Algemene Ouderdomswet en de daarbij behorende vakantietoelating als bedoeld in het zevende lid onder b van artikel 29 van die wet, zoals deze op 1 januari 1988 gelden.
3. Onverminderd het bepaalde in het derde lid van artikel 13 en in artikel 29, eerste en tweede lid, bedraagt het jaarlijkse wezenpensioen met betrekking tot de jaren van deelneming gelegen vóór 1 januari 1988 een/zevende respectievelijk twee/zevende van het ouderdomspensioen als bedoeld in het eerste lid.

4. Op het volgens het vorige lid vastgestelde jaarlijkse wezenpensioen, dat twee/zevende van het ouderdompensioen als bedoeld in het eerste lid bedraagt, wordt voor elk jaar van deelneming gelegen vóór 1 januari 1988 in mindering gebracht 2% van het uitkeringsbedrag als bedoeld in de Algemene Weduwen- en Wezenwet dat op grond van het bepaalde in het vierde lid van artikel 12 van het pensioenreglement zoals dat luidde op 31 december 1987 in mindering werd gebracht, en zoals dat uitkeringsbedrag op 1 januari 1988 geldt.
5. Zolang de berekeningsgrondslag als bedoeld in artikel 6 van het pensioenreglement zoals dat op 31 december 1987 luidde lager is dan € 11.554 wordt de in het tweede en vierde lid bedoelde vermindering berekend met toepassing van een breuk, waarvan de teller wordt gevormd door de berekeningsgrondslag en de noemer door bedoeld bedrag. Op dit bedrag is het elfde lid van artikel 6 van overeenkomstige toepassing. Voor de deelnemingsjaren waarover het salaris is vastgesteld op basis van een beperkte werktijd, wordt de in het tweede en vierde lid bedoelde vermindering berekend met toepassing van de deeltijdfactor. De vermindering wordt in euro's naar beneden afgerond.
6. Wijzigingen in de in het tweede en vierde lid bedoelde bedragen van de Algemene Ouderdomswet en de Algemene Weduwen- en Wezenwet welke plaatsvinden na 1 januari 1988, worden voor de toepassing van genoemde leden in aanmerking genomen voor zover het wijzigingen betreft die plaatsvinden op grond van het bepaalde in artikel 12 van de Algemene Ouderdomswet respectievelijk artikel 21 van de Algemene Weduwen- en Wezenwet, zoals die artikelen luiden op 1 januari 1988. Het bestuur bepaalt met ingang van welke datum en in welke mate een wijziging als bedoeld in de vorige volzin in aanmerking wordt genomen met betrekking tot de pensioenen die op het tijdstip van die wijziging reeds zijn ingegaan.
7. Artikel 6, dertiende lid is, voor zover relevant, van overeenkomstige toepassing op de vaststelling van de bedragen bedoeld in het eerste, tweede, vierde en vijfde lid.

Artikel 29

Overgangsrecht betrekking hebbend op grondslagen

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 28, geldt in afwijking van het bepaalde in het eerste lid onder a van artikel 6 voor de vaststelling van
  - a. het recht op ouderdompensioen dat in 1988 of in 1989 ingaat direct aansluitend aan een periode van deelneming,
  - b. het recht op ouderdompensioen dat na 31 december 1989 ingaat aansluitend aan een overbruggingsuitkering die in 1988 of in 1989 is ingegaan, en
  - c. het recht op partnerpensioen en het recht op wezenpensioen dat in 1988 of in 1989 ingaat als gevolg van het overlijden tijdens de deelneming als berekeningsgrondslag het salaris dat is vastgesteld voor het kalenderjaar waarin de deelneming is geëindigd dan wel, indien gebruik is gemaakt van de overbruggingsuitkering, voor het kalenderjaar waarin de overbruggingsuitkering is ingegaan, een en ander verminderd met de franchise als bedoeld in het vierde lid van artikel 6.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid onder e van artikel 6, geldt als berekeningsgrondslag voor de vaststelling van het recht op overbruggingsuitkering, die in 1988 of in 1989 ingaat, het salaris dat is vastgesteld voor het kalenderjaar waarin de overbruggingsuitkering ingaat.
3. Het bepaalde in het negende lid van artikel 6 zoals dat op 31 december 1989 luidde vindt slechts toepassing ten aanzien van een stijging of daling van het

salaris die is opgetreden na 31 december 1987. Ten aanzien van een stijging of daling van het salaris die is opgetreden vóór 1 januari 1988 is ook na het bereiken van de leeftijd van 55 jaar het bepaalde van het negende lid onder a van artikel 6 van overeenkomstige toepassing.

4. Ingeval van een onderbreking in de deelneming gedurende een periode van meer dan 12 maanden achtereenvolgend, die begint vóór 1 juli 1994, wordt de deelneming in afwijking van het bepaalde in het achtste lid van artikel 6 voor de vaststelling van de berekeningsgrondslag als tussentijds beëindigd beschouwd.
5. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, onder a en b, van artikel 6, geldt als berekeningsgrondslag voor de vaststelling van het recht op ouderdomspensioen, wezenpensioen en partnerpensioen de berekeningsgrondslag zoals is vastgesteld op grond van het bepaalde in artikel 33b wanneer dit artikel van toepassing is; voor de vaststelling van het recht op ouderdomspensioen en wezenpensioen wordt de berekeningsgrondslag verminderd met een franchise. Het bepaalde in de overige leden van artikel 6 en het vierde lid van artikel 29 is onverminderd van toepassing.

Artikel 30

Overgangsrecht betrekking hebbend op arbeidsongeschiktheid

1. De verplichting als bedoeld in de tweede volzin van het zesde lid van artikel 9 alsmede het bepaalde in het zevende lid van dat artikel geldt eveneens voor de gewezen deelnemer die vóór 1 januari 1988 recht heeft verkregen op een arbeidsongeschiktheidspensioen naar een arbeidsongeschiktheid van minder dan 45%.
2. Voor de deelnemer op wie het bepaalde in artikel XVII van de Wet terugdringing beroep op de arbeidsongeschiktheidsregelingen vanaf de inwerkingtreding van deze wet van toepassing is, wordt de arbeidsongeschiktheidsuitkering aangemerkt als de loondervingsuitkering bedoeld in het derde lid van artikel 9.
3. Een recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw verleend op grond van artikel 10 van het pensioenreglement zoals dat luidde op 31 december 1987, blijft ongewijzigd zolang er geen wijziging optreedt in de mate van arbeidsongeschiktheid. In afwijking van het bepaalde in de vorige volzin wordt een recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw voor 50% dat vóór 1 januari 1988 is verleend in verband met een arbeidsongeschiktheid van 55% of meer doch minder dan 65%, met ingang van 1 januari 1988 omgezet in een recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw voor 60%. Indien de mate van arbeidsongeschiktheid na 1 januari 1988 wijzigt is het bestuur bevoegd een met die wijziging corresponderende premievrije voortzetting van de pensioenopbouw toe te kennen.
4. Het bepaalde in het eerste lid van artikel 10 is niet van toepassing op degene die op 1 januari 1988 gewezen deelnemer is en die vóór 1 januari 1988 recht heeft verkregen op een arbeidsongeschiktheidsuitkering naar een arbeidsongeschiktheid van minder dan 45%.
5. Degene die in 1987 recht heeft verkregen op een arbeidsongeschiktheidsuitkering naar een arbeidsongeschiktheid van minder dan 45% en die op 1 januari 1988 verbonden is aan een aangesloten instelling, verkrijgt met ingang van 1 januari 1988 recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw op de voet van het bepaalde in artikel 10.
6. Degene die vóór 1 januari 1999 recht heeft verkregen op een arbeidsongeschiktheidsuitkering en uitsluitend vanwege zijn leeftijd nog geen recht had

op premievrije pensioenopbouw, verkrijgt met ingang van 1 januari 1999 recht op premievrije pensioenopbouw op de voet van het bepaalde in artikel 10.

7. In afwijking van het bepaalde in de tweede volzin van het vierde lid van artikel 9 geldt ten aanzien van degene die vóór 1 januari 2000 recht heeft verkregen op een arbeidsongeschiktheidspensioen als bedoeld in het tweede lid van artikel 9, dat het percentage voor de deelnemer als bedoeld in het tweede lid onder a van artikel 9 gelijk is aan 1/7 van het percentage dat geldt voor de vaststelling van de arbeidsongeschiktheidsuitkering en voor de deelnemer als bedoeld in het tweede lid onder b van dat artikel 1/7 van het percentage dat geldt voor de vaststelling van de arbeidsongeschiktheidsuitkering verminderd met het laagste percentage dat voor de vaststelling van de arbeidsongeschiktheidsuitkering gold op of na de laatste dag van de kalendermaand voorafgaand aan de kalendermaand waarin de deelnemer de leeftijd van 55 jaar heeft bereikt.
8. In afwijking van het bepaalde in het zevende lid van artikel 9 heeft de deelnemer die vóór 1 januari 2000 recht heeft gekregen op een arbeidsongeschiktheidsuitkering met toepassing van artikel 44 van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsuitkering, zolang toepassing van dat artikel voortduurt, recht op een arbeidsongeschiktheidspensioen gebaseerd op het arbeidsongeschiktheidspercentage als bedoeld in artikel 21 van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsuitkering met dien verstande dat indien hij terzake van door hem verrichte arbeid inkomen geniet, daaronder begrepen ziekengeld en doorbetaald salaris tijdens ziekte, het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt verminderd met het bedrag waarmee de som van het arbeidsongeschiktheidspensioen, de arbeidsongeschiktheidsuitkering en bedoeld inkomen uitgaat boven zijn berekeningsgrondslag.
In afwijking van het bepaalde in het vierde lid van artikel 10 heeft de deelnemer die vóór 1 januari 2000 recht heeft gekregen op een arbeidsongeschiktheidsuitkering met toepassing van artikel 44 van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsuitkering in verband met het ontvangen van inkomsten niet als werknemer, zolang toepassing van dat artikel voortduurt, recht op een premievrije voortzetting van de pensioenopbouw gebaseerd op het arbeidsongeschiktheidspercentage als bedoeld in artikel 21 van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsuitkering.

Artikel 31

Overgangsrecht betrekking hebbend op Partnerpensioen

1. De partner en de gewezen partner van de deelnemer, de gewezen deelnemer of gepensioneerde deelnemer heeft over de jaren van deelneming gelegen voor 1 januari 1999 tenminste recht op partnerpensioen of bijzonder partnerpensioen indien en voor zover hij op grond van de bepalingen van het pensioenreglement zoals dat luidde op 31 december 1998 recht kon doen gelden op partnerpensioen respectievelijk bijzonder partnerpensioen.

Het bestuur is bevoegd met betrekking tot het bepaalde in de eerste volzin nadere regels te stellen.

2. De hoogte van het recht op partnerpensioen of bijzonder partnerpensioen waarop ingevolge het vorige lid recht bestaat worden bepaald aan de hand van de toepasselijke bepalingen van het pensioenreglement zoals dat luidde op 31 december 1998, met dien verstande dat ten aanzien van het partnerpensioen het bepaalde in de eerste volzin van het vijfde lid alsmede het bepaalde in het zesde lid van artikel 11 van dat pensioenreglement, niet worden toegepast. Voor de vaststelling van de relevante berekeningsgrondslag is het bepaalde in de tweede volzin van het vierde lid van artikel 6 van overeenkomstige toepassing.

Overgangsrecht betrekking hebbend op Wezenpensioen

1. De verhoging van het pensioen toegekend op grond van het derde lid van artikel 12 of het derde lid van artikel 13 van het pensioenreglement zoals dat op 31 december 1987 luidde, wordt op verzoek van degene aan wie de verhoging is toegekend omgezet in een recht op wezenpensioen voor de betrokken wees of wezen.
2. Voor de wees die op 31 december 1992 de leeftijd van 21 jaar nog niet heeft bereikt en wiens wezenpensioen voor of op die datum is geëindigd, gaat het wezenpensioen met ingang van 1 januari 1993 opnieuw in. Dit wezenpensioen eindigt met het einde van de maand waarin de wees overlijdt, doch uiterlijk met het einde van de maand waarin de wees de 21-jarige leeftijd bereikt. Het jaarlijks wezenpensioen wordt op 1 januari 1993 vastgesteld op het bedrag dat op die datum zou gelden indien het wezenpensioen niet zou zijn geëindigd.
3. Voor de wees die op 31 december 1992 de 18-jarige leeftijd nog niet heeft bereikt en op die datum recht heeft op een wezenpensioen eindigt het pensioen met het einde van de maand waarin hij overlijdt doch uiterlijk met het einde van de maand waarin hij de 21-jarige leeftijd bereikt.
4. Voor de wees die op 31 december 1992 de 18-jarige leeftijd heeft bereikt en op die datum recht heeft op een wezenpensioen, eindigt het pensioen met het einde van de maand waarin hij overlijdt danwel met het einde van de maand waarin geen recht meer bestaat op kinderbijslag op grond van de Algemene kinderbijslagwet dan wel geen recht meer bestaat op studiefinanciering op grond van de Wet op de studiefinanciering, doch niet eerder dan met het einde van de maand waarin hij de 21-jarige leeftijd bereikt en niet later dan met het einde van de maand waarin hij de 27-jarige leeftijd bereikt.
5. Het bepaalde in het tweede, derde en vierde lid is van overeenkomstige toepassing op de verhoging van het pensioen bedoeld in het eerste lid.

Overgangsrecht betrekking hebbend op de samenloop van nabestaandenvoorzieningen

Ten aanzien van het partnerpensioen en/of bijzonder partnerpensioen en de wezenpensioenen waarop op 31 december 1992 recht bestond blijft het bepaalde in artikel 14 zoals dat op 31 december 1992 luidde van toepassing.

Vervallen

Overgangsrecht betrekking hebbend op de premie voor de pensioenrechten en de Overbruggingsuitkering

1. Wat betreft het verhaal van een deel van de premie op de deelnemer tijdens de kalenderjaren 1995, 1996 en 1997 blijft het zesde lid van artikel 17c, zoals dat tijdens het kalenderjaar 1994 gold, van toepassing. De duur van de toepasselijkheid van de bepalingen bedoeld in de vorige volzin wordt na 31 december 1997 verlengd met de dan nog resterende duur van de collectieve arbeidsovereenkomst of bindende salarisregeling die op de aangesloten instelling vóór die datum van toepassing is geworden. In afwijking van het bepaalde in de eerste volzin wordt tijdens de in dit artikel bedoelde overgangperiode het percentage van het verhaal wat betreft het deel van de premie bedoeld onder letter b van het eerste lid van artikel 17 met eenzelfde

aantal procentpunten verhoogd of verlaagd als waarmee dat deel van de premie zelf wordt verhoogd of verlaagd.

2. Voor de op 31 december 1998 aangesloten instelling geldt een korting op de premie voor de deelnemer die de 25-jarige leeftijd nog niet heeft bereikt. Deze korting bedraagt:
  - 60% voor het jaar 1999;
  - 48% voor het jaar 2000;
  - 36% voor het jaar 2001;
  - 24% voor het jaar 2002;
  - 12% voor het jaar 2003.

Het bestuur is bevoegd bovengenoemde korting op de premie te verlenen aan instellingen die na die datum aansluiten. Het bepaalde in het eerste lid en in artikel 17 is onverkort van toepassing.

Artikel 33b

Overgangsrecht betrekking hebbend op de invoering van een FLEX-pensioen houdende verhoging van het FLEX-pensioen

1. Voor de deelnemer die recht heeft op een FLEX-pensioen als bedoeld in artikel 14, worden de jaren van deelneming tot de 60-jarige leeftijd en gelegen voor 1 januari 1999 mede als jaren van deelneming, als bedoeld in het derde lid van artikel 14 in aanmerking genomen indien er sprake is van deelneming op 31 december 1998 en 1 januari 1999.
2. De deelnemer die recht heeft op een FLEX-pensioen als bedoeld in artikel 14, heeft indien:
  - a. er sprake is van een ononderbroken deelneming van 31 december 1998 tot een datum gelegen tussen de eerste dag van de maand waarin de deelnemer de 55-jarige leeftijd bereikt of heeft bereikt en de eerste dag van de maand voorafgaande aan de maand waarin de 65-jarige leeftijd wordt bereikt, en
  - b. de deelneming, onmiddellijk voorafgaand aan de onder a bedoelde datum, tenminste een onafgebroken periode van tien jaren omvat met ingang van het moment waarop aan de onder a en b bedoelde voorwaarden is voldaan recht op een verhoging van het FLEX-pensioen. De verhoging gaat in met de eerste dag van de maand waarin de deelnemer aan de onder a en b bedoelde voorwaarden voldoet doch niet eerder dan de eerste dag van de maand waarin hij de 60-jarige leeftijd heeft bereikt.

Voor de beoordeling of aan de onder a bedoelde voorwaarde is voldaan, geldt dat degenen die op 31 december 1998 als werknemer verbonden waren aan een aangesloten instelling en op genoemde datum enkel vanwege het feit dat de 25-jarige leeftijd niet was bereikt niet deelnamen in het fonds, geacht worden ook op 31 december 1998 te hebben deelgenomen. De laatste vier volzinnen van het eerste lid van artikel 15 zijn van overeenkomstige toepassing bij de beoordeling of aan de onder a bedoelde voorwaarde is voldaan. De laatste zes volzinnen van het eerste lid van artikel 15 zijn van overeenkomstige toepassing bij de bepaling van de periode als bedoeld onder b.

3. De verhoging als bedoeld in het tweede lid bedraagt een percentage van de berekeningsgrondslag, zoals die op grond van het bepaalde in het eerste lid onder g van artikel 6 geldt voor de vaststelling van het FLEX-pensioen. Het percentage bedoeld in de vorige volzin bedraagt het product van 1,75 en de som van de deeltijdfactoren die golden in de periode van vijf jaren voorafgaand aan:
  - a. het kalenderjaar waarin de deelnemer de 60-jarige leeftijd bereikt indien het einde van de deelneming en de ingangsdatum van het FLEX-pensioen plaatsvinden op of na het bereiken van de 60-jarige leeftijd;

- b. dan wel het kalenderjaar waarin de deelneming is geëindigd indien het einde van de deelneming plaatsvindt vóór het bereiken van de 60-jarige leeftijd bij een ingangsdatum van het FLEX-pensioen op of na die datum;
  - c. dan wel het kalenderjaar waarin het FLEX-pensioen ingaat indien het FLEX-pensioen ingaat vóór het bereiken van de 60-jarige leeftijd terwijl de deelneming voortduurt.
4. Voor de toepassing van het bepaalde in dit reglement wordt de verhoging van het recht op FLEX-pensioen als bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel, aangemerkt als onderdeel van het FLEX-pensioen in de zin van artikel 14.

Artikel 33c

Overgangsrecht betrekking hebbend op de invoering van een FLEX-pensioen houdende premievrije voortzetting van de deelneming

1. De deelnemer die recht heeft op een FLEX-pensioen als bedoeld in artikel 14, heeft indien:
  - a. er sprake is van een ononderbroken deelneming van 31 december 1998 tot een datum gelegen tussen de eerste dag van de maand waarin de deelnemer de 55-jarige leeftijd bereikt of heeft bereikt en de eerste dag van de maand voorafgaande aan de maand waarin de 65-jarige leeftijd wordt bereikt, en
  - b. de deelneming, onmiddellijk voorafgaand aan de onder a bedoelde datum, tenminste een onafgebroken periode van tien jaren omvat, en
  - c. de deelnemer zijn FLEX-pensioen aansluitend aan het einde van een dienstverband met een aangesloten instelling doet ingaan, met ingang van het moment waarop aan de onder a, b en c bedoelde voorwaarden is voldaan recht op premievrije voortzetting van de deelneming over ten hoogste de vijf jaren, gelegen voorafgaand aan de eerste dag van maand waarin de 65-jarige leeftijd wordt bereikt. De derde, vierde en vijfde volzin van het tweede lid van artikel 33b zijn van overeenkomstige toepassing.
2. Ten aanzien van de periode van ten hoogste vijf jaren als bedoeld in het eerste lid geldt dat deze periode van premievrije deelneming meetelt met toepassing van het in de tijd gewogen gemiddelde van de deeltijdfactoren die golden in de periode van vijf jaren voorafgaand aan het kalenderjaar waarin de deelnemer zijn FLEX-pensioen doet ingaan, doch uiterlijk de periode van vijf jaren voorafgaand aan het kalenderjaar waarin hij de 60-jarige leeftijd bereikt.
3. Indien de deelnemer in de periode van vijf jaren gelegen voorafgaand aan de 65-jarige leeftijd verbonden is aan een aangesloten instelling en uit hoofde daarvan voldoet aan het bepaalde in artikel 2, dan bestaat alleen recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw voor zover de deeltijdfactor uit de deelneming waarvoor ingevolge artikel 17 premie verschuldigd is, gedurende enig kalenderjaar lager is dan het in de tijd gewogen gemiddelde van de deeltijdfactoren als bedoeld in de vorige volzin. In dat geval geldt dat deze periode van premievrije deelneming meetelt voor het verschil tussen het in de tijd gewogen gemiddelde van de deeltijdfactoren als bedoeld in de eerste volzin en de op enig moment geldende deeltijdfactor uit de deelneming waarvoor ingevolge artikel 17 premie verschuldigd is.

Hoofdstuk II

Artikel 34

Aanvullende pensioenmodules

Vrijwillige aanvullende pensioenmodules

1. De deelnemer, die de hoedanigheid heeft van werknemer als bedoeld in artikel 3, onder c van de statuten juncto artikel 2, lid 3, kan gebruik maken van de mogelijkheid om het ouderdomspensioen ingevolge artikel 8 en het FLEX-pensioen ingevolge artikel 14 te verhogen met een vrijwillige aanvullende pensioenmodule, door betaling van daartoe bestemde premies als bedoeld in artikel 38. De in de vorige volzin bedoelde mogelijkheid het pensioen aan te vullen geldt niet voor deelnemers als bedoeld in artikel 21.
2. De pensioenopbouw ingevolge de vrijwillige aanvullende pensioenmodule is gemaximeerd op het op te bouwen ouderdomspensioen en prepensioen ingevolge de artikelen 18a respectievelijk 38a van de Wet op de loonbelasting 1964, verminderd met het op te bouwen ouderdomspensioen en FLEX-pensioen ingevolge de artikelen 8 respectievelijk 14.

Artikel 35

Aanvullend Ouderdomspensioen

1. Het aanvullend ouderdomspensioen gaat in en eindigt op gelijke datum als het ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 8.
2. Ten aanzien van vervroeging en uitstel van het aanvullend ouderdomspensioen is artikel 8 van overeenkomstige toepassing.
3. Indien het aanvullend ouderdomspensioen vermeerderd met het ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 8 meer bedraagt dan het maximum als bedoeld in het tiende lid van dat artikel, wordt het meerdere als een bedrag ineens uitgekeerd aan de deelnemer.
4. Indien de deelnemer of gewezen deelnemer, op grond van het bepaalde in het tweede lid van artikel 11, heeft gekozen voor een recht op partnerpensioen ten laste van zijn ouderdomspensioen, dan wordt zijn recht op aanvullend ouderdomspensioen met 20% verminderd ten behoeve van aanvullend partnerpensioen.

Artikel 36

Aanvullend Partnerpensioen

1. Indien op grond van het tweede lid van artikel 11 is gekozen voor een recht op partnerpensioen ten laste van het ouderdomspensioen, geldt deze keuze ook voor het aanvullend ouderdomspensioen ingevolge artikel 35.
2. Geen recht op een aanvullend partnerpensioen heeft de partner van de gepensioneerde deelnemer, die geen recht heeft op een partnerpensioen op grond van artikel 11.
3. Het aanvullend partnerpensioen gaat in en eindigt op gelijke datum als het partnerpensioen bedoeld in artikel 11.
4. Het jaarlijks aanvullend partnerpensioen, op grond van de keuze als bedoeld in het eerste lid, bedraagt vijf/zevende gedeelte van het, op grond van het vierde lid van artikel 35 met 20% verminderde, aanvullend ouderdomspensioen.
5. Het aanvullend partnerpensioen gaat samen met het partnerpensioen als bedoeld in artikel 11 niet uit boven 70% van de berekeningsgrondslag voor het partnerpensioen zoals vastgesteld op grond van artikel 6, met inbegrip van een bedrag per dienstjaar ter hoogte van 70% van de voor dat jaar geldende uitkeringen voor gehuwde personen zonder toeslag, als omschreven in artikel 18a, lid 8, onder b van de Wet op de loonbelasting 1964. Bij overschrijding door het partnerpensioen van het bedrag in de vorige volzin, wordt het meerdere als een bedrag ineens aan de partner uitgekeerd.

Artikel 37

Aanvullend FLEX-pensioen

1. Het aanvullend FLEX-pensioen gaat in en eindigt op gelijke datum als het FLEX-pensioen als bedoeld in artikel 14 dan wel, in geval van aanvulling op de overbruggingsuitkering of gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering, op gelijke datum van deze uitkeringen als bedoeld in de artikelen 15 respectievelijk 15a.
2. Ten aanzien van vervroeging en uitstel van het aanvullend FLEX-pensioen is artikel 14 van overeenkomstige toepassing.
3. Indien het aanvullend FLEX-pensioen vermeerderd met het FLEX-pensioen, de overbruggingsuitkering of gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering als bedoeld in de artikelen 14, 15 respectievelijk 15a meer bedraagt dan het maximum als bedoeld in de tweede volzin van het achtste lid van artikel 14 zijn de derde en vierde volzin van dat lid van overeenkomstige toepassing.
4. Indien er als gevolg van een arbeidsongeschiktheidsuitkering als bedoeld in het derde lid van artikel 1 geen recht bestaat op FLEX-pensioen, een overbruggingsuitkering of een gedeeltelijk vervroegde overbruggingsuitkering als bedoeld in de artikelen 14, 15 en 15a, is de ingangsdatum van het aanvullend FLEX-pensioen, in afwijking van de artikelen 14, lid 2 onder a, de eerste dag van de maand waarin de deelnemer of gewezen deelnemer de 60-jarige leeftijd bereikt. Het bepaalde in de leden 2 en 3 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 38

Premie voor vrijwillige aanvullende pensioenmodule

1. De premie voor de vrijwillige aanvullende pensioenmodule wordt overeengekomen per de eerste dag van een kalendermaand en bedraagt jaarlijks in ieder geval niet meer dan de premie die behoort bij het, op grond van de artikelen 18a respectievelijk 38a Wet op de loonbelasting 1964, maximaal op te bouwen ouderdomspensioen en prepensioen verminderd met het op te bouwen ouderdomspensioen en FLEX-pensioen ingevolge de artikelen 8 respectievelijk 14. Binnen deze wettelijke grenzen wordt per deelnemer jaarlijks door het bestuur de door hem maximaal te betalen premie vastgesteld. Indien en voor zover het door de deelnemer betaalde bedrag de maximaal te betalen premie als bedoeld in de vorige volzin overstijgt, wordt dit meerdere niet beschouwd als premie voor de vrijwillige aanvullende pensioenmodule.
2. De premie wordt ingehouden op het bruto salaris van de deelnemer behoudens indien sprake is van een situatie waarin de deelnemer, in verband met de afwezigheid van salarisbetaling, de premie rechtstreeks aan het fonds betaalt.
3. De deelnemer kan de overeengekomen premie tussentijds aanpassen met inachtneming van het in het eerste lid bedoelde maximum.
4. Betaling van de premie eindigt in ieder geval bij beëindiging van het deelnemerschap ingevolge artikel 34.
5. In geval van arbeidsongeschiktheid van de deelnemer bestaat geen recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw van de vrijwillige aanvullende pensioenmodule.
6. Jaarlijks wordt aan de deelnemer opgave gedaan van de in het voorafgaande kalenderjaar betaalde premies voor de vrijwillige aanvullende pensioenmodule.
7. Premiebetaling voor het aanvullend ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 35 is mogelijk tot aan het bereiken van de 65-jarige leeftijd; premiebetaling voor het aanvullend FLEX-pensioen als bedoeld in artikel 37 is mogelijk tot aan het bereiken van de 60-jarige leeftijd.
8. Indien de deelnemer binnen 30 dagen na de overeengekomen eerste dag van een kalendermaand overgaat tot schriftelijke opzegging wordt de premie via de instelling aan de deelnemer gerestitueerd en worden daarvoor geen kosten in rekening gebracht. Over het gerestitueerde bedrag wordt geen rente vergoed.
9. Het bestuur stelt nadere regels met betrekking tot de premie voor een vrijwillige aanvullende pensioenmodule alsmede met betrekking tot de overige aspecten van premieheffing.

Artikel 39

Bestemming premie voor vrijwillige aanvullende pensioenmodule

1. De betaalde premie wordt naar keuze van de deelnemer bestemd voor de aankoop van units in een van de door het bestuur aangeboden beleggingsportefeuilles. Onder units als bedoeld in de vorige volzin worden verstaan administratieve eenheden, waarbij het bestuur eigenaar blijft van alsmede de volledige beschikking houdt over de onderliggende beleggingen.
2. De units als bedoeld in het eerste lid worden aangekocht tegen de koers die geldt op de dag volgend op de datum van ontvangst van de premie of, indien eerstgenoemde datum geen datum is waarop een koers is bepaald, tegen de koers die geldt op de eerstvolgende datum dat wel een koers is bepaald.
3. Het overlijdensrisico als bedoeld in het derde lid van artikel 41 wordt periodiek ten gunste van de deelnemer verrekend.
4. Het bestuur stelt periodiek de waarde van de units vast op basis van de waarde van de beleggingen in de beleggingsportefeuille op de koersdatum, vermeerderd met inkomsten in verband met de beleggingen in de beleggingsportefeuille en verminderd met de aan de beleggingen gerelateerde belastingen alsmede een bedrag voor door het bestuur gemaakte beleggingskosten.
5. De deelnemer kan kiezen om per de eerste dag van een kalendermaand de waarde van de aangekochte units aan te wenden voor de aankoop van units in een andere door de bestuur aangeboden beleggingsportefeuille.
6. Het bestuur kan nadere regels stellen met betrekking tot de aangeboden beleggingsportefeuilles.

Artikel 40

Kosten vrijwillige aanvullende pensioenmodules

1. Bij iedere premiebetaling worden door het bestuur, in de vorm van een door het bestuur vast te stellen percentage van de premie, aan de deelnemer eerste kosten berekend.
2. Ter zake de administratie en het beheer van de vrijwillige aanvullende pensioenmodule worden door het bestuur, in de vorm van een promillage van de units, aan de deelnemer kosten berekend.
3. Indien sprake is van een switch van beleggingsportefeuille worden hiervoor door het bestuur aan de deelnemer kosten berekend.
4. Bij de omzetting als bedoeld in het eerste lid van artikel 42 worden door het bestuur aan de deelnemer kosten berekend.
5. Het bestuur kan nadere regels stellen met betrekking tot de kosten die aan de deelnemer in een vrijwillige aanvullende pensioenmodule worden berekend.

Artikel 41

Aanspraak ingevolge vrijwillige aanvullende pensioenmodules bij overlijden

1. Indien de deelnemer in een vrijwillige aanvullende pensioenmodule overlijdt, heeft zijn partner recht op een aanvullend partnerpensioen.
2. Het bepaalde in de leden 2 en 3 van artikel 36 is van overeenkomstige toepassing.
3. Het aanvullend partnerpensioen bedoeld in het eerste lid wordt berekend, met toepassing van door het bestuur vastgestelde en op algemeen aanvaarde actuariële grondslagen gebaseerde rekenregels, op basis van een kapitaal ter grootte van 90% van de waarde van de aanwezige units op de laatste dag van de maand waarin de deelnemer is overleden, met dien verstande dat het aanvullend partnerpensioen samen met het partnerpensioen als bedoeld in artikel 11, per dienstjaar, niet meer kan bedragen dan 1,4% van het pensioengevend salaris.
4. Het aanvullend partnerpensioen gaat samen met het partnerpensioen als bedoeld in artikel 11 niet uit boven 70% van de berekeningsgrondslag voor

het partnerpensioen zoals vastgesteld op grond van artikel 6 van het pensioenreglement, met inbegrip van een bedrag per dienstjaar ter hoogte van 70% van de voor dat jaar geldende uitkeringen voor gehuwde personen zonder toeslag, als omschreven in artikel 18a, lid 8, onder b van de Wet op de loonbelasting 1964. Bij overschrijding door het partnerpensioen van het bedrag in de vorige volzin, wordt het meerdere als een bedrag ineens aan de partner uitgekeerd.

Artikel 42

Omzetting kapitaal naar recht in vrijwillige aanvullende pensioenmodules

1. In geval het ouderdompensioen ingevolge artikel 8 dan wel het FLEX-pensioen ingevolge artikel 14 ingaat dan wel indien het deelnemerschap als bedoeld in artikel 34 ophoudt te bestaan wordt het kapitaal ter waarde van de units, met toepassing van door het bestuur vastgestelde en op algemeen aanvaarde actuariële grondslagen gebaseerde rekenregels, omgezet in een aanvullend pensioenrecht.
2. Indien het kapitaal is omgezet in een aanvullend pensioenrecht als gevolg van beëindiging van het deelnemerschap en de gewezen deelnemer opnieuw deelnemer wordt als bedoeld artikel 34, eerste lid, kan het aanvullend recht op ouderdompensioen en/of FLEX-pensioen, op verzoek van de deelnemer, met toepassing van door het bestuur vastgestelde en op algemeen aanvaarde actuariële grondslagen gebaseerde rekenregels, worden omgezet naar een kapitaal voor de aankoop van units ten behoeve van een vrijwillige aanvullende pensioenmodule.
3. In geval van omzetting als bedoeld in het tweede lid wordt het aanvullende recht omgezet in een kapitaal ter aanwending van de aankoop van units ten behoeve van de initiële vrijwillige aanvullende pensioenmodule.

Artikel 43

Indexering van aanspraken en rechten

1. Het recht op aanvullend pensioen, als bedoeld in artikel 42, wordt jaarlijks aangepast met hetzelfde percentage als de jaarlijkse aanpassing van de salarissen en berekeningsgrondslagen als bedoeld in het elfde lid van artikel 6 en wel op hetzelfde tijdstip.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid geldt een afwijkend indexeringspercentage in een jaar waarin het recht is ontstaan op een datum gelegen na 1 januari van dat kalenderjaar; in dat geval bedraagt het indexeringspercentage het indexeringspercentage als bedoeld in het eerste lid, vermenigvuldigd met de verhouding tussen het aantal hele kalendermaanden gelegen tussen het moment van het ontstaan van het recht op pensioen als bedoeld in het vorige lid en 31 december van dat jaar, ten opzichte van het totaal van 12 maanden in een jaar.

Artikel 44

Uitbetaling van de aanvullende pensioenen

1. Ten aanzien van de uitbetaling van het aanvullend ouderdompensioen, het aanvullend FLEX-pensioen, het aanvullend partnerpensioen alsmede de vakantietoelage is het bepaalde in de eerste drie leden alsmede de leden 5 en 6 van artikel 24 van toepassing.
2. Het bepaalde in het vierde lid van artikel 24 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 45

Bevoegdheid tot het stellen van nadere regels

Het bestuur kan nadere regels stellen met betrekking tot hetgeen in dit reglement is bepaald over de vrijwillige aanvullende pensioenmodules.

Hoofdstuk III

Artikel 46

Artikel 47

Artikel 48

Slotbepalingen

Hardheidsclausule

Het bestuur is bevoegd artikelen uit het pensioenreglement buiten toepassing te laten dan wel daarvan af te wijken voorzover toepassing, gelet op het doel of strekking van de betreffende bepaling of bepalingen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Inwerkingtreding en geldigheidsduur

1. Dit reglement met bijlagen is laatstelijk gewijzigd met ingang van 1 januari 2002.
2. Het bepaalde in de artikelen 15 en 15a is van kracht tot uiterlijk 1 januari 2007. Het bestuur heeft de intentie om de desbetreffende bepalingen met ingang van genoemde datum opnieuw voor een periode van vijf jaren te doen gelden.
3. Het bepaalde in de artikelen 33b tweede en derde lid, en 33c, is van kracht tot uiterlijk 1 januari 2007. Het bestuur heeft de intentie om de desbetreffende bepalingen met ingang van genoemde datum opnieuw voor een periode van vijf jaren te doen gelden.

Fiscale correctiebepaling

1. Voor zover op grond van artikel 19c Wet op de Loonbelasting 1964 wordt beslist, dat onderdelen van het pensioenreglement zoals gewijzigd vanaf 1 januari 2001, leiden tot een onzuivere pensioenregeling en deze beslissing is in rechte komen vast te staan, is het bestuur bevoegd de regeling met terugwerkende kracht tot de aan inwerkingtreding van de betreffende onderdelen aan te passen op zodanige wijze dat alsnog sprake is van een zuivere pensioenregeling.
2. Aan de onderdelen van het pensioenreglement zoals die luiden voor de aanpassing als bedoeld in het eerste lid kunnen door deelnemers of gewezen deelnemers geen rechten of aanspraken worden ontleend.

Bijlagen

Aangesloten instellingen

Ingevolge beschikking krachtens artikel 3 van de Wet betreffende verplichte deelneming in een bedrijfspensioenfonds, zijn de navolgende instellingen verplicht tot naleving van het bij of krachtens de statuten en het pensioenreglement bepaalde:

- a. particuliere verplegingsinrichtingen;
- b. instellingen voor thuiszorg;
- c. instellingen voor jeugdhulpverlening;
- d. instellingen voor welzijnswerk;
- e. particuliere bejaardentehuizen;
- f. instellingen voor ambulante geestelijke gezondheidszorg;
- g. dagverblijven en gezinsvervangende tehuizen voor gehandicapten;
- h. instellingen voor kunstzinnige vorming;
- i. stichtingen rechtsbijstand;
- j. instellingen voor emancipatiewerk;
- k. instellingen voor amateuristische kunstbeoefening;
- l. gezondheidscentra;
- m. adviesbureaus voor opleiding en beroep;
- n. instellingen voor de uitvoering van bevolkingsonderzoek naar borstkanker;
- o. sportorganisaties;
- p. huisartsen;
- q. ondernemingen voor kinderopvang
alsmede de door en/of ten behoeve van één of meer van de hiervoor bedoelde instellingen in het leven geroepen stichtingen of verenigingen die een taak op het gebied van die instellingen hebben,

wordende ten deze verstaan onder:

- a. particuliere verplegingsinrichtingen:
de onder beheer van een natuurlijk of rechtspersoon, niet zijnde een publiekrechtelijk lichaam, staande inrichtingen, bestemd voor het geneeskundig behandelen en/of verplegen van personen, die daarvoor op grond van hun lichamelijke of geestelijke toestand in aanmerking komen;
- b. instellingen voor thuiszorg:
privaatrechtelijke instellingen, al dan niet met rechtspersoonlijkheid, voor gezinsverzorging en/of kruiswerk en/of kraamzorg en/of entadministratie en/of thuiszorg, die al dan niet met winstoogmerk voornamelijk bij cliënten thuis hulp bieden op één of meer van de volgende gebieden:
  - hulp van verplegende, verzorgende en/of huishoudelijke aard in verband met ziekte, ouderdom, handicap;
  - kraamzorg;
  - ouder- en kindverzorging;
  - gezondheidsvoorlichting, -opvoeding en preventie;
  - hulp van persoonlijke/begeleidende aard.
- c. instellingen voor jeugdhulpverlening:
  1. de onder beheer van een rechtspersoon staande voogdij-instellingen als bedoeld in artikel 302 van het Burgerlijk Wetboek, mede in hun functie van instelling voor begeleiding van de vrijwillige pleegzorg;
  2. de onder beheer van een rechtspersoon staande gezinsvoogdij-instellingen als bedoeld in de artikelen 255 en 257 van het Burgerlijk Wetboek, mede in hun functie van instelling voor begeleiding van de vrijwillige pleegzorg;
  3. de onder beheer van een rechtspersoon staande inrichtingen en

tehuizen voor justitiële kinderbescherming als bedoeld in artikel 65 van de Wet op de jeugdhulpverlening;

4. de onder beheer van een rechtspersoon staande adviesbureaus voor jeugd en gezin, centrales en voorzieningen voor pleegzorg, centrales voor pleeggezinnen, instellingen voor begeleid wonen door jeugdigen en instellingen voor therapeutische gezinsverpleging;
  5. de onder beheer van een rechtspersoon staande dagcentra voor schoolgaande jeugd (Boddaertcentra), jongeren adviescentra (JAC's), jeugd (crisis) opvangcentra en FIOM-tehuizen voor jeugdigen alsmede de onder beheer van een rechtspersoon staande instellingen die een kinder-telefoon in stand houden, indien deze instellingen geheel of ten dele worden gesubsidieerd door de rijks-, provinciale en/of gemeentelijke overheid;
  6. de onder beheer van een rechtspersoon staande observatietehuizen, tehuizen voor opvoeding en verzorging, tehuizen voor buitengewone behandeling, gezinshuizen en internaten voor zeer intensieve behandeling;
  7. andere dan de hiervoor bedoelde instellingen die op 30 september 1990 reeds als instelling voor kinderbescherming bij het fonds waren aangesloten;
  8. de Stichting BJ, gevestigd te Lochem.
- d. instellingen voor welzijnswerk:
1. de onder beheer van een rechtspersoon staande instellingen die een voorziening in stand houden die valt onder de reikwijdte van de Welzijnswet 1994, indien deze instellingen geheel of ten dele, direct of indirect, worden gefinancierd, ongeacht de aard of wijze van deze financiering, door de rijks-, provinciale en/of gemeentelijke overheid; met uitzondering van:
    1. internaten voor kinderen van schippers of kermisexploitanten alsmede van de Stichting Jongerenbeweging verbonden met de FNV, gevestigd te Amsterdam;
    2. instellingen die een voorziening in stand houden die bestaat uit of dienstbaar is aan de sport, onverminderd het bepaalde onder o;
    3. instellingen, die bedoeld worden onder e, dan wel instellingen die bedoeld worden in artikel 18 van de Welzijnswet 1994;
    4. instellingen, die bedoeld worden onder g;
  2. de onder beheer van een rechtspersoon staande instellingen, die een voorziening in stand houden die bestaat uit of dienstbaar is aan de hulp- en dienstverlening aan (ex)-drugsverslaafden of het verslavingsbeleid, indien deze instellingen, geheel of ten dele, direct of indirect, worden gefinancierd, ongeacht de aard of wijze van deze financiering, door de rijks-, provinciale en/of gemeentelijke overheid;
  3. de onder beheer van een rechtspersoon staande instellingen die geheel of ten dele, direct of indirect, worden gefinancierd, ongeacht de aard of wijze van deze financiering, door de Stichting Zeemanswelzijn Nederland, gevestigd te 's-Gravenhage danwel krachtens de Rijkssubsidie-regeling Schipperszorg;
  4. de onder beheer van een rechtspersoon staande instellingen die een voorziening in stand houden die bestaat uit het bieden van eerste opvang en vervolgens dienstverlening/ondersteuning op sociaal niveau -zo wel emotioneel, praktisch als juridisch- aan slachtoffers van misdrijven en verkeersongevallen;
  5. de Stichting Recreatie, gevestigd te 's-Gravenhage;
    - het Nederlands Centrum voor Recreatiewerk, gevestigd te Amersfoort;
    - het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie gevestigd te Amsterdam;
    - de Stichting Veldwerk Nederland, gevestigd te Zwolle;
    - de Stichting Internationale School voor Wijsbegeerte, gevestigd te Leusden;

- de Stichting Koningin Julianafonds, gevestigd te 's-Gravenhage;
  - de Stichting Spel en Sport, gevestigd te Amsterdam;
  - de Stichting BRES, gevestigd te Maarn;
  - de Vereniging Willen is Kunnen, gevestigd te Amsterdam;
  - de Vereniging Dennenheuvel, gevestigd te Utrecht;
- e. particuliere bejaardentehuizen:
de onder beheer van een natuurlijk of rechtspersoon staande tehuizen, waarin aan tenminste vijf personen van 65 jaar en ouder duurzame huisvesting, gepaard met gehele of gedeeltelijke verzorging wordt verschaft;
- f. instellingen voor ambulante geestelijke gezondheidszorg:
1. de onder beheer van een rechtspersoon staande instellingen die door de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur zijn erkend of voorlopig erkend als regionale instelling voor ambulante geestelijke gezondheidszorg als bedoeld in het Verstrekkingenbesluit Bijzondere Ziektekostenverzekering;
  2. de onder beheer van een rechtspersoon staande regionale instellingen voor geestelijke gezondheidszorg;
  3. de onder beheer van een rechtspersoon staande instellingen, die zich ten doel stellen om al dan niet door middel van het oprichten en instandhouden van een dagactiviteitencentrum in het kader van de ambulante geestelijke gezondheidszorg dagbesteding te verlenen aan personen die in het psychiatrisch hulpverleningscircuit verkeren of verkeerd hebben, indien deze instellingen, direct of indirect, geheel of ten dele gesubsidieerd worden krachtens een op de financiering van dagbesteding gerichte regeling van de Ziekenfondsraad;
  4.
    - de Jhr. mr. J.A. Schorerstichting, gevestigd te Amsterdam;
    - de Stichting Psycho-analytisch Instituut, gevestigd te Amsterdam;
    - de Stichting Psycho-analytisch Instituut Utrecht, gevestigd te Utrecht;
- g. dagverblijven en gezinsvervangende tehuizen voor gehandicapten:
1. de in de zin van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten erkende of voorlopig erkende dagverblijven en gezinsvervangende tehuizen voor gehandicapten;
  2. de in de zin van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten erkende of voorlopig erkende regionale instellingen voor beschermde woonvormen;
  3. de gezinsvervangende tehuizen voor jeugdige geestelijk en/of lichamelijk gehandicapten, indien deze instellingen geheel of ten dele worden gesubsidieerd op grond van de Subsidieregeling Gehandicaptenbeleid, een en ander met dien verstande dat bij de toepassing de hiervoor genoemde subsidieregeling geacht wordt na 1 januari 1991 niet te zijn gewijzigd;
  4. de in de zin van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten erkende of voorlopig erkende kort verblijf tehuizen;
  5. de logeerhuizen voor geestelijk gehandicapten, indien deze instellingen geheel of ten dele gesubsidieerd worden krachtens een op de financiering van de logeerhuizen gerichte regeling van de Ziekenfondsraad;
  6. de onder beheer van een rechtspersoon staande instellingen, die zich ten doel stellen om al dan niet door middel van het oprichten en instandhouden van een dagactiviteitencentrum in het kader van de semi-murale gehandicaptenzorg dagbesteding te verlenen aan personen die in het psychiatrisch hulpverleningscircuit verkeren of verkeerd hebben, indien deze instellingen, direct of indirect, geheel of ten dele gesubsidieerd worden krachtens een op de financiering van dagbesteding gerichte regeling van de Ziekenfondsraad;

- h. instellingen voor kunstzinnige vorming:
  1. de onder beheer van een rechtspersoon staande instellingen, die zich uitsluitend of in overwegende mate ten doel stellen zonder winstoogmerk lessen, cursussen en/of projecten te verzorgen op het terrein van de muzikale vorming en/of op één of meer terreinen van de audiovisuele, beeldende, dansante of dramatische vorming al dan niet gecombineerd met literaire vorming dan wel zich daarmee uitsluitend of in overwegende mate bezighouden, en
  2. de onder beheer van een rechtspersoon staande instellingen, die één of meer elementen van de steunfunctie als bedoeld in de CAO Kunstzinnige Vorming vervullen, al dan niet op landelijk niveau, op één of meer van de onder 1 bedoelde terreinen, indien deze instellingen deswege geheel of ten dele gesubsidieerd worden door de rijks-, provinciale en/of gemeentelijke overheid;
  3. - de Vereniging voor Kunstzinnige Vorming, gevestigd te Utrecht;
  - de Stichting Bemiddelingsburo voor Docenten Dans en Drama, gevestigd te Amsterdam;
- i. stichtingen rechtsbijstand:
  1. de onder beheer van een rechtspersoon staande instellingen bedoeld in de Wet op de Rechtsbijstand die rechtsbijstand verlenen;
  2. de Stichting Opleidingen Sociale Rechtshulp, gevestigd te 's-Gravenhage;
- j. instellingen voor emancipatiewerk:
  1. de onder beheer van een rechtspersoon staande instellingen, die als vrouw en werkwinkel geheel of ten dele gesubsidieerd worden krachtens een op de financiering van deze instellingen gerichte regeling van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie;
  2. de vereniging tegen seksuele Kindermishandeling binnen het Gezin, gevestigd te 's-Hertogenbosch;
- k. instellingen voor amateuristische kunstbeoefening:
  1. de onder beheer van een rechtspersoon staande instellingen, die een landelijke voorziening in stand houden op één of meer terreinen van de niet beroepsmatige beoefening van de audiovisuele, beeldende, dansante, dramatische, muzikale of literaire kunst en/of de volkscultuur;
  2. de onder beheer van een rechtspersoon staande instellingen, die op landelijk niveau een steunfunctie vervullen op het onder 1 genoemde terrein, indien deze instellingen deswege geheel of ten dele gesubsidieerd worden door de rijks, provinciale en/of gemeentelijke overheid;
- l. gezondheidscentra:

de onder beheer van een rechtspersoon zonder winstoogmerk staande instellingen, waarin binnen het kader van een samenwerkingsovereenkomst vanuit een gezamenlijke huisvesting multidisciplinaire eerstelijns hulpverlening wordt verleend door de disciplines in de eerste lijn, doch tenminste door de disciplines huisartsgeneeskunde, maatschappelijk werk en wijkverpleging;
- m. adviesbureaus voor opleiding en beroep:

de onder beheer van een rechtspersoon staande instellingen, die zich ten doel stellen het geven van studie- en beroepskeuzevoorlichting en het bevorderen van de aansluiting onderwijs-arbeid, indien deze instellingen deswege geheel of ten dele worden gesubsidieerd door de Minister van Onderwijs en Wetenschappen krachtens de Subsidieregeling Regionale Dienstencentra en/of door de Arbeidsvoorzieningsorganisatie, een en ander met dien verstande dat bij de toepassing de hiervoor genoemde subsidieregeling geacht wordt na 1 januari 1993 niet te zijn gewijzigd;

- n. instellingen voor de uitvoering van bevolkingsonderzoek naar borstkanker: de onder beheer van een rechtspersoon staande, uit de samenwerking tussen de basisgezondheidsdiensten en de integrale kankercentra tot stand gekomen instellingen, die bevolkingsonderzoek naar borstkanker uitvoeren alsmede wetenschappelijk onderzoek ten dienste van de preventie van borstkanker bevorderen;
- o. sportorganisaties: de onder beheer van een rechtspersoon staande organisaties werkzaam op landelijk, regionaal en/of provinciaal niveau, die zich ten doel stellen zonder winstoogmerk faciliteiten te verschaffen voor de sport beoefening in de ruimste zin dan wel deze sportbeoefening te bevorderen.
- p. huisartsen: de huisartsen die als zelfstandig gevestigd arts praktijk uitoefenen, voor wat betreft dat deel van hun werknemers dat in het bezit is van een erkend diploma doktersassistent, danwel op 31 december 1993 werkzaam was als doktersassistent of in het bezit is van een erkend diploma apothekersassistent;
- q. ondernemingen voor kinderopvang: de onder beheer van een rechtspersoon of natuurlijk persoon staande ondernemingen die:
  1. tegen vergoeding kinderopvang verzorgen voor kinderen van 0 jaar tot en met einde van de basisschoolleeftijd en/of
  2. tegen vergoeding bemiddelende en/of begeleidende en/of ondersteunende diensten verrichten ten behoeve van kinderopvang.

Voorwaarden en voorschriften bij vrijstelling als bedoeld in het tweede lid van artikel 20

1. Het bestuur is ingevolge het tweede lid van artikel 20 bevoegd vrijstelling te verlenen van de verplichting tot deelneming in het fonds om andere redenen zoals bedoeld in artikel 6 van het Vrijstellingsbesluit Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000.
2. Een vrijstelling als bedoeld in het eerste lid kan alleen verleend worden indien er sprake is van zeer bijzondere omstandigheden van dien aard dat er bij de instelling en/of haar werknemers sprake is van zodanig zwaarwichtige belangen in verhouding tot het belang van het fonds dat het belang van het fonds om geen vrijstelling te verlenen moet wijken voor het zwaarwichtige belang van de instelling en/of de werknemers.
3. Het bestuur kan - met inachtneming van de bepalingen van het Vrijstellingsbesluit Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 - aan de vrijstelling voorschriften verbinden ter verzekering van een goede uitvoering van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000.

Voorwaarden en regels bij vrijstelling wegens gemoedsbezwaren

1. Het verzoek om vrijstelling als bedoeld in artikel 21 van het pensioenreglement geschiedt door indiening van een door verzoeker ondertekende verklaring middels een door het bestuur vast te stellen formulier. Deze verklaring houdt tenminste in dat degene die de verklaring indient, overwegende gemoedsbezwaren heeft tegen iedere vorm van verzekering, dat hij mitsdien noch zichzelf, noch iemand anders, noch zijn eigendommen heeft verzekerd. Uit een door een instelling ingediende verklaring moet voorts blijken of deze ook gemoedsbezwaren heeft tegen de nakoming van de haar als instelling opgelegde verplichtingen.
2. Wanneer het verzoek een rechtspersoon betreft, wordt de verklaring ingediend door het ingevolge de wet of statuten van die rechtspersoon daartoe bevoegde orgaan.
3. Onverminderd het bepaalde onder 1 houdt de verklaring als bedoeld onder 2 tevens in, dat de natuurlijke personen, die behoren tot het orgaan dat ingevolge de wet of statuten bevoegd is te besluiten de vrijstelling aan te vragen, in meerderheid overwegende gemoedsbezwaren hebben.
4. Bij het verzoek als bedoeld onder 2 worden gevoegd:
  - a. een gewaarmerkt afschrift van de statuten van de rechtspersoon en
  - b. een gewaarmerkt afschrift van de notulen van de vergadering, waarin het besluit tot het aanvragen van de vrijstelling is genomen.
5. Het bestuur verleent, indien de verklaring naar zijn mening overeenkomstig de waarheid is, de vrijstelling. Aan een vrijstelling kunnen voorwaarden worden verbonden, welke noodzakelijk zijn in verband met de administratie van het fonds.
6. Aan een instelling die heeft verklaard geen gemoedsbezwaren te hebben tegen de nakoming van de haar als instelling opgelegde verplichtingen, kan op die grond een vrijstelling van de haar anders dan als instelling opgelegde verplichtingen niet worden geweigerd.
7. Van de verleende vrijstelling wordt door het bestuur een bewijs uitgereikt.
8. Ieder, die vrijgesteld is van zijn verplichtingen als instelling, is verplicht te zorgen dat het hem uitgereikte bewijs van vrijstelling of een afschrift daarvan wordt en blijft opgehangen op een plaats, welke vrij toegankelijk is voor alle in zijn dienst zijnde werknemers en waar deze geregeld plegen te komen, op zodanige wijze, dat van hetgeen op het desbetreffende stuk staat vermeld, gemakkelijk kan worden kennis genomen.
9. De aangesloten instelling die vrijstelling heeft, is verplicht dezelfde bedragen die zij verschuldigd zou zijn indien zij geen vrijstelling had, aan het fonds te betalen in de vorm van spaarbedragen. Op de aangesloten instelling die geen vrijstelling heeft, maar een werknemer heeft die wel vrijstelling heeft, rust dezelfde verplichting.
10. Voor een deelnemer die geen vrijstelling heeft maar verbonden is aan een aangesloten instelling die wel vrijstelling heeft, worden de pensioenaanspraken door het bestuur vastgesteld op basis van de bedragen die bij wijze van verhaal door de aangesloten instelling zijn ingehouden op het salaris. De aangesloten instelling meldt telkens bij betaling van spaarbedragen aan het fonds de verhaalde bedragen. Bij de vaststelling van de pensioenaanspraken worden blijkens de jaarverslagen bij het fonds in gebruik zijnde actuariële grondslagen toegepast.

11. Op verzoek van een deelnemer die geen vrijstelling heeft, maar verbonden is aan een aangesloten instelling die wel vrijstelling heeft, wordt de som van de door het fonds reeds ontvangen en nog te ontvangen spaarbedragen, verminderd met de som van de verhaalde bedragen en met reeds gedane uitkeringen, omgezet in pensioenaanspraken. De laatste volzin van het bepaalde onder 10 is van overeenkomstige toepassing.
12. De ingevolge het bepaalde onder 9 en ten behoeve van een werknemer betaalde spaarbedragen worden door of namens het fonds geboekt op een ten name van de werknemer geopende spaarrekening. Over het spaartegoed wordt een rente vergoed naar de hoogste rentevoet, in gebruik bij de Postbank; de rentevergoeding vindt plaats door verhoging van het spaartegoed met het bedrag der rente over het afgelopen jaar. Jaarlijks na de bijschrijving der rentevergoeding doet het bestuur schriftelijk aan de werknemer opgave van zijn spaartegoed. Het spaartegoed wordt pas aan de werknemer uitgekeerd bij het bereiken van de leeftijd waarop hij pensioengerechtigd zou zijn geweest, indien hij geen vrijstelling had gehad; bij eerder overlijden wordt het spaartegoed terstond uitgekeerd aan hem, die blijkens schriftelijke volmacht namens de erfgenamen tot in ontvangsneming gerechtigd is.
13. Indien een deelnemer, die geen vrijstelling heeft, ophoudt verbonden te zijn aan een instelling, welke wel vrijstelling heeft, vervalt zijn aanspraak op het tegoed van zijn spaarrekening en bepaalt het bestuur op de actuariële grondslagen, welke te dien tijde bij het fonds blijkens zijn jaarverslagen in gebruik zijn, tot welke bedragen hij pensioenaanspraken verkrijgt of zijn pensioenaanspraken krachtens het bepaalde onder 10 worden verhoogd.
14. Indien een vrijstelling ingevolge tweede of het derde lid van artikel 21 van het pensioenreglement is ingetrokken, vervalt de aanspraak van de betrokkene op het tegoed van zijn spaarrekening en bepaalt het bestuur op de actuariële grondslagen, welke te dien tijde bij het fonds blijkens zijn jaarverslagen in gebruik zijn tot welke bedragen hij pensioenaanspraken verkrijgt of zijn pensioenaanspraken krachtens het bepaalde onder 10 worden verhoogd.
15. Indien een vrijstelling ingevolge het vierde lid van artikel 21 is vervallen en geen nieuwe vrijstelling is verleend, vervalt van iedere betrokkene de aanspraak op het tegoed van de spaarrekening en bepaalt het bestuur op grond van de actuariële grondslagen, welke op dat moment door het fonds worden gehanteerd, tot welke bedragen iedere betrokkene pensioenaanspraken verkrijgt en of hun pensioenaanspraken krachtens het bepaalde onder artikel 10 worden verhoogd.

Regeling inzake de minimum-berekeningsgrondslag

Het bestuur van de Stichting Pensioenfonds voor de Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke Belangen,
Gelet op artikel 15, vijfde lid, van het reglement 2001,
Besluit:

1. De minimumberekeningsgrondslag, bedoeld in het vijfde lid van artikel 15 van het pensioenreglement, wordt zodanig vastgesteld, dat de netto-overbruggingsuitkering per maand van een gehuwde deelnemer zoveel mogelijk gelijk is aan het netto-minimumloon per maand als bedoeld in artikel 9, derde lid, van de Algemene Ouderdomswet minus de naar een maandbedrag herleide algemene loonheffingskorting.
2. Ter vaststelling van de minimumberekeningsgrondslag als bedoeld in artikel 1 wordt een netto-overbruggingsuitkering per maand ter hoogte van het netto-minimumloon per maand als bedoeld in artikel 9, derde lid van de Algemene Ouderdomswet op de volgende wijze herleid tot een bruto-overbruggingsuitkering. De netto-overbruggingsuitkering wordt:
  - a. vermeerderd met het werkgevers- en werknemersaandeel in de premie ingevolge de Ziekenfondswet, en
  - b. vermeerderd met de in te houden loonbelasting en premie volksverzekeringen met inachtneming van tweemaal de algemene heffingskorting volgens de tarieven van box 1 voor personen onder de 65 jaar, en
  - c. verminderd met het werkgeversaandeel in de premie ingevolge de Ziekenfondswet.
3. Deze regeling, in werking getreden op 1 januari 1985, is laatstelijk gewijzigd met ingang van 1 januari 2001.

Overzicht van cijfers en bedragen geldend bij de toepassing van het pensioenreglement

Artikel 6, lid 4

Bedrag van de AOW-franchise

1-1-2002   € 13.012   Als het full-time salaris gelijk of hoger is dan € 15.912.
Als het full-time salaris lager is dan € 15.912 geldt een lagere, salarisafhankelijke franchise.

Artikel 6, lid 11

Indexering van grondslagen

1-1-2002   5,93%   De grondslagen gebruikt bij de berekening van de rechten worden zoveel mogelijk welvaartsvast gehouden, op basis van de salarisontwikkeling in de PGGM-sector. Daartoe worden zij één of twee keer per jaar geïndexeerd. Indien de grondslag kleiner of gelijk is aan € 22.142 dan wordt een indexering toegepast met 5,09% + € 186.

Artikel 9, lid 1

Drempelgrondslag voor Arbeidsongeschiktheidspensioen

1-1-2002   € 40.852   Van toekenning van arbeidsongeschiktheidspensioen omdat de berekeningsgrondslag het maximale WAO-jaarloon overtreft, kan alleen sprake zijn indien en voorzover de berekeningsgrondslag hoger is dan het hiernaast vermelde bedrag.

Artikel 9, lid 3

AP-franchise

1-1-2002   € 15.299   Het bedrag dat minimaal wordt afgetrokken bij de berekening van het arbeidsongeschiktheidspensioen ingeval van een WAO-hiaat.
Bij niet volledige arbeidsongeschiktheid naar de mate van arbeidsongeschiktheid. Bij personen jonger dan 23 jaar geldt een lager bedrag.

Artikel 15, lid 5

Minimumberekeningsgrondslag voor 80% OBU-berekening

1-1-2002   € 19.549

Artikel 17, lid 1a

Franchise voor het deel van de premie voor het Ouderdoms-, Partner- en Wezenpensioen, en voor de premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid

1-1-2002   € 13.012   Het bedrag waarmee het salaris wordt verminderd voordat de premie wordt berekend. Bij deeltijd naar evenredigheid. Dit bedrag geldt als het full-time salaris gelijk of hoger is dan € 15.912
Premiepercentage: 5,8%   Als het full-time salaris lager is dan € 15.912 geldt een lagere, salarisafhankelijke franchise.

Artikel 17, lid 1b

Franchise voor het deel van de premie voor het Arbeidsongeschiktheidspensioen

1-1-2002	€ 15.299	Het bedrag waarmee het salaris wordt verminderd voordat de premie wordt berekend.
	Premiepercentage: 3,9%	Voor deelnemers jonger dan 23 jaar geldt een lagere franchise.
	Premiepercentage: 4,4%	

Artikel 17, lid 1c

Artikel 17, lid 5 en 6

Betalingstermijn en renteberekening

2002		De praktische uitvoering voor normale gevallen is: a. De verschuldigde premie wordt in maandelijke termijnen bij wijze van voorschot geheven; b. Renteberekening vindt plaats indien de premie later dan een maand na de vervaldatum is ontvangen.
------	--	--

Artikel 24, lid 3

Percentage voor vakantietoeslag

2002	8%	In de maand mei wordt een vakantietoelage uitgekeerd van 8% van het totaal van de voorafgaande twaalf maanduitkeringen. De bruto maanduitkering bedraagt: $\frac{1}{12} \times \frac{100}{108}$ van het toegekende jaarpensioen
------	----	---

Artikel 24, lid 5 en 6b

Klein pensioen, vervangbaar door uitkering ineens

2002	€ 332,29	Een pensioenrecht kan op de datum van ingang worden vervangen door een uitkering ineens, indien het per jaar minder bedraagt dan het vermelde bedrag. Bij vestiging in het buitenland wordt dit bedrag verdubbeld.
------	----------	--

Artikel 28, lid 2

AOW-bedrag bij de berekening van Ouderdomspensioen

2002	€ 12.920	De 'inbouw' van de AOW wordt gebaseerd op de hiernaast vermelde jaarbedragen.
	€ 8.901	Eerste bedrag: voor de gehuwde man. Tweede bedrag: voor de ongehuwde man of vrouw en voor de gehuwde vrouw.

Artikel 28, lid 4

AWW-of AOW-bedrag bij de berekening van Partnerpensioen

2002	€ 11.739 ¹⁾	De 'inbouw' van de AWW wordt gebaseerd op de hiernaast vermelde jaarbedragen van de Anw.
	€ 8.267 ¹⁾	Eerste bedrag: hoge weduwenuitkering Anw.
	€ 8.901	Tweede en derde bedrag: lage weduwen-uitkering Anw resp. lage AOW voor weduwen en weduwnaars. Grondslag voor verminderde inbouw als hierna bij art. 28, lid 5.

1) Geldt voor inbouwjaren vóór 01-01-1988 ten aanzien van het garantierecht. Voor berekening Partnerpensioen nieuwe norm wordt rekening gehouden met de feitelijke Anw-uitkering.

Artikel 28, lid 4

AWW-bedrag bij de berekening van Wezenpensioen

2002   € 2.646   De 'inbouw' van de AWW bij wezenpensioen, ongeacht de leeftijd, wordt gebaseerd op het hiernaast vermelde jaarbedrag (= Anw voor wezen tot 10 jaar). Grondslag voor verminderde inbouw als hieronder bij art. 28, lid 5

Grondslag waar beneden verminderde AOW-inbouw plaatsvindt

2002   € 17.080   Bij een grondslag lager dan het hiernaast vermelde bedrag wordt het AOW-bedrag naar evenredigheid vermindert.

Artikel 40, lid 1

Eerste kosten bij vrijwillige aanvullende pensioenmodules

2002   4%   Op de ingelegde premie wordt 4% in mindering gebracht ter dekking van kosten.

Artikel 40, lid 2

Kosten administratie en beheer vrijwillige aanvullende pensioenmodules

2002   1,2%   Op jaarbasis wordt 1,2% van (de `waarde van) de units als kosten in rekening gebracht. De feitelijke kosteninhouding geschiedt maandelijks. Hiertoe wordt het jaarpercentage van 1,2% herrekend tot een lager toe te passen percentage op maandbasis.

Artikel 40, lid 3

Kosten switchen tussen beleggingsportefeuilles

2002   0,5%   Bij switch van de ene naar de andere beleggingsportefeuille wordt 0,5% van de waarde van de geswitchte units als kostenvergoeding in rekening gebracht.

Artikel 40, lid 4

Kosten bij omzetting van kapitaal naar recht

2002   1%   Bij omrekening van kapitaal naar recht wordt 1% van de waarde van de dan aanwezige units onttrokken ter dekking van toekomstige excasso- en beheerskosten.

